UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI
EKONOMICKÁ FAKULTA

ZDAŇOVANIE A ÚČTOVANIE KRYPTOAKTÍV VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH EÚ

DIPLOMOVÁ PRÁCA

d422988e-d261-49fd-9b1a-9ff52d8b6664

2026 **Bc. Roman Kulla**

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI
EKONOMICKÁ FAKULTA

ZDAŇOVANIE A ÚČTOVANIE KRYPTOAKTÍV VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH EÚ

Diplomová práca

d422988e-d261-49fd-9b1a-9ff52d8b6664

Študijný program: financie, bankovníctvo a investovanie
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Školiace miesto: Katedra financií a účtovníctva
Vedúci diplomovej práce: Ing. Kamil Ščerba, PhD.

2026 **Bc. Roman Kulla**

Čestné vyhlásenie

Ako autor tejto diplomovej práce vyhlasujem, že som ju vypracoval samostatne, pričom som dodržal etické štandardy v oblasti vedeckej integrity. Pri jej vypracovaní som používal aj práce a myšlienky iných ľudí, ktoré som vhodným spôsobom označil a uviedol ich v priloženom zozname bibliografických odkazov. Ako podporu som použil aj vybrané nástroje umelej inteligencie. S výskumným materiálom som nemanipuloval, získané údaje nezamlčoval a výsledky skúmania zámerne nemenil.

Banská Bystrica 30. apríl 2026

Poďakovanie

Rád by som sa poďakoval Ing. Kamilovi Ščerbovi, PhD. za odbornú pomoc, pripomienky a užitočné rady, ktoré mi poskytol pri vypracovaní diplomovej práce.

ABSTRAKT

KULLA, Roman, Bc.: Zdaňovanie a účtovanie kryptoaktív vo vybraných krajinách EÚ. [Diplomová práca]. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Ekonomická fakulta; Katedra financií a účtovníctva. Vedúci: Ing. Kamil Ščerba, PhD. Stupeň odbornej kvalifikácie: Inžinier. Banská Bystrica: 2026. 104 s.

Diplomová práca sa venuje problematike zdaňovania a účtovania kryptoaktív vo vybraných krajinách Európskej únie v kontexte rastúcej digitalizácie ekonomiky a rozširovania využívania digitálnych aktív v podnikateľskej a investičnej praxi. Práca poukazuje na rozdielne prístupy členských štátov Európskej únie k zdaňovaniu a účtovnému zachyteniu kryptoaktív, pričom osobitná pozornosť je venovaná Nemecku, Estónsku, Francúzsku, Malte a Slovenskej republike. Hodnotený je súlad národných daňových a účtovných riešení s európskym regulačným rámcom, najmä s nariadením MiCA (Markets in Crypto-Assets), ako aj s medzinárodnými účtovnými štandardmi IFRS. Metodologický rámec práce je založený na kvalitatívnej komparatívnej analýze vybraných krajín Európskej únie. Hlavným cieľom diplomovej práce je zhodnotiť aktuálny stav zdaňovania a účtovania kryptoaktív vo vybraných krajinách Európskej únie a navrhnúť odporúčania na zlepšenie ich daňovo-účtovného systému. Využitá je analýza právnych predpisov, daňových zákonov, metodických usmernení daňových správ, odborných publikácií a oficiálnych dokumentov európskych inštitúcií. Výsledky diplomovej práce prispievajú k hlbšiemu pochopeniu daňových a účtovných aspektov kryptoaktív a môžu slúžiť ako odborný podklad pre ďalší rozvoj legislatívneho a metodického rámca v oblasti digitálnych aktív.

Kľúčové slová: zdaňovanie, účtovanie, kryptoaktíva, virtuálne meny, vybrané krajiny EÚ.

ABSTRACT

KULLA, Roman, Bc.: Taxation and accounting of crypto assets in selected EU countries. [Master thesis]. Matej Bel University in Banská Bystrica. Faculty of Economics; Department of finance and accounting. Supervisor: Ing. Kamil Ščerba, PhD. Qualification degree: Master. Banská Bystrica: 2026. 104 p.

This thesis deals with the issue of taxation and accounting of crypto assets in selected European Union countries in the context of the growing digitization of the economy and the expanding use of digital assets in business and investment practices. The thesis highlights the different approaches of European Union member states to the taxation and accounting of crypto-assets, with particular attention paid to Germany, Estonia, France, Malta, and the Slovak Republic. The thesis assesses the compliance of national tax and accounting solutions with the European regulatory framework, in particular with the MiCA (Markets in Crypto-Assets) Regulation, as well as with the IFRS international accounting standards. The methodological framework of the thesis is based on a qualitative comparative analysis of selected European Union countries. The main objective of the thesis is to assess the current state of taxation and accounting of crypto-assets in selected European Union countries and to propose recommendations for improving their tax and accounting systems. The analysis of legal regulations, tax laws, methodological guidelines of tax administrations, professional publications, and official documents of European institutions is used. The results of the thesis contribute to a deeper understanding of the tax and accounting aspects of crypto assets and can serve as a professional basis for the further development of the legislative and methodological framework in the field of digital assets.

Keywords: taxation, accounting, crypto assets, virtual currencies, selected EU countries.

OBSAH

ABSTRAKT 5
ABSTRACT 6
OBSAH 7
ÚVOD 9
1. Teória kryptoaktív, ich účtovania a zdaňovania 11
1.1. Úvod do kryptoaktív 11
1.1.1. Vývoj kryptoaktív a ich ekonomický význam 12
1.1.2. Hlavné typy kryptoaktív 14
1.1.3. Blockchain technológia a princíp decentralizácie 16
1.2. Právny rámec a regulácia kryptoaktív v Európskej únii 19
1.2.1. Vývoj a význam regulácie kryptoaktív v Európskej únii 20
1.2.2. Regulácia Markets in Crypto-Assets 22
1.2.3. Postoj členských štátov Európskej únie ku kryptoaktívam 24
1.2.4. Výzvy harmonizácie regulácie kryptoaktív v rámci EÚ 26
1.3. Základy zdaňovania a účtovania kryptoaktív 28
1.3.1. Zdaňovanie príjmov z obchodovania s kryptoaktívami 29
1.3.2. DPH a ďalšie relevantné dane v oblasti kryptoaktív 31
1.3.3. Prehľad účtovných štandardov IFRS a národné účtovné systémy 33
1.3.4. Špecifiká účtovania kryptoaktív v podnikateľskej praxi 35
2. Analýza prístupov k účtovaniu a zdaňovaniu kryptoaktív v EÚ 37
2.1. Metodológia práce a výber krajín 37
2.1.1. Kritériá výberu analyzovaných krajín 38
2.2. Analýza zdaňovania a účtovania kryptoaktív vo vybraných krajinách EÚ 40
2.2.1. Prístup Nemecka k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív 40
2.2.2. Prístup Estónska k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív 44
2.2.3. Prístup Francúzska k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív 47
2.2.4. Prístup Malty k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív 50
2.2.5. Prístup Slovenska k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív 54
2.3. Zhodnotenie a komparatívna analýza výsledkov 58
2.3.1. Porovnávacie tabuľky a znázornenie výsledkov 59
2.3.2. Spoločné prvky a rozdiely medzi krajinami 63
2.3.3. Výzvy a problémy pri aplikácii pravidiel v praxi 67

3. Zhodnotenie výsledkov a návrhy pre prax 72
3.1. Zhodnotenie výsledkov komparatívnej analýzy 72
3.2. Návrhy pre prax a odporúčania 75
ZÁVER 80
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH odkazov 83
PRÍLOHY 100

ÚVOD

Kryptoaktíva predstavujú jednu z najvýraznejších inovácií digitálnej ekonomiky posledných rokov. Ich rozvoj je úzko spätý s technologickým pokrokom v oblasti blockchainu, decentralizovaných sietí a digitálnych platforiem, ktoré postupne menia spôsob uchovávania, prenosu a využívania hodnoty v hospodárskom priestore. Pôvodne boli kryptoaktíva vnímané najmä ako alternatíva k tradičným platobným prostriedkom, avšak ich funkcie sa postupne rozšírili aj do oblasti investovania, financovania projektov, tokenizácie majetku a poskytovania rôznych digitálnych služieb. V dôsledku toho sa z nich stal fenomén, ktorý už nemožno vnímať len ako technologickú zaujímavosť, ale ako súčasť širších ekonomických, právnych a fiškálnych procesov.

S rastúcim významom kryptoaktív sa zároveň zvýraznili aj otázky spojené s ich právnym vymedzením, účtovným zachytením a daňovým posudzovaním. Kým regulačný rámec trhu s kryptoaktívami sa na úrovni Európskej únie postupne harmonizuje, predovšetkým pod vplyvom nariadenia MiCA, oblasť účtovníctva a priameho zdanenia zostáva vo veľkej miere v kompetencii jednotlivých členských štátov. Táto skutočnosť vedie k tomu, že rovnaké alebo veľmi podobné transakcie s kryptoaktívami môžu byť v jednotlivých krajinách posudzované rozdielne, a to tak z hľadiska vzniku daňovej povinnosti, určenia základu dane, ako aj z pohľadu ich vykazovania v účtovníctve. Výsledkom je prostredie, ktoré je pre daňovníkov, podnikateľské subjekty aj odbornú verejnosť, stále pomerne zložité a v mnohých prípadoch aj interpretačne nejednoznačné.

Aktuálnosť tejto problematiky spočíva aj v tom, že kryptoaktíva sú čoraz častejšie súčasťou reálnych ekonomických vzťahov. Využívajú ich nielen individuálni investori, ale aj podnikateľské subjekty, ktoré ich držia ako investíciu, používajú ich pri obchodných transakciách alebo sa podieľajú na činnostiach, ako sú staking, mining či tokenizácia rôznych typov aktív. S rastúcim objemom týchto operácií rastie aj potreba jasných pravidiel, ktoré umožnia správne určiť ich daňové dôsledky a primerane ich zachytiť v účtovníctve. V opačnom prípade vzniká riziko právnej neistoty, nejednotnej aplikačnej praxe a zvýšenej administratívnej záťaže.

Diplomová práca sa preto zameriava na problematiku zdaňovania a účtovania kryptoaktív v prostredí Európskej únie, s osobitným dôrazom na komparáciu vybraných členských štátov. Pozornosť sa sústreďuje na teoretické východiská kryptoaktív, ich právne a ekonomické postavenie, ako aj na prístupy k ich daňovému a účtovnému posudzovaniu vo vybraných krajinách Európskej únie. Osobitná pozornosť je venovaná

porovnaniu národných režimov v Nemecku, Estónsku, Francúzsku, na Malte a v Slovenskej republike. Výber týchto krajín vytvára priestor na zachytenie rozdielnych prístupov k určeniu zdaniteľných udalostí, k výpočtu základu dane, k posudzovaniu špecifických transakcií s kryptoaktívami, ako aj k ich účtovnému vykazovaniu v podnikateľskej praxi.

Predmetom skúmania je najmä posúdenie, akým spôsobom jednotlivé štáty pristupujú k predaju a výmene kryptoaktív, k ich použitiu pri úhrade tovarov a služieb, k výnosovým aktivitám, ako sú staking alebo mining, a aké pravidlá uplatňujú pri fyzických a právnických osobách. Súčasťou práce je aj problematika účtovného zachytenia kryptoaktív, ich klasifikácie, oceňovania a vzťahu medzi účtovným a daňovým posúdením. Na základe komparatívneho prístupu práca poukazuje na spoločné znaky a rozdiely medzi národnými prístupmi, ich praktické dôsledky, ako aj na problémy, ktoré sa pri aplikácii pravidiel vyskytujú.

Práca je rozdelená do troch hlavných kapitol. Prvá kapitola vytvára teoretický rámec skúmanej problematiky a venuje sa povahe kryptoaktív, ich vývoju, základným typom, technologickému zázemiu a regulačnému prostrediu Európskej únie. Zároveň približuje základné princípy ich zdaňovania a účtovania. Druhá kapitola predstavuje analytické jadro práce a obsahuje komparatívne spracovanie prístupov vybraných členských štátov Európskej únie k účtovaniu a zdaňovaniu kryptoaktív. Tretia kapitola nadväzuje na predchádzajúce zistenia, syntetizuje výsledky spracovania a formuluje návrhy využiteľné pre aplikačnú prax.

Pri spracovávaní diplomovej práce boli ako podporný nástroj využité aj vybrané nástroje umelej inteligencie, a to najmä pri formulácii textu, štylistickej úprave niektorých častí a spresňovaní jazykového vyjadrenia.

Spracovanie tejto témy je významné nielen z akademického, ale aj z praktického hľadiska. Kryptoaktíva už dnes predstavujú súčasť hospodárskej reality a ich ďalší rozvoj bude pravdepodobne pokračovať. Preto je potrebné venovať pozornosť nielen ich technologickému a regulačnému rozmeru, ale aj ich účtovnému a daňovému uchopeniu, ktoré je rozhodujúce pre ich reálne fungovanie v ekonomickom prostredí. Diplomová práca tak reaguje na aktuálnu potrebu systematickejšieho uchopenia tejto problematiky a na potrebu porozumenia rozdielnym národným prístupom v rámci Európskej únie.

1. TEÓRIA KRYPTOAKTÍV, ICH ÚČTOVANIA A ZDAŇOVANIA

Teoretická časť práce predstavuje základný rámec pre systematické uchopenie problematiky kryptoaktív a vytvára východisko pre jej ďalšiu analytickú časť. Zameriava sa na vysvetlenie technologických, legislatívnych a ekonomických súvislostí digitálnych aktív a na vymedzenie základných pojmov spolu s klasifikáciou jednotlivých druhov kryptoaktív. Tieto sú následne analyzované v kontexte vývoja blockchainových technológií a princípov decentralizovaného fungovania. Súčasťou teoretickej časti je aj rozbor platného regulačného rámca Európskej únie, najmä nariadenia MiCA, ako aj prístupov k účtovaniu a zdaňovaniu kryptoaktív podľa relevantných medzinárodných a vnútroštátnych predpisov. Takto koncipovaná teoretická časť vytvára predpoklad pre následné porovnanie prístupov vybraných členských štátov Európskej únie a pre identifikáciu možností ďalšej harmonizácie v oblasti daňových a účtovných postupov.

1.1. Úvod do kryptoaktív

Podkapitola sa venuje vymedzeniu pojmu kryptoaktíva a ich zaradeniu do súčasného ekonomického a finančného prostredia. Zameriava sa na základné charakteristiky kryptoaktív, ich vývoj a rastúci význam v podmienkach digitalizácie ekonomiky. Cieľom podkapitoly je vytvoriť terminologický a konceptuálny rámec, ktorý slúži ako východisko pre ďalšie časti práce zamerané na právne, daňové a účtovné aspekty kryptoaktív.

V odbornej literatúre, ako aj v regulačných dokumentoch, neexistuje jednotné historické vymedzenie pojmu kryptoaktívum. Pôvodne používaný pojem „kryptomena“ bol spájaný predovšetkým s bitcoinom a ďalšími podobnými digitálnymi menami. Postupným rozvojom blockchainových technológií však vzniklo široké spektrum digitálnych tokenov s rozdielnymi ekonomickými funkciami a využitím. V reakcii na tento vývoj sa v súčasnosti čoraz viac presadzuje širší pojem „kryptoaktívum“, ktorý zahŕňa všetky digitálne reprezentácie hodnoty alebo práv založené na kryptografických mechanizmoch a technológii distribuovanej databázy.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 (MiCA) vymedzuje kryptoaktívum ako digitálnu reprezentáciu hodnoty alebo práv, ktorú je možné elektronicky prevádzať a uchovávať prostredníctvom technológie distribuovaného registra. Takto formulovaná definícia poukazuje predovšetkým na technologický základ

kryptoaktív a zároveň umožňuje ich rôznorodé ekonomické a právne posúdenie v závislosti od konkrétnych vlastností a spôsobu využitia.

1.1.1. Vývoj kryptoaktív a ich ekonomický význam

Vznik kryptoaktív, najmä prvého a najznámejšieho z nich, Bitcoinu, sa spája so zverejnením dokumentu Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System, ktorý 31. októbra 2008 publikoval autor vystupujúci pod pseudonymom Satoshi Nakamoto. Whitepaper načrtol model decentralizovaného elektronického platobného systému, ktorý dokáže fungovať bez sprostredkovateľov a bez potreby dôverovať centrálnej autorite. Zároveň ponúkol riešenie dlhodobo diskutovaného problému „double spending“ pri digitálnych peniazoch a tým vytvoril technologické východiská pre fungovanie blockchainovej siete a kryptomien. Navrhovaný mechanizmus využíva peer-to-peer sieť spolu s kryptografickými dôkazmi na overovanie a zabezpečenie transakcií, čo predstavovalo výrazný odklon od dovtedy bežných centralizovaných finančných systémov. (Satoshi Nakamoto, 2008)

Zavedenie Bitcoinu prebehlo v období globálnej finančnej krízy rokov 2007 - 2008, ktorá zásadne narušila dôveru verejnosti v tradičné bankové a finančné inštitúcie a zároveň poukázala na limity ich fungovania pri riadení finančných trhov. Aj preto sa v odbornej literatúre často uvádza, že Bitcoin bol vnímaný ako technologická alternatíva k dovtedajším riešeniam, s ambíciou posilniť transparentnosť, znížiť závislosť od centralizovaných subjektov a obmedziť priestor pre zásahy, ktoré počas krízy vyvolávali kritiku. (Križan, 2022)

V januári 2009 bol vyťažený prvý blok bitcoinového blockchainu, tzv. genesis block, čím sa spustila samotná sieť a začalo praktické využívanie kryptomien. Tento moment sa často hodnotí ako začiatok širšieho rozvoja digitálnych aktív, ktorých význam postupne presiahol pôvodnú ideu platobného prostriedku. V súčasnosti sa kryptoaktíva využívajú aj ako investičné nástroje a v niektorých kontextoch sa diskutuje o ich úlohe ako alternatívy k vybraným tradičným finančným mechanizmom. (Križan, 2022)

Po Bitcoine nasledoval rozvoj ďalších projektov, ktoré rozšírili možnosti využitia digitálnych aktív nad rámec jednoduchých transakcií. Za prelomový príklad sa považuje Ethereum, spustené v roku 2015, ktoré prinieslo koncept smart kontraktov, programovateľných zmlúv umožňujúcich automatizované vykonanie dohodnutých podmienok bez potreby sprostredkovateľa. Tým sa otvoril priestor pre vznik

decentralizovaných aplikácií (dApps), decentralizovaných financií (DeFi) a tokenov reprezentujúcich rôzne typy hodnôt či práv. Následne vznikli stovky až tisíce ďalších kryptoaktív s odlišnými technickými parametrami a ekonomickými modelmi. (Taherdoost, 2023)

Ekonomický význam kryptoaktív sa nespája iba s ich možným využitím v platobnom styku. Výraznú rolu zohrávajú aj ako investičné aktíva, potenciálne uchovávatele hodnoty a nástroje na diverzifikáciu portfólia. Odborné zdroje pritom analyzujú predovšetkým volatilitu cien, správanie investorov, dynamiku trhu a vzťahy medzi kryptoaktívami a tradičnými finančnými aktívami. Výskum v tejto oblasti sa neobmedzuje na technologickú stránku, ale sleduje aj širšie ekonomické dôsledky – od investičných efektov až po vybrané makroekonomické súvislosti.

Dôležitosť kryptoaktív dokumentuje aj rast ich trhovej kapitalizácie, pričom trh digitálnych aktív dosiahol úroveň biliónov dolárov a najväčší podiel si dlhodobo udržiavajú Bitcoin a Ethereum. Z tohto dôvodu sa kryptoaktíva čoraz častejšie zvažujú ako samostatná trieda aktív v investičných portfóliách. Zároveň sa diskutuje o ich využití pri cezhraničných platbách, pri uchovávaní hodnoty v prostredí vyššej inflácie, prípadne aj ako nástroj finančnej inklúzie v regiónoch s obmedzenou bankovou infraštruktúrou. (El Hajj & Farran, 2024)

Súčasne však kryptoaktíva prinášajú aj viaceré riziká a otvorené otázky. Medzi najčastejšie uvádzané patria vysoká volatilita, regulačná neistota a technické riziká spojené napríklad so škálovateľnosťou a bezpečnosťou. Tieto faktory naznačujú, že hoci technológie stojace za kryptoaktívami majú potenciál meniť ekonomické procesy, ich širšie začlenenie do ekonomického systému prirodzene vyvoláva otázky systémového a regulačného charakteru.

Vývoj kryptoaktív tak možno vnímať ako proces, v ktorom sa technologická inovácia prelína s ekonomickou transformáciou. Od prvých digitálnych mien sa postupne vytvoril širší ekosystém, ktorý ovplyvňuje investičné stratégie, trhovú dynamiku aj širšie ekonomické vzťahy. Z hľadiska akademického výskumu význam tejto témy rastie najmä preto, že funkcie kryptoaktív presahujú rámec tradičných finančných a menových systémov a otvárajú nové smery pre uvažovanie o úlohe digitálnych aktív v ekonomike. (Almeida & Gonçalves, 2022)

1.1.2. Hlavné typy kryptoaktív

Kryptoaktíva tvoria dynamicky sa rozvíjajúcu a rôznorodú skupinu digitálnych aktív, ktorých postavenie v súčasnom finančnom prostredí postupne posilňuje. Z hľadiska analýzy, výskumu aj regulácie sa bežne triedia do troch základných kategórií – platobné, úžitkové a investičné kryptoaktíva. Takéto členenie sa uplatňuje v odbornej literatúre, ktorá skúma technologické, ekonomické a regulačné súvislosti digitálnych tokenov, a zároveň sa premieta aj do legislatívnych rámcov, najmä do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 (MiCA). Systematická klasifikácia uľahčuje porozumenie funkciám jednotlivých tokenov, ich ekonomickej úlohe a spôsobu, akým k nim pristupuje regulácia. Platobné tokeny vystupujú ako digitálna alternatíva k fiat menám a využívajú sa predovšetkým na uskutočňovanie transakcií. Úžitkové tokeny sú viazané na konkrétny ekosystém a umožňujú prístup k digitálnym službám alebo produktom. Investičné tokeny sa spravidla spájajú s investičnou funkciou a predstavujú digitálnu obdobu vybraných finančných nástrojov, pričom môžu byť využívané aj pri tokenizácii reálnych aktív.

Platobné kryptoaktíva a fenomén stablecoinov

Platobné kryptoaktíva patria z historického hľadiska k najskôr používaným formám kryptomien a ich hlavnou funkciou je umožniť výmenu hodnoty v decentralizovaných sieťach bez potreby centrálneho sprostredkovateľa. Najznámejším príkladom je Bitcoin, ktorý umožňuje realizovať peer-to-peer transakcie prostredníctvom blockchainu. Hoci tieto tokeny v digitálnom prostredí vedia plniť úlohu prostriedku výmeny, ich výrazné cenové výkyvy znižujú vhodnosť na dlhodobejšie uchovávanie hodnoty a zároveň komplikujú využitie ako stabilnej zúčtovacej jednotky.

Práve vysoká volatilita tradičných kryptomien podporila rozvoj stablecoinov, ktorých cieľom je udržiavať hodnotu stabilnejšiu, najčastejšie prostredníctvom väzby na fiat menu, koše mien, komodity alebo iné aktíva. Nariadenie MiCA v tejto súvislosti rozlišuje tokeny viazané na aktíva (asset-referenced tokens, ART), ktorých hodnota sa opiera o kombináciu viacerých aktív, a tokeny elektronických peňazí (e-money tokens, EMT), ktoré sú naviazané na jednu konkrétnu úradnú menu (napr. euro alebo americký dolár). Stablecoiny tak zvyčajne uľahčujú stabilnejšie zúčtovanie transakcií a zároveň vytvárajú most medzi kryptomenovým prostredím a tradičnou ekonomikou. Z toho dôvodu sa ich regulácia nastavuje prísnejšie, najmä s cieľom obmedziť systémové riziká

a podporiť stabilitu finančného systému. Platobné tokeny aj stablecoiny sa využívajú pri digitálnych platbách, cezhraničných prevodoch kapitálu a v niektorých prípadoch sa spájajú aj s možnosťami finančnej inklúzie v krajinách so slabšie rozvinutou bankovou infraštruktúrou. (Európsky parlament a Rada, 2023)

Úžitkové kryptoaktíva a digitálne ekosystémy

Úžitkové kryptoaktíva (utility tokeny) sú typom digitálnych tokenov, ktoré držiteľovi umožňujú prístup k určitému digitálnemu tovaru alebo službe, pričom spravidla nemajú povahu investičného nástroja. Ich hodnota vyplýva najmä z praktického využitia v rámci konkrétneho projektu alebo platformy, nie zo schopnosti plniť funkciu peňazí. V praxi preto často fungujú podobne ako digitálne „predplatné“ alebo vstupenka do ekosystému a samotné držanie tokenu zvyčajne nezakladá nárok na finančný výnos.

V prostredí Ethereum sa úžitkové tokeny často vytvárajú ako tokeny štandardu ERC-20, ktoré sa využívajú na prístup k decentralizovaným aplikáciám (dApps) a službám decentralizovaných financií (DeFi). Uplatnenie nachádzajú aj v projektoch decentralizovaného ukladania dát, kde token predstavuje internú platobnú jednotku za poskytované služby. Z pohľadu emitentov môžu utility tokeny slúžiť aj ako spôsob financovania projektu prostredníctvom predpredaja tokenov, pričom zároveň podporujú vznik používateľskej komunity. Hodnota tokenu je však úzko viazaná na reálne fungovanie a úspešnosť ekosystému – ak projekt nezíska dostatočný počet používateľov alebo neprinesie očakávané využitie, trhová hodnota tokenu môže výrazne klesnúť. Ekonomický prínos utility tokenov tak spočíva aj v podpore technologických inovácií a vzniku digitálnych ekosystémov, ktoré vytvárajú priestor pre nové aplikácie a služby. (Európsky parlament a Rada, 2023)

Špecifiká úžitkových tokenov sa následne premietajú aj do ich právneho, účtovného a daňového posudzovania. Keďže tieto tokeny spravidla nepredstavujú vlastnícke ani nárokové práva voči emitentovi a primárne slúžia na prístup k digitálnym službám, ich klasifikácia sa vo viacerých prípadoch odlišuje od tradičných finančných nástrojov. Z hľadiska zdaňovania je preto dôležité najmä posúdenie účelu držby tokenu a povahy realizovaných transakcií, či už ide o predaj, výmenu alebo využitie tokenu na úhradu služieb v rámci daného ekosystému. V aplikačnej praxi môžu vznikať nejasnosti najmä v situáciách, keď sa utility tokeny používajú nielen na spotrebu služieb, ale aj ako aktívum so špekulatívnym alebo investičným motívom.

Investičné kryptoaktíva a tokenizácia majetku

Investičné kryptoaktíva, často označované ako security tokeny, predstavujú digitálne vyjadrenie tradičných finančných nástrojov, napríklad akcií, dlhopisov alebo podielov na majetku. Ich vznik sa spravidla spája s procesom tokenizácie, pri ktorom sa práva viazané na reálne aktívum prevádzajú do digitálnej podoby a zaznamenávajú na blockchaine. Na rozdiel od platobných a úžitkových tokenov majú investičné tokeny svojou ekonomickou podstatou blízko ku cenným papierom, a preto sa v praxi často posudzujú v režime regulácie kapitálového trhu, napríklad podľa rámca MiFID II.

Tokenizácia umožňuje aj tzv. fragmentované vlastníctvo, čím zvyšuje dostupnosť investovania a môže prispieť k vyššej likvidite trhov, ktoré boli tradične skôr nelikvidné (napr. nehnuteľnosti alebo umelecké diela). Súčasne možno prostredníctvom smart kontraktov automatizovať vybrané procesy, ako je vyplácanie výnosov, realizácia hlasovacích práv alebo plnenie zmluvných podmienok. To môže znižovať transakčné náklady a obmedzovať potrebu sprostredkovateľov. Investičné tokeny sa tak často uvádzajú ako oblasť, kde sa prvky decentralizovaných financií prepájajú s regulovaným kapitálovým trhom, pričom právne posúdenie týchto nástrojov je dôležité najmä z pohľadu ochrany investorov.

Správne zaradenie kryptoaktíva do uvedených kategórií je významné pre jeho následné ekonomické a právne hodnotenie. Platobné tokeny rozširujú možnosti digitálnych platieb a menia spôsob uvažovania o peniazoch, úžitkové tokeny podporujú vznik nových digitálnych služieb a investičné tokeny prinášajú nové prístupy k správe a obchodovaniu s majetkom v regulovanom prostredí. Rozdielnosť týchto kategórií je preto dôležitá aj pri analýze ekonomických dopadov kryptoaktív, keďže každá skupina vstupuje do trhových vzťahov a regulačných rámcov odlišným spôsobom. Nariadenie MiCA predstavuje významný krok k systematizácii trhu s kryptoaktívami, pričom sa snaží vytvoriť podmienky pre rozvoj inovácií a zároveň posilniť stabilitu finančného systému. (Európsky parlament a Rada, 2023)

1.1.3. Blockchain technológia a princíp decentralizácie

Blockchain tvorí technologický základ kryptoaktív a patrí medzi najvýraznejšie inovácie posledných desaťročí v oblasti digitálnych technológií a financií. Ide o distribuovanú databázu (ledger), ktorá umožňuje ukladať, overovať a prenášať údaje bez centrálneho sprostredkovateľa. V tradičnom finančnom systéme je dôvera medzi

účastníkmi podporovaná bankami a ďalšími inštitúciami. V blockchainových sieťach sa tento model posúva smerom k mechanizmom, kde sa dôveryhodnosť opiera o pravidlá protokolu, kryptografiu a konsenzus medzi účastníkmi siete, čo umožňuje realizovať transakcie priamo medzi stranami. Prvé praktické uplatnenie tohto prístupu priniesol Bitcoin, kde blockchain slúži ako decentralizovaný register transakcií digitálnej meny. (Nakamoto, 2008)

Základná architektúra blockchainu je postavená na postupne nadväzujúcich blokoch, ktoré sú časovo zoradené a navzájom prepojené kryptografickými hash funkciami. Každý blok spravidla obsahuje súbor transakcií, časovú značku a hash predchádzajúceho bloku. Vďaka tomu vzniká reťazec záznamov, pri ktorom by neoprávnená úprava jedného bloku vyžadovala prepočítať a zmeniť všetky nadväzujúce bloky. V podmienkach dostatočne rozsiahlej a rozptýlenej siete je takýto zásah prakticky nereálny, čím sa posilňuje integrita a nemennosť uložených údajov. Výsledkom je prostredie, ktoré sa často označuje ako „trustless“ – nie preto, že by neexistovala dôvera, ale preto, že nevychádza z autority jednej inštitúcie, vyplýva z nastavenia pravidiel a technickej štruktúry siete.

S tým úzko súvisí decentralizácia. Na rozdiel od centralizovaných systémov, kde spracovanie dát a kontrolu vykonáva jeden subjekt, decentralizované siete rozdeľujú ukladanie údajov aj rozhodovacie procesy medzi viacero účastníkov. Takéto usporiadanie zvyšuje odolnosť voči technickým výpadkom, kybernetickým útokom aj pokusom o manipuláciu. Jednotlivé uzly (nodes) uchovávajú kópiu databázy a zmeny sa do nej zapisujú až po tom, čo ich sieť schváli prostredníctvom konsenzu. To podporuje transparentnosť, auditovateľnosť a stabilitu záznamov.

Podľa prístupu do siete sa blockchainy zvyknú deliť na verejné, súkromné a konsorciálne. Verejné blockchainy sú otvorené a dostupné širokej verejnosti, bezpečnosť je v nich viazaná na štruktúru účastníkov a zvolený konsenzuálny mechanizmus, napríklad proof-of-work (PoW) alebo proof-of-stake (PoS). Súkromné blockchainy spravuje jedna organizácia, čo môže zefektívniť riadenie a prevádzku, no zároveň znižuje mieru decentralizácie. Konsorciálne blockchainy predstavujú kompromisné riešenie, keď sieť spravuje skupina vopred určených účastníkov a kombinuje sa vyššia prevádzková efektívnosť s určitým stupňom rozptýlenej správy. (Hrabčák et al., 2021)

Neoddeliteľnou súčasťou decentralizovaných sietí sú konsenzusné algoritmy, ktoré určujú, ako sa potvrdzujú transakcie a ako sa do reťazca pridávajú nové bloky.

Mechanizmus proof-of-work je založený na výpočtovej náročnosti, ktorá zvyšuje bezpečnosť a odolnosť voči podvodom, no prináša vyššie energetické nároky. Proof-of-stake prideľuje právo validovať bloky na základe podielu tokenov, ktoré validátor drží alebo „stakuje“, čím sa spravidla znižuje spotreba energie a zlepšuje škálovateľnosť. Alternatívne prístupy, ako delegated proof-of-stake alebo mechanizmy typu byzantine fault tolerance, sa uplatňujú najmä v menších sieťach alebo v špecifických aplikáciách, kde sú požiadavky na výkon a riadenie odlišné.

Okrem nemennosti a konsenzu sa s blockchainom spájajú aj ďalšie vlastnosti dôležité pre ekonomické využitie. Transparentnosť umožňuje účastníkom overovať transakcie a ich platnosť, čo môže znižovať priestor na manipuláciu. V spojení so smart kontraktmi vzniká možnosť automatizovať plnenie zmluvných podmienok bez sprostredkovateľa, čo môže znižovať náklady a zvyšovať operatívnu efektívnosť. Práve tieto prvky stoja aj za rozvojom decentralizovaných financií (DeFi), v rámci ktorých je možné poskytovať úvery, obchodovať s aktívami alebo poskytovať likviditu prostredníctvom protokolov bez tradičných bankových inštitúcií.

Využitie blockchainu však neostáva obmedzené na kryptomeny. Uplatnenie nachádza napríklad v správe dodávateľských reťazcov, kde sa jednotlivé kroky výroby a distribúcie dajú zaznamenávať a spätne overovať; v oblasti digitálnej identity, kde môže slúžiť na bezpečné overovanie; vo volebných a hlasovacích systémoch, ktoré využívajú nemennosť záznamov; alebo pri tokenizácii, kde sa vlastnícke alebo iné práva k reálnym aktívam zapisujú do digitálnej podoby.

S rastúcou adopciou blockchainových riešení sa zároveň zvýrazňujú aj limity a otvorené otázky. V praxi sa diskutuje najmä škálovateľnosť (napr. počet transakcií za sekundu), energetická náročnosť niektorých mechanizmov, bezpečnostné riziká a regulácia, vrátane otázok právnej zodpovednosti v prostredí bez centrálnej autority. (Hanousek, 2022)

Pri posudzovaní kryptoaktív je zároveň potrebné zdôrazniť, že väčšina z nich nemá postavenie zákonného platidla. V rámci Európskej únie môžu byť kryptomeny využívané ako prostriedok výmeny najmä na základe dobrovoľnej dohody zmluvných strán a nenahrádzajú fiat meny emitované centrálnymi bankami. Táto skutočnosť sa premieta do právnej kvalifikácie kryptoaktív, ich účtovného zachytenia a daňového posudzovania, keďže v plnom rozsahu neplnia všetky tradičné funkcie peňazí v zmysle ekonomickej teórie.

Zhrnuté, blockchain predstavuje posun v spôsobe, akým je možné organizovať uchovávanie a prenos údajov v digitálnom prostredí. Prepojením kryptografie, decentralizácie a konsenzu vzniká rámec, ktorý podporuje bezpečné, transparentné a ťažko meniteľné záznamy. Tento prístup umožnil vznik kryptomien a decentralizovaných aplikácií a zároveň vytvára priestor na zmeny aj v ďalších oblastiach ekonomiky a správy, najmä tam, kde sú dôležité dôveryhodné záznamy a overiteľné procesy.

Rozdielnosť kryptoaktív z hľadiska ekonomickej funkcie, technického riešenia a miery regulácie má priame dôsledky pre ich právne, daňové a účtovné posudzovanie. Na rozdiel od tradičných aktív, ktoré majú v účtovníctve a daňovom práve stabilnejšie zaradenie, kryptoaktíva sa často pohybujú na rozhraní viacerých kategórií. Môžu vystupovať ako platobný prostriedok, investičné aktívum, „prístupový“ nástroj k službe alebo forma majetkového práva.

Táto viacvýznamovosť spôsobuje praktické otázky pri určení okamihu zdanenia, pri oceňovaní, pri účtovnom zachytení a pri vykazovaní v účtovných výkazoch. V dôsledku toho sa v praxi objavujú rozdielne prístupy medzi štátmi, ale aj nejednotnosť v interpretácii zo strany daňových orgánov a účtovných jednotiek. Práve preto je porozumenie povahe kryptoaktív a ich technologickému pozadiu potrebným východiskom pre následnú analýzu zdaňovania a účtovníctva.

1.2. Právny rámec a regulácia kryptoaktív v Európskej únii

Kryptoaktíva predstavujú relatívne novú skupinu digitálnych aktív, ktorá svojimi vlastnosťami často presahuje rámec tradičných finančných inštitúcií aj zaužívaných právnych kategórií. Decentralizované fungovanie, globálna dostupnosť a rýchly technologický vývoj prinášajú pre regulátorov viacero výziev, najmä v oblasti ochrany investorov, zabezpečenia stability finančného systému a obmedzovania rizík spojených s praním špinavých peňazí.

V rámci Európskej únie sa kryptoaktíva ešte nedávno posudzovali najmä prostredníctvom čiastkových pravidiel, prístupov jednotlivých členských štátov a medzinárodných odporúčaní. Postupný rast trhu a rozširovanie typov tokenov však zvýraznili potrebu jednotného regulačného rámca, ktorý by posilnil právnu istotu, zjednotil základné pravidlá a zároveň vytvoril podmienky pre rozvoj digitálnych inovácií.

Cieľom tejto podkapitoly je ozrejmiť vývoj právnej regulácie kryptoaktív v Európskej únii, analyzovať nariadenie MiCA ako nosný prvok tejto regulácie a predstaviť

kategorizáciu kryptoaktív z pohľadu ich právnych dôsledkov. Takto vymedzený rámec tvorí východisko pre následnú analýzu účtovných a daňových aspektov kryptoaktív, ktorým sa venujú ďalšie časti práce.

1.2.1. Vývoj a význam regulácie kryptoaktív v Európskej únii

Regulácia kryptoaktív v Európskej únii sa v posledných rokoch výrazne posunula, keďže dlhší čas neexistoval jednotný právny rámec pre digitálne aktíva. Účastníci trhu, poskytovatelia služieb aj investori, sa preto stretávali s právnou neistotou, pretože členské štáty uplatňovali rozdielne národné pravidlá pri klasifikácii tokenov, obchodovaní a poskytovaní služieb súvisiacich s kryptoaktívami. Táto nejednotnosť sťažovala fungovanie vnútorného trhu a zároveň brzdila širšie využívanie kryptoaktív v tradičných finančných službách aj pri technologických inováciách. Súčasné európske regulačné smerovanie preto reaguje najmä snahou o harmonizáciu pravidiel naprieč členskými štátmi.

Pred prijatím MiCA sa kryptoaktíva riešili najmä prostredníctvom existujúcich predpisov, ako je MiFID II, a prostredníctvom pravidiel zameraných na boj proti praniu špinavých peňazí (AML). Tieto rámce však neboli nastavené tak, aby pokrývali kryptoaktíva ako samostatnú triedu aktív. MiFID II sa orientuje primárne na finančné nástroje a obchodovanie na regulovaných trhoch, čo viedlo k tomu, že mnoho tokenov, ktoré nespĺňali charakter tradičných cenných papierov, zostávalo mimo jednoznačne definovaného režimu. AML opatrenia sa zas vzťahovali najmä na vybrané subjekty, predovšetkým v oblasti platobných služieb, a len čiastočne zachytávali riziká vyplývajúce z decentralizovaných modelov a nových typov služieb spojených s digitálnymi aktívami.

V reakcii na tieto medzery Európska komisia pristúpila k vytvoreniu komplexnej úpravy v podobe nariadenia Markets in Crypto-Assets Regulation (MiCA). MiCA, prijaté ako právny akt EÚ v roku 2023, predstavuje prvý širšie koncipovaný rámec, ktorého cieľom je zaviesť jednotné pravidlá pre vydávanie kryptoaktív, ich uvádzanie na trh, obchodovanie a poskytovanie súvisiacich služieb v rámci vnútorného trhu. Keďže ide o nariadenie, jeho pravidlá sú priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch, čím sa obmedzujú rozdiely medzi národnými prístupmi a posilňuje právna predvídateľnosť.

Jedným z nosných prvkov MiCA je definovanie a kategorizácia kryptoaktív, ktoré spadajú do pôsobnosti regulácie. Pravidlá rozlišujú viaceré skupiny tokenov, pričom každá z nich je spojená s odlišnými rizikami a povinnosťami. Prakticky to uľahčuje

orientáciu na trhu regulátorom aj účastníkom, pretože je jasnejšie, aké požiadavky sa vzťahujú na konkrétny typ aktíva. K dôležitým nástrojom MiCA patrí aj povinnosť zverejniť white paper pri verejnej ponuke kryptoaktív. White paper má obsahovať základné informácie o projekte, technológii, právach držiteľov tokenov, rizikách a obchodnom modeli, čím sa zvyšuje transparentnosť a zároveň sa posilňuje zodpovednosť emitenta voči trhu.

MiCA zároveň zavádza jednotný režim pre poskytovateľov služieb kryptoaktív (CASP). Stanovuje podmienky povolenia a dohľadu, organizačné a kapitálové požiadavky, pravidlá pre riadenie rizík a požiadavky na bezpečnosť IT infraštruktúry. Významným prvkom je aj tzv. EU passporting – poskytovateľ, ktorý získa povolenie v jednom členskom štáte, môže následne pôsobiť v celej Únii bez potreby opakovaného schvaľovania v každej krajine zvlášť. Tento mechanizmus znižuje administratívne prekážky a podporuje cezhraničné poskytovanie služieb v rámci jednotného trhu.

MiCA je založené na právnom základe v článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (TFEU), ktorý umožňuje harmonizovať vnútroštátne pravidlá v prípadoch, keď je to potrebné na fungovanie vnútorného trhu. Pri kryptoaktívach je takýto prístup odôvodnený najmä tým, že ide o prirodzene cezhraničný trh, pri ktorom rozdielne národné úpravy vytvárali právnu neistotu a oslabovali jednotný trh. Zavedenie spoločných pravidiel preto vytvára predpoklad pre legálne a regulované fungovanie kryptoaktív aj v prostredí tradičných finančných služieb.

Z pohľadu prínosov sa MiCA spája najmä so zvýšením právnej istoty, posilnením dôvery investorov a obmedzením fragmentácie trhu. Jasnejšie pravidlá môžu podporiť zodpovednejší rozvoj odvetvia a znížiť obavy tradičných subjektov aj spotrebiteľov z neprehľadného a právne nejasného prostredia. Zároveň však odborná literatúra poukazuje aj na obmedzenia regulácie. Van der Linden a Shirazi (2023) upozorňujú na šírku niektorých definícií, ktorá môže zahŕňať aj hybridné formy tokenov a sťažovať ich jednoznačné zaradenie. Otvorenou otázkou zostáva aj možná nerovnosť konkurencie, keď väčšie regulované subjekty môžu mať výhodu oproti menším fintech firmám, ktoré nesú relatívne vyššiu záťaž spojenú s autorizáciou a plnením compliance povinností. Autori zároveň naznačujú, že účinnosť MiCA môže byť limitovaná, ak sa v širšej miere nezohľadní medzinárodná koordinácia a špecifiká decentralizovaných financií (DeFi), ktoré často nespadajú do tradičných regulačných schém. V tomto kontexte sa ako možné

smerovanie uvádzajú úpravy definícií, prehodnotenie vybraných výnimiek či posilnenie dohľadu, vrátane úvah o úlohe Európskej centrálnej banky.

Súčasná európska regulácia, v ktorej MiCA tvorí jadro harmonizovaného rámca, tým vytvára stabilnejšie podmienky pre fungovanie trhu kryptoaktív v EÚ a poskytuje právny základ, ktorý je dôležitý pre ďalší rozvoj digitálnych aktív v kontexte regulovaných finančných trhov.

1.2.2. Regulácia Markets in Crypto-Assets

V nadväznosti na predchádzajúcu podkapitolu, ktorá sa zameriavala na vývoj a význam regulácie kryptoaktív v Európskej únii, sa táto časť sústreďuje na konkrétne nástroje, rozsah pôsobnosti a praktické fungovanie nariadenia Markets in Crypto-Assets.

Nariadenie MiCA vytvára jednotný regulačný rámec pre vydávanie kryptoaktív, poskytovanie služieb súvisiacich s kryptoaktívami a ochranu používateľov na trhu digitálnych aktív. Keďže ide o nariadenie Európskej únie, uplatňuje sa priamo vo všetkých členských štátoch bez potreby transpozície do vnútroštátneho práva. Takýto prístup podporuje jednotné podmienky na trhu a zároveň znižuje riziko rozdielneho výkladu pravidiel medzi jednotlivými štátmi.

Pôsobnosť MiCA sa vzťahuje najmä na emitentov kryptoaktív, poskytovateľov služieb kryptoaktív a na tie kategórie tokenov, ktoré nespadajú pod existujúce rámce finančnej regulácie. Naopak, kryptoaktíva kvalifikované ako finančné nástroje podľa MiFID II sú z režimu MiCA vyňaté, keďže podliehajú osobitným právnym režimom. MiCA tak dopĺňa doterajšiu legislatívu a vytvára samostatný rámec pre digitálne aktíva, ktoré boli do prijatia tejto úpravy regulované len čiastočne alebo nejednotne.

Jedným z prakticky najdôležitejších mechanizmov MiCA je licenčný režim pre poskytovateľov služieb kryptoaktív (Crypto-Asset Service Providers – CASP). Subjekty, ako burzy, obchodné platformy, správcovia digitálnych peňaženiek alebo sprostredkovatelia prevodov, musia získať povolenie od príslušného národného orgánu dohľadu. Podmienkou autorizácie je najmä preukázanie primeraných kapitálových zdrojov, nastavenie systému riadenia rizík, ochrana klientskych prostriedkov a zavedenie adekvátnych bezpečnostných opatrení v oblasti informačných technológií.

Samotný proces autorizácie zahŕňa posúdenie organizačnej štruktúry, odbornej spôsobilosti riadiacich osôb, transparentnosti vlastníckych vzťahov a schopnosti zabezpečiť kontinuitu prevádzky. Po udelení licencie môže CASP využívať

mechanizmus tzv. európskeho pasu, vďaka ktorému môže poskytovať služby v celej Európskej únii bez potreby ďalších povolení v jednotlivých štátoch. Tento prvok má význam najmä pre podporu cezhraničného podnikania a prehlbovanie jednotného digitálneho trhu.

MiCA zároveň zavádza osobitné pravidlá pre emitentov stablecoinov, keďže práve tieto kryptoaktíva môžu mať vzhľadom na rozsah využívania a prepojenie s platobným stykom dopad na finančnú stabilitu. Emitenti tokenov viazaných na aktíva alebo tokenov elektronických peňazí musia spĺňať prísnejšie požiadavky, najmä pokiaľ ide o tvorbu a správu rezerv, zabezpečenie likvidity a pravidelné poskytovanie informácií dohľadovým orgánom. Dohľad nad významnými emitentmi stablecoinov je koordinovaný aj na európskej úrovni, pričom sa doň zapájajú najmä Európsky orgán pre bankovníctvo a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy.

Dôležitou súčasťou režimu MiCA je aj systém dohľadu a spolupráce medzi národnými a európskymi orgánmi. Národné orgány zabezpečujú udeľovanie povolení, priebežný dohľad nad činnosťou regulovaných subjektov a ukladanie sankcií pri porušení povinností. Európske inštitúcie pritom zohrávajú koordinačnú a metodickú úlohu a podieľajú sa na dohľade nad systémovo významnými subjektmi. Takto nastavená viacúrovňová štruktúra dohľadu umožňuje lepšie reagovať na riziká vyplývajúce z cezhraničnej povahy trhu.

Regulácia zahŕňa aj opatrenia na ochranu klientov a správu digitálnych aktív. Poskytovatelia služieb majú povinnosť oddeľovať majetok klientov od vlastných prostriedkov, nastaviť transparentné podmienky poskytovania služieb a poskytovať používateľom informácie o rizikách spojených s kryptoaktívami. Cieľom týchto pravidiel je znížiť riziko zneužitia klientskych prostriedkov a podporiť dôveru v digitálne finančné služby.

MiCA tiež obsahuje ustanovenia zamerané na integritu trhu, najmä na prevenciu manipulácie a zneužívania informácií. Zakazuje konanie, ktoré by mohlo deformovať trh, vrátane šírenia zavádzajúcich informácií, insider tradingu alebo manipulácie cien tokenov. Tým sa prístup MiCA približuje štandardom uplatňovaným na tradičných finančných trhoch, čo zvyšuje kompatibilitu trhu kryptoaktív s existujúcim finančným systémom. (Európsky parlament a rada, 2023)

Uplatňovanie MiCA je nastavené postupne, pričom jednotlivé ustanovenia nadobúdajú účinnosť v rozdielnych časových obdobiach. Postupná implementácia

poskytuje účastníkom trhu priestor na prispôsobenie sa novým povinnostiam, zavedenie potrebných organizačných a technických opatrení a nastavenie compliance procesov. Prechodné obdobia sú významné najmä pre menšie subjekty, ktoré potrebujú viac času na úpravu obchodných modelov a interných kontrolných mechanizmov.

Z praktického hľadiska MiCA vytvára rámec, ktorý kombinuje reguláciu emitentov, licenčný režim pre poskytovateľov služieb, pravidlá dohľadu, ochranu klientov a ochranu integrity trhu. Zároveň reflektuje špecifiká digitálnych aktív a snaží sa prispôsobiť právne nástroje dynamike blockchainových technológií a decentralizovaných riešení.

Z uvedeného vyplýva, že MiCA predstavuje ucelený regulačný mechanizmus, ktorý upravuje fungovanie trhu kryptoaktív na operatívnej aj inštitucionálnej úrovni. Význam tohto rámca spočíva nielen v stanovení pravidiel, ale aj v nastavení konkrétnych postupov, ktoré umožňujú dohľad nad trhom, ochranu investorov a stabilnejšie fungovanie digitálnych finančných služieb v rámci Európskej únie. (Ibañez et al., 2024)

1.2.3. Postoj členských štátov Európskej únie ku kryptoaktívam

Cieľom tejto podkapitoly je poukázať na rozdielne regulačné a inštitucionálne východiská, ktoré podmieňovali národné účtovné a daňové prístupy ku kryptoaktívam.

Pred prijatím jednotného rámca MiCA bol prístup členských štátov Európskej únie ku kryptoaktívam výrazne nejednotný. Rozdiely vyplývali najmä z odlišných národných priorít. Niektoré štáty kládli dôraz na podporu technologických inovácií a rozvoj fintech sektora, iné uprednostňovali ochranu investorov, kontrolu rizík a finančnú stabilitu. Keďže na úrovni EÚ chýbali jednotné pravidlá, kryptoaktíva sa posudzovali podľa rôznych národných kritérií, čo viedlo k fragmentovanému právnemu prostrediu a obmedzovalo efektívne fungovanie jednotného trhu v oblasti digitálnych aktív.

Odborné zdroje upozorňujú, že časť členských štátov zvolila otvorenejší a flexibilnejší prístup, ktorého cieľom bolo prilákať inovácie, fintech spoločnosti a technologické startupy. Regulácia sa v týchto jurisdikciách často opierala predovšetkým o rámce zamerané na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, čo uľahčovalo vstup subjektov na trh. Takýto model však mohol vytvárať rozdiely v úrovni ochrany investorov v porovnaní s prísnejšie regulovanými štátmi. (Benson et al., 2024)

Komparatívne analýzy národných úprav zároveň poukazujú na rôznu mieru „regulačnej vyspelosti“ jednotlivých jurisdikcií. Ako príklad sa uvádza Malta, ktorá ešte

pred MiCA prijala osobitný regulačný rámec pre blockchain a kryptoaktíva. Tento prístup kombinoval špecializovanú legislatívu, licenčné podmienky pre poskytovateľov služieb a dohľad finančných orgánov, čím sa Malta profilovala ako jurisdikcia, ktorá podporuje digitálne aktíva pri zachovaní základných regulačných štandardov.

Naopak, niektoré štáty, napríklad Estónsko a Portugalsko, uplatňovali prístup založený skôr na aplikácii existujúcich finančných a AML pravidiel bez vytvorenia samostatnej komplexnej úpravy kryptoaktív. Ťažisko sa presúvalo na registráciu poskytovateľov služieb, dodržiavanie AML/KYC povinností a základný dohľad. Takáto úprava umožňovala vyššiu flexibilitu, no často neposkytovala úplnú právnu istotu v otázkach klasifikácie tokenov a rozsahu ochrany investorov.

Na opačnom konci spektra stáli jurisdikcie, ktoré pristupovali ku kryptoaktívam opatrnejšie a ich posudzovanie odvodzovali najmä od pravidiel tradičných finančných trhov. Poskytovatelia služieb kryptoaktív v týchto prípadoch čelili prísnejším kapitálovým, organizačným a dohľadovým požiadavkám. Takéto nastavenie zvyšovalo stabilitu a úroveň ochrany trhu, no zároveň mohlo brzdiť rozvoj inovatívnych obchodných modelov v porovnaní s flexibilnejšími štátmi. (von Hafe et al., 2025)

Nejednotnosť národných prístupov mala aj výrazné ekonomické a právne dôsledky. V praxi podporovala regulačnú arbitráž, keď si poskytovatelia služieb vyberali jurisdikcie s priaznivejšími pravidlami, nižšími nákladmi na compliance a miernejším dohľadom. To vytváralo nerovnováhu na vnútornom trhu a komplikovalo cezhraničné poskytovanie služieb, keďže subjekty pôsobiace vo viacerých štátoch museli spĺňať rozdielne právne požiadavky.

Fragmentácia sa prejavovala aj v zdaňovaní kryptoaktív. Rozdielne daňové režimy ovplyvňovali investičné rozhodovanie aj podnikateľské stratégie a zároveň zvyšovali administratívnu záťaž a právnu neistotu pre subjekty pôsobiace v európskom priestore. Aj z tohto dôvodu sa posilňovali argumenty pre koordinovanejší prístup na úrovni EÚ. (Benson et al., 2024)

Empirické zistenia zároveň naznačujú súvislosť medzi úrovňou regulácie a ochranou investorov. Jurisdikcie s jasnejšími pravidlami a dôslednejším dohľadom vykazovali nižší výskyt podvodov a incidentov spojených so stratami, zatiaľ čo menej regulované prostredie zvyšovalo riziko zneužitia a technických zlyhaní. Takéto rozdiely podporili potrebu jednotného rámca.

V odbornej aj regulačnej diskusii sa preto postupne presadzoval názor, že dlhodobá existencia rozdielnych národných režimov je pri cezhraničnej povahe trhu s kryptoaktívami len ťažko udržateľná. Harmonizácia sa ukázala ako potrebná pre zabezpečenie rovnakých konkurenčných podmienok, účinnejšieho dohľadu a primeranej ochrany investorov v celej Európskej únii. Prijatie MiCA predstavuje reakciu na túto fragmentáciu a vytvára predpoklady pre jednotnejšie fungovanie trhu kryptoaktív, pričom zároveň otvára priestor na identifikáciu výziev spojených so samotným procesom harmonizácie. (von Hafe et al., 2025)

1.2.4. Výzvy harmonizácie regulácie kryptoaktív v rámci EÚ

Harmonizácia regulácie kryptoaktív v rámci Európskej únie je náročný proces, ktorý ovplyvňuje rýchly technologický vývoj digitálnych aktív, rozdielna úroveň regulačnej vyspelosti členských štátov a zároveň aj zložitosť právnych režimov, do ktorých kryptoaktíva zasahujú. Hoci prijatie nariadenia Markets in Crypto-Assets (MiCA) zaviedlo jednotný rámec na úrovni EÚ, jeho zavádzanie do praxe a každodenná aplikácia prinášajú viaceré systémové aj interpretačné otázky.

Za jednu z hlavných výziev sa považujú rozdielne východiskové podmienky členských štátov pred prijatím MiCA. Odborné zdroje poukazujú na to, že niektoré jurisdikcie mali ešte pred rokom 2023 vytvorené relatívne rozvinuté národné rámce, kým iné štáty sa opierali najmä o všeobecné finančné predpisy alebo pravidlá AML. Zavedenie jednotného nariadenia preto automaticky neznamená rovnakú štartovaciu pozíciu pre všetkých, ale vyžaduje úpravy existujúcich právnych predpisov, procesov a inštitucionálneho nastavenia dohľadu. (Benson et al., 2024)

Ďalší problém vyplýva zo samotnej povahy kryptoaktív. V praxi totiž často spájajú viacero ekonomických funkcií naraz – môžu byť využívané ako platobný prostriedok, ako investičné aktívum, ako „vstup“ k digitálnej službe alebo ako technologické riešenie bez jednoznačnej analógie v tradičnom finančnom systéme. Táto hybridnosť sťažuje jednotné právne zaradenie a zvyšuje priestor pre rozdielne výklady pravidiel medzi štátmi aj po prijatí MiCA.

Výzvy harmonizácie sa premietajú aj do dohľadu nad trhom. Hoci MiCA zavádza jednotný pasový mechanizmus pre poskytovateľov služieb kryptoaktív, dohľad je v praxi vo veľkej miere stále založený na národných orgánoch. Rozdiely v personálnych kapacitách, odborných skúsenostiach a organizačnom zabezpečení môžu viesť k tomu, že

rovnaké pravidlá sa budú v jednotlivých štátoch presadzovať s rozdielnou intenzitou. Takáto nerovnomernosť môže oslabovať cieľ jednotného trhu, aj keď právny základ je formálne jednotný.

Osobitnú oblasť predstavuje technologická dynamika blockchainu a decentralizovaných riešení. Regulačné rámce sa zvyčajne vyvíjajú pomalšie než technológie, čo vytvára riziko regulačného oneskorenia. MiCA je preto do istej miery kompromisom medzi právnou istotou a potrebou flexibility, pričom niektoré segmenty – najmä decentralizované financie (DeFi) – zostávajú regulované len čiastočne alebo nepriamo. (von Hafe et al., 2025)

Z pohľadu účtovníctva a zdaňovania je harmonizácia regulácie dôležitým predpokladom, no sama o sebe nepostačuje. MiCA síce vytvára jednotný rámec pre právne vymedzenie kryptoaktív a pre reguláciu poskytovateľov služieb, avšak účtovné a daňové pravidlá sú naďalej prevažne v kompetencii členských štátov. Aj po zavedení MiCA preto môžu pretrvávať rozdiely v daňovom zaobchádzaní a účtovnom zachytení kryptoaktív, čo má priamy dopad na aplikačnú prax a predstavuje východisko pre analytickú časť tejto práce. (Benson et al., 2024)

Na prehľadné zhrnutie hlavných výziev harmonizácie regulácie kryptoaktív v EÚ poukazuje Tabuľka 1.

Tabuľka 1 Hlavné výzvy harmonizácie regulácie kryptoaktív v Európskej únii

Oblasť	Charakter výzvy	Dopad na harmonizáciu
Regulačná vyspelosť štátov	Odlišné národné rámce pred MiCA	Nerovnomerná implementácia
Právna klasifikácia	Hybridná povaha kryptoaktív	Interpretačné nejasnosti
Dohľad nad trhom	Rozdielne kapacity orgánov	Riziko nejednotnej aplikácie
Technologický vývoj	Rýchle inovácie blockchainu	Regulačné oneskorenie
Väzba na dane a účtovanie	Národné kompetencie	Pretrvávajúca fragmentácia

Prameň: Vlastné spracovanie na základe Benson et al., 2024; von Hafe et al., 2025.

Harmonizácia regulácie kryptoaktív v rámci Európskej únie je viacúrovňový proces, ktorý ovplyvňujú technologické špecifiká digitálnych aktív, rozdielna úroveň regulačnej vyspelosti členských štátov a rozdelenie kompetencií medzi európsku a národnú úroveň. Aj keď nariadenie MiCA zavádza jednotný právny rámec pre trh kryptoaktív, jeho účinné uplatnenie v praxi závisí od toho, ako dokážu jednotlivé členské štáty prispôsobiť svoje inštitucionálne a právne nastavenie novým požiadavkám.

Zároveň platí, že MiCA sa orientuje najmä na pravidlá trhu a dohľad nad ním, kým zdaňovanie a účtovanie kryptoaktív zostávajú mimo jeho priamej pôsobnosti a naďalej patria do kompetencie členských štátov. V dôsledku toho môže aj po zavedení jednotného regulačného rámca pretrvávať rozdielnosť národných prístupov, najmä pri daňovom zaobchádzaní a účtovnom zachytení kryptoaktív.

Právne vymedzenie kryptoaktív a nastavenie pravidiel trhu preto tvoria potrebné teoretické východisko pre ďalšie skúmanie ich ekonomických a fiškálnych súvislostí. Na tento rámec nadväzuje nasledujúca podkapitola, ktorá sa zameriava na základy zdaňovania a účtovania kryptoaktív s cieľom vytvoriť systematický teoretický základ pre porozumenie ich postaveniu v daňových a účtovných systémoch členských štátov Európskej únie.

1.3. Základy zdaňovania a účtovania kryptoaktív

Kryptoaktíva predstavujú špecifickú skupinu digitálnych aktív, pri ktorých účtovné zachytenie aj daňové posúdenie nie sú v aplikačnej praxi vždy jednoznačné. Oproti tradičným finančným nástrojom alebo peňažným prostriedkom sa vyznačujú premenlivým účelom využitia (platobným, investičným aj úžitkovým), výraznou cenovou volatilitou a decentralizovaným spôsobom fungovania. Tieto charakteristiky sťažujú ich správne zaradenie, určenie spôsobu oceňovania a stanovenie momentu, kedy vzniká zdaniteľná udalosť. V účtovníctve aj v daňovej praxi preto vznikajú otázky, či majú byť kryptoaktíva posudzované ako zásoby, nehmotný majetok, finančné aktíva alebo iná majetková hodnota, a aký režim je vhodné uplatniť pri ich nadobudnutí, držbe a realizácii.

Cieľom tejto podkapitoly je vytvoriť systematické teoretické východiská pre následnú analýzu účtovania a zdaňovania kryptoaktív vo vybraných členských štátoch Európskej únie. Podkapitola sa zameriava na základné princípy účtovného zachytenia kryptoaktív, najmä na otázky počiatočného ocenenia, následného oceňovania, spôsobu

vykazovania v účtovných výkazoch a na zachytenie výnosov a nákladov súvisiacich s transakciami. Zároveň sa venuje všeobecným zásadám zdaňovania kryptoaktív, pričom poukazuje na význam správnej kvalifikácie príjmov, určenia okamihu zdaniteľnej udalosti, výpočtu základu dane a na špecifiká vybraných typov transakcií, ako je výmena kryptoaktív, staking, mining alebo použitie tokenov na úhradu tovarov a služieb.

Teoretický rámec nadväzuje na predchádzajúci výklad regulačného prostredia v EÚ, najmä na MiCA, keďže právne vymedzenie a klasifikácia kryptoaktív vytvárajú potrebný kontext pre ich účtovné a daňové posudzovanie. Keďže účtovníctvo a zdaňovanie zostávajú do veľkej miery v kompetencii jednotlivých členských štátov, jednotné terminologické a metodické východiská sú potrebné na to, aby bolo možné porovnateľne analyzovať rozdielne národné prístupy a identifikovať ich spoločné prvky aj odlišnosti.

1.3.1. Zdaňovanie príjmov z obchodovania s kryptoaktívami

Zdaňovanie príjmov z obchodovania s kryptoaktívami patrí medzi najčastejšie riešené témy súčasného daňového práva, keďže digitálne aktíva vznikli mimo tradičných finančných štruktúr a pôvodne neboli predmetom explicitnej daňovej úpravy. V mnohých národných systémoch preto chýbali špecifické ustanovenia, a prax sa začala opierať najmä o všeobecné princípy daňového práva, predovšetkým o zásadu realizácie príjmu a zásadu daňovej neutrality. Tieto princípy umožňujú zaradiť príjmy súvisiace s kryptoaktívami do existujúcich kategórií zdaniteľných príjmov bez potreby vytvárať osobitný daňový režim určený výlučne pre digitálne aktíva.

Pri zdaňovaní kryptoaktív je rozhodujúce odlíšiť samotnú držbu aktíva od jeho realizácie. Nadobudnutie alebo držanie kryptoaktíva sa spravidla nepovažuje za zdaniteľnú udalosť, keďže v tomto štádiu ešte nevzniká realizovaný a objektívne merateľný ekonomický prospech. Daňová povinnosť spravidla vzniká až pri realizácii, teda napríklad pri predaji kryptoaktíva za fiat menu, pri výmene za iné kryptoaktívum alebo pri použití kryptoaktíva na úhradu tovaru či služby. V týchto situáciách dochádza k premene digitálneho aktíva na hodnotu, ktorá sa dá vyjadriť a zahrnúť do základu dane.

Na určenie základu dane je spravidla rozhodujúci rozdiel medzi príjmom dosiahnutým pri realizácii kryptoaktíva a jeho obstarávacou cenou. Obstarávacia cena typicky zahŕňa sumu zaplatenú pri nadobudnutí vrátane súvisiacich poplatkov. Príjem sa odvodzuje od trhovej hodnoty kryptoaktíva v čase realizácie, pričom v praxi je potrebné

vychádzať z relevantných kurzov na burzách alebo obchodných platformách. Takéto nastavenie smeruje k tomu, aby sa zdaňoval skutočný ekonomický zisk, a nie len nominálne zmeny hodnoty bez realizácie. (Misra, 2024)

Významné rozdiely sa objavujú aj podľa typu daňovníka. Pri fyzických osobách je dôležité posúdiť, či ide o príležitostné obchodovanie, alebo o činnosť vykonávanú sústavne so zámerom dosahovať zisk. Príležitostné transakcie sa spravidla zaraďujú medzi ostatné alebo kapitálové príjmy, pričom uplatniteľné výdavky bývajú viazané najmä na preukázateľné náklady spojené s nadobudnutím kryptoaktív. Ak však obchodovanie nadobudne znaky podnikania, príjmy sa zahrnú do základu dane z podnikania, čo obvykle znamená vyššie nároky na evidenciu, prípadne vedenie účtovníctva, a širšie možnosti uplatňovania daňových výdavkov.

Pri právnických osobách sa príjmy z kryptoaktív posudzujú ako súčasť obchodného majetku a ako výsledok podnikateľskej činnosti. Výnosy a náklady súvisiace s predajom alebo výmenou kryptoaktív sa premietajú do hospodárskeho výsledku účtovnej jednotky, ktorý následne tvorí základ dane z príjmov právnických osôb. Zdaňovanie je preto úzko prepojené s účtovným zachytením, najmä s oceňovaním kryptoaktív a s časovým priradením výnosov a nákladov.

Výraznou praktickou výzvou je vysoký počet a zložitosť transakcií. Tie môžu prebiehať na viacerých platformách, v rôznych menách a prostredníctvom decentralizovaných protokolov, čo komplikuje stanovenie správnej daňovej povinnosti. Odborné zdroje poukazujú na to, že správny výpočet dane predpokladá detailnú evidenciu transakcií, vrátane dátumu, typu operácie, hodnoty v čase uskutočnenia a súvisiacich poplatkov. Nedostatočná evidencia zvyšuje riziko chýb pri určení základu dane a môže viesť aj k sporom s daňovou správou. (Putera, 2024)

Medzinárodné štúdie zároveň upozorňujú na rozdielnosť daňových prístupov medzi štátmi, najmä pri otázke, či sa výmena jedného kryptoaktíva za iné alebo použitie kryptoaktíva na platbu za tovar a služby považuje za plnohodnotnú realizáciu príjmu. Empirické zistenia z prostredia Európskej únie ukazujú, že nie všetky jurisdikcie tieto situácie posudzujú rovnako, čo vedie k odlišným daňovým dôsledkom pre daňovníkov. Nejednotnosť zvyšuje význam koordinácie aspoň na úrovni základných princípov, najmä v kontexte cezhraničného obchodovania a mobility kapitálu. (Thiemann, 2024)

Zdaňovanie príjmov z obchodovania s kryptoaktívami tak predstavuje kombináciu tradičných daňových zásad a ich prispôsobenia špecifikám digitálnej

ekonomiky. Zásada realizácie príjmu, správne určenie základu dane a rozlíšenie podľa typu daňovníka tvoria teoretický rámec, ktorý umožňuje aplikovať existujúce daňové pravidlá na digitálne aktíva. Tento rámec zároveň vytvára východisko pre následnú analýzu konkrétnych daňových režimov uplatňovaných vo vybraných členských štátoch Európskej únie, ktorým sa venuje analytická časť práce.

1.3.2. DPH a ďalšie relevantné dane v oblasti kryptoaktív

Daň z pridanej hodnoty a ďalšie nepriame dane tvoria osobitnú oblasť daňového posudzovania kryptoaktív, keďže ide o digitálne aktíva bez fyzickej podoby a bez postavenia zákonného platidla, čo vyvoláva otázky ich zaradenia v existujúcich režimoch nepriamych daní. Na rozdiel od dane z príjmov, ktorá sleduje výsledok hospodárenia alebo dosiahnutý ekonomický prospech, DPH je postavená na zdanení spotreby a uplatňuje sa na dodanie tovarov a služieb za protihodnotu. Kľúčovou otázkou je preto určenie, či transakcie s kryptoaktívami predstavujú zdaniteľné plnenia podľa pravidiel DPH, a ak áno, za akých podmienok.

Pri posudzovaní DPH v tejto oblasti je rozhodujúce odlíšiť samotné kryptoaktívum ako prostriedok úhrady od ekonomickej transakcie, ktorá sa prostredníctvom neho realizuje. Odborné zdroje poukazujú na to, že výmena fiat meny za kryptoaktívum alebo naopak má z ekonomického hľadiska charakter výmeny platobných prostriedkov. Preto sa vo väčšine systémov takáto výmena neposudzuje ako dodanie tovaru alebo služby a spravidla je od DPH oslobodená, keďže v tomto kontexte kryptoaktívum plní funkciu prostriedku výmeny, nie predmetu spotreby.

Použitie kryptoaktíva ako protihodnoty pri dodaní tovaru alebo poskytnutí služby však samo o sebe neznamená, že takáto transakcia vypadáva z režimu DPH. Ak podnikateľ dodá tovar alebo poskytne službu a prijme platbu vo forme kryptoaktíva, ide o zdaniteľné plnenie, pričom základ dane sa určuje podľa reálnej hodnoty prijatého kryptoaktíva v čase uskutočnenia zdaniteľného plnenia. Pre DPH je rozhodujúca povaha dodaného tovaru alebo služby, nie forma platby. (IBFD, 2024)

Osobitnú pozornosť si vyžadujú služby spojené s kryptoaktívami, napríklad prevádzkovanie kryptobúrz, sprostredkovanie obchodovania, správa digitálnych peňaženiek alebo poskytovanie technickej infraštruktúry pre transakcie na blockchaine. Ide o ekonomické činnosti vykonávané za odplatu, ktoré majú charakter poskytovania služieb, a preto vo väčšine prípadov vstupujú do režimu DPH. V tomto segmente sa

nepriamy daňový dopad často prejavuje výraznejšie než pri samotnej výmene „platobných prostriedkov“, keďže ide o samostatné zdaniteľné plnenia. (Mpanza, 2025)

V aplikačnej praxi vznikajú komplikácie najmä pri určení miesta dodania služby, základu dane a okamihu vzniku daňovej povinnosti. Služby súvisiace s kryptoaktívami majú často cezhraničný charakter a realizujú sa prostredníctvom digitálnych platforiem, pričom teritoriálna väzba nemusí byť vždy zrejmá. Odlišné výklady pravidiel v členských štátoch môžu viesť buď k riziku dvojitého zdanenia, alebo naopak k situáciám, keď sa určitý typ transakcie nezdaní vôbec, čo oslabuje princíp neutrality DPH a narúša fungovanie vnútorného trhu.

Okrem DPH môžu byť s používaním a obchodovaním s kryptoaktívami spojené aj ďalšie nepriame platby a povinnosti. Ak sú kryptoaktíva využité ako forma odmeny, môžu vzniknúť povinnosti súvisiace so sociálnymi a zdravotnými odvodmi, pričom ich základ sa spravidla určuje podľa hodnoty kryptoaktíva v čase poskytnutia plnenia. Hoci kryptoaktíva nie sú hmotným tovarom, ich použitie v obchodných transakciách môže mať nepriamy vplyv aj na situácie, keď sú predmetom dodania tovary podliehajúce spotrebným daniam alebo colným povinnostiam.

Medzinárodné odborné zdroje zároveň upozorňujú, že prístupy k nepriamemu zdaneniu kryptoaktív sa medzi štátmi líšia. Kým niektoré jurisdikcie uplatňujú prísnejší výklad existujúcich pravidiel DPH, iné sa snažia viac prihliadať na špecifiká digitálnych aktív a pristupujú k nim flexibilnejšie. Táto rozdielnosť zvyšuje význam koordinácie pravidiel na úrovni Európskej únie, najmä vzhľadom na rastúci cezhraničný charakter transakcií a celkovú digitalizáciu ekonomiky. (Jiménez & Podestá, 2025)

Vyplýva z toho, že posúdenie DPH a ďalších nepriamych daní pri kryptoaktívach je úzko prepojené s ich právnou kvalifikáciou a ekonomickou funkciou. V praxi však správne určenie daňových povinností súvisí aj s tým, ako sú kryptoaktíva účtovne zachytené, oceňované a vykazované. Rozdiely v účtovnom posúdení môžu ovplyvniť časové rozlíšenie výnosov a nákladov, ako aj určenie hodnoty transakcií relevantnej pre daňové účely.

Z tohto dôvodu je potrebné venovať pozornosť aj účtovnému pohľadu na kryptoaktíva, a to najmä v kontexte medzinárodných účtovných štandardov a národných účtovných úprav. Nasledujúca podkapitola sa preto zameriava na prehľad štandardov IFRS a vybraných národných pravidiel, ktoré tvoria teoretický základ pre pochopenie

účtovného zachytenia kryptoaktív a následnú analýzu ich účtovania vo vybraných krajinách Európskej únie.

1.3.3. Prehľad účtovných štandardov IFRS a národné účtovné systémy

Účtovné zachytenie kryptoaktív patrí v súčasnosti medzi problematickejšie oblasti finančného výkazníctva, keďže digitálne aktíva sa svojimi vlastnosťami nedajú bezprostredne zaradiť do tradičných účtovných kategórií. Štandardy IFRS zatiaľ neobsahujú samostatný štandard, ktorý by účtovanie kryptoaktív upravoval ucelene, preto účtovné jednotky vychádzajú z existujúcich štandardov a aplikujú ich podľa ekonomickej podstaty a účelu držby týchto aktív. Neexistencia jednoznačnej, „na mieru“ vytvorenej úpravy zároveň vytvára priestor pre rozdielne prístupy v praxi, čo môže znižovať porovnateľnosť finančných výkazov medzi subjektmi a medzi jednotlivými jurisdikciami. (Alsalmi et al., 2023)

Východiskom pre účtovanie kryptoaktív podľa IFRS je stanovisko IFRS Interpretations Committee z roku 2019, podľa ktorého kryptomeny nespĺňajú definíciu peňažných prostriedkov ani finančných nástrojov. Kryptomeny totiž nemajú status zákonného platidla a zároveň nepredstavujú zmluvné právo na prijatie hotovosti alebo iného finančného aktíva, čo je základná podmienka klasifikácie finančného nástroja podľa IFRS 9. Z tohto dôvodu sa kryptoaktíva neposudzujú ani ako hotovosť (IAS 7), ani ako finančné nástroje. (IFRS Interpretations Committee, 2019)

Najčastejšie sa preto kryptoaktíva v prostredí IFRS klasifikujú ako nehmotný majetok podľa IAS 38 – Intangible Assets. IAS 38 definuje nehmotný majetok ako identifikovateľné nepeňažné aktívum bez fyzickej podstaty, ktoré účtovná jednotka kontroluje a od ktorého očakáva budúci ekonomický úžitok. Kryptoaktíva túto definíciu spravidla spĺňajú, keďže sú oddeliteľné, obchodovateľné a môžu prinášať ekonomický úžitok napríklad prostredníctvom zmeny hodnoty alebo prostredníctvom použitia v digitálnych ekosystémoch. (Anderson et al., 2022)

Pri počiatočnom uznaní sa kryptoaktíva oceňujú obstarávacou cenou vrátane priamo súvisiacich transakčných nákladov. Následné oceňovanie je možné realizovať buď modelom obstarávacej ceny, alebo modelom reálnej hodnoty, ak sú splnené podmienky aktívneho trhu podľa IAS 38. V aplikačnej praxi však účtovné jednotky často volia model obstarávacej ceny, keďže existencia aktívneho trhu nemusí byť v konkrétnych prípadoch jednoznačná. (IFRS Interpretations Committee, 2019)

Ak sa kryptoaktíva držia s cieľom ďalšieho predaja v rámci bežnej podnikateľskej činnosti, napríklad u obchodníkov s digitálnymi aktívami alebo u kryptobúrz, môže byť relevantné uplatnenie IAS 2 – Zásoby. V takom prípade sa kryptoaktíva posudzujú ako obchodný tovar a oceňujú sa obstarávacou cenou alebo čistou realizovateľnou hodnotou, pričom zmeny hodnoty sa premietajú do hospodárskeho výsledku účtovnej jednotky. (Anderson et al., 2022)

Podobné otázky sa objavujú aj v národných účtovných systémoch členských štátov Európskej únie. Väčšina národných úprav zatiaľ neobsahuje samostatné ustanovenia pre účtovanie kryptoaktív, a preto sa v praxi uplatňujú všeobecné účtovné zásady. Kryptoaktíva sa spravidla zaraďujú ako nehmotný majetok alebo ako zásoby v závislosti od účelu ich držby. Rozdiely medzi štátmi sa následne prejavujú najmä pri následnom oceňovaní, odpisovaní a spôsobe vykazovania v účtovných výkazoch, čo môže mať nepriamy vplyv aj na určenie základu dane. (Alsalmi et al., 2023)

Na prehľadné porovnanie prístupov k účtovnému zachyteniu kryptoaktív podľa IFRS a národných účtovných systémov poukazuje Tabuľka 2.

Tabuľka 2 Porovnanie účtovania kryptoaktív

Kritérium	IFRS	Národné účtovné systémy
Samostatný štandard pre kryptoaktíva	Nie	Nie
Klasifikácia kryptoaktív	Nehmotný majetok (IAS 38) alebo zásoby (IAS 2)	Nehmotný majetok alebo zásoby
Peňažné prostriedky	Nie	Nie
Finančný nástroj	Nie	Spravidla nie
Oceňovanie pri obstaraní	Obstarávacia cena	Obstarávacia cena
Následné oceňovanie	Cost model / reálna hodnota	Väčšinou cost model
Rozhodujúce kritérium	Účel držby	Účel držby

Prameň: Vlastné spracovanie na základe IFRS Interpretations Committee (2019); Anderson et al. (2022); Alsalmi et al. (2023).

Účtovanie kryptoaktív je v súčasnosti postavené najmä na výklade a praktickej aplikácii existujúcich účtovných štandardov, ktoré pôvodne nevznikli s ohľadom na

špecifiká digitálnych aktív. V dôsledku toho sa v praxi objavujú rozdiely v tom, ako jednotlivé účtovné jednotky a krajiny kryptoaktíva klasifikujú, oceňujú a vykazujú, čo sa následne premieta do porovnateľnosti finančných výkazov a do nadväzujúceho daňového posudzovania. Práve vzťah medzi účtovným zachytením kryptoaktív a jeho daňovými dôsledkami tvorí východisko pre analytickú časť práce, ktorá sa zameriava na konkrétne prístupy vybraných členských štátov Európskej únie.

1.3.4. Špecifiká účtovania kryptoaktív v podnikateľskej praxi

Účtovné zachytenie kryptoaktív v podnikateľskej praxi prináša účtovným jednotkám viacero výziev, ktoré vyplývajú z ich technologických a ekonomických špecifík. V porovnaní s tradičnými finančnými aktívami sa kryptoaktíva odlišujú najmä tým, že nepredstavujú hotovosť, spravidla nespĺňajú definíciu finančného nástroja a nevytvárajú štandardné zmluvné nároky. Tieto charakteristiky následne komplikujú ich identifikáciu, správne zaradenie a účtovné spracovanie. (EFRAG, 2020)

Prvým praktickým problémom je stanovenie kategórie kryptoaktív podľa účelu ich držby. Spoločnosti môžu kryptoaktíva držať ako investíciu, ako predmet obchodovania (napr. kryptoburzy alebo obchodníci s digitálnymi aktívami), prípadne ich využívať ako prostriedok úhrady pri dodávkach tovaru a služieb. V závislosti od charakteru podnikania a zámeru držby sa následne uplatňuje rozdielna klasifikácia – buď ako nehmotný majetok (pri investičnej alebo dlhodobejšej držbe), alebo ako zásoby (ak sa aktíva držia na predaj v rámci bežnej činnosti). (Bellucci et al., 2022)

Ďalšou otázkou je výber vhodného modelu následného oceňovania po počiatočnom uznaní. Pri nadobudnutí sa kryptoaktíva oceňujú obstarávacou cenou vrátane súvisiacich transakčných nákladov. Následné oceňovanie však môže narážať na praktické limity, najmä ak nie je možné preukázať existenciu aktívneho trhu s dostatočnou likviditou, ktorý by umožňoval spoľahlivé uplatnenie reálnej hodnoty. V dôsledku toho sa v praxi často používa model obstarávacej ceny, aj keď v situáciách s aktívnym trhom môže byť oceňovanie reálnou hodnotou vhodnejšie z hľadiska verného zobrazenia ekonomickej reality. (Putritama et al., 2024)

Komplikácie sa prejavujú aj pri časovom rozlíšení výnosov a nákladov súvisiacich s transakciami s kryptoaktívami. Pri prevodoch medzi subjektmi alebo pri použití kryptoaktíva ako formy platby je potrebné presne identifikovať okamih vzniku výnosu alebo nákladu. To vyžaduje detailnú evidenciu transakcií vrátane časových údajov a

spoľahlivé prepojenie údajov z blockchainu s internými účtovnými systémami. Keďže tieto informácie nie sú vždy automaticky dostupné v štandardných účtovných softvéroch, môže dochádzať k nepresnému vykazovaniu hospodárskeho výsledku. (Putritama et al., 2024)

Významnou výzvou je aj evidencia a auditovateľnosť transakcií. Kryptoaktíva sú často vytvárané a presúvané prostredníctvom decentralizovaných platforiem, čo sťažuje sledovanie vlastníctva a histórie transakcií v tradičných účtovných systémoch. V podmienkach absencie jednotných štandardov býva audit náročnejší, keďže audítori môžu vyžadovať rozsiahlejšie dôkazné prostriedky na overenie integrity dát a ich väzby na vnútornú účtovnú evidenciu. (Baba et al., 2021)

V prostredí, kde podniky aktívne využívajú blockchainové riešenia (napr. kryptomenové obchodné platformy), sa zároveň otvára aj otázka bezpečnosti a kontroly súkromných kľúčov. Nedostatočné nastavenie interných kontrol alebo zlyhanie pri správe kľúčov môže viesť k nenávratnej strate aktív, čo má priamy dopad na výšku vykázaných aktív v účtovnej závierke a môže ovplyvniť dôveryhodnosť finančných výkazov.

Samostatnou praktickou témou je účtovanie poplatkov a transakčných nákladov spojených s prevodmi kryptoaktív. Tieto náklady môžu byť v niektorých sieťach vysoké a kolísavé. V praxi sa potom rieši, či sa majú zahrnúť do obstarávacej ceny, alebo vykazovať ako samostatné nákladové položky, pričom zvolený prístup môže ovplyvniť hospodársky výsledok účtovnej jednotky. (Bellucci et al., 2022)

Z uvedených teoretických východísk vyplýva, že účtovanie a zdaňovanie kryptoaktív predstavuje komplexnú problematiku na rozhraní účtovníctva, daňového práva a digitálnych technológií. Aj napriek existencii jednotného regulačného rámca na úrovni Európskej únie a využívaniu všeobecných účtovných zásad zostáva praktická aplikácia vo veľkej miere ovplyvnená národnými účtovnými a daňovými úpravami, ako aj rozdielnou interpretačnou praxou v jednotlivých členských štátoch.

Teoretická časť práce vymedzuje právne, daňové a účtovné postavenie kryptoaktív, identifikuje hlavné výzvy harmonizácie a poukazuje na špecifiká ich účtovného zachytenia v podnikateľskom prostredí. Na tieto zistenia nadväzuje analytická časť práce, ktorá porovnáva prístupy k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív vo vybraných členských štátoch Európskej únie, zachytáva rozdiely v národných úpravách a hodnotí ich dopady na podnikateľské subjekty a daňovníkov v praxi.

2. ANALÝZA PRÍSTUPOV K ÚČTOVANIU A ZDAŇOVANIU KRYPTOAKTÍV V EÚ

Analytická časť diplomovej práce nadväzuje na teoretické východiská spracované v prvej kapitole a zameriava sa na komparatívnu analýzu prístupov k účtovaniu a zdaňovaniu kryptoaktív vo vybraných členských štátoch Európskej únie. Pozornosť sa sústreďuje najmä na identifikáciu momentu vzniku daňovej povinnosti, spôsob určovania základu dane, posudzovanie najčastejších typov transakcií s kryptoaktívami, ako aj na ich účtovné zachytenie v podnikateľskom prostredí.

Predmetom skúmania sú Nemecko, Estónsko, Francúzsko, Malta a Slovenská republika. Výber týchto krajín vytvára priestor na porovnanie rozdielnych národných prístupov k priamemu zdaneniu a účtovnému posudzovaniu kryptoaktív pri zachovaní spoločného európskeho regulačného rámca, reprezentovaného predovšetkým nariadením MiCA. Cieľom tejto časti práce je poukázať na spoločné znaky jednotlivých systémov, odhaliť ich odlišnosti a zhodnotiť praktické dôsledky týchto úprav pre fyzické osoby, podnikateľské subjekty aj právnické osoby.

Štruktúra kapitoly vychádza z jednotného komparatívneho prístupu. Najskôr sa vymedzuje metodologický rámec a zdôvodňuje výber analyzovaných krajín, následne sa pozornosť sústreďuje na rozbor jednotlivých národných režimov a v závere kapitoly sa získané poznatky syntetizujú v komparatívnej rovine. Táto syntéza následne vytvára východisko pre formulovanie záverov a odporúčaní využiteľných v aplikačnej praxi.

2.1. Metodológia práce a výber krajín

V podkapitole 2.1 sa objasňuje metodický prístup použitý pri spracovaní analytickej časti diplomovej práce. Keďže problematika zdaňovania a účtovania kryptoaktív nie je v rámci Európskej únie upravená úplne jednotne a významnú úlohu naďalej zohrávajú vnútroštátne právne predpisy, metodické usmernenia a výkladová prax, bolo potrebné vytvoriť jednotný rámec, ktorý umožní porovnanie vybraných krajín na spoločnom základe. Cieľom tejto časti je preto vysvetliť, z akých princípov analýza vychádza, aké kritériá boli zohľadnené pri výbere skúmaných štátov a aké zdroje tvorili podklad pre jej spracovanie.

Metodologické vymedzenie je dôležité najmä z hľadiska zachovania prehľadnosti a porovnateľnosti jednotlivých zistení. Analýza je postavená na skúmaní typových

situácií a najčastejších transakcií súvisiacich s kryptoaktívami, pričom pozornosť sa sústreďuje na ich daňové posúdenie a účtovné zachytenie v podmienkach vybraných členských štátov Európskej únie. Takto zvolený prístup umožňuje identifikovať nielen spoločné prvky jednotlivých národných úprav, ale aj odlišnosti, ktoré môžu mať významné praktické dôsledky pre fyzické osoby, podnikateľov a právnické osoby.

Súčasťou metodologického prístupu je aj vedomé vymedzenie rozsahu skúmania. Práca sa zameriava predovšetkým na tie aspekty zdaňovania a účtovania kryptoaktív, ktoré sú z pohľadu aplikačnej praxe najvýznamnejšie, a to najmä na určenie momentu vzniku daňovej povinnosti, spôsob stanovenia základu dane, posúdenie vybraných druhov transakcií a spôsob účtovného vykazovania kryptoaktív.

Na túto podkapitolu nadväzuje podkapitola 2.1.1, v ktorej sú bližšie špecifikované kritériá výberu analyzovaných krajín, a podkapitola 2.1.2, ktorá sa venuje charakteristike použitých zdrojov a metód zberu a spracovania informácií, z ktorých analytická časť diplomovej práce vychádza. Okrem komparatívnej analýzy je v práci využitá aj kvalitatívna analýza, ktorá je založená na skúmaní právnych noriem, predpisov a legislatívnych dokumentov.

2.1.1. Kritériá výberu analyzovaných krajín

Výber analyzovaných krajín bol uskutočnený s cieľom zachytiť rozdielne prístupy k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív v rámci členských štátov Európskej únie. Hoci nariadenie MiCA prispieva k zjednoteniu regulačného rámca trhu s kryptoaktívami, oblasť priameho zdanenia a účtovného posudzovania týchto aktív zostáva aj naďalej prevažne v pôsobnosti jednotlivých členských štátov. V dôsledku toho medzi nimi pretrvávajú významné rozdiely, ktoré sa prejavujú nielen v daňovom zaobchádzaní s kryptoaktívami, ale aj v ich účtovnom vykazovaní a v praktickej aplikácii príslušných pravidiel. Zámerom preto nebolo vybrať krajiny s obdobnou úpravou, ale zostaviť taký súbor štátov, ktorý umožní porovnanie odlišných právnych, daňových a inštitucionálnych prístupov.

Jedným z rozhodujúcich kritérií bola odlišnosť daňového režimu fyzických osôb, a to najmä z hľadiska určenia okamihu vzniku daňovej povinnosti, posúdenia výmeny jedného kryptoaktíva za iné a existencie prípadných oslobodení či mechanizmov zmierňujúcich daňové zaťaženie. Pozornosť bola venovaná aj vhodnosti vybraných krajín

na analýzu postavenia právnických osôb, keďže v ich prípade je daňové posudzovanie kryptoaktív vo viacerých situáciách úzko prepojené s ich účtovným zachytením.

Ďalším kritériom bola úroveň digitalizácie a charakter inštitucionálneho prostredia. Pri kryptoaktívach totiž praktické uplatňovanie pravidiel nezávisí výlučne od samotného znenia právnych predpisov, ale aj od kvality metodických usmernení, fungovania daňovej správy a rozsahu požiadaviek kladených na evidenciu jednotlivých transakcií. Pri výbere krajín sa prihliadalo aj na dostupnosť takých zdrojov, ktoré umožňujú spoľahlivé spracovanie a následné porovnanie skúmanej problematiky, najmä právnych predpisov, metodických usmernení daňových správ a odborných výkladov.

Samostatné postavenie pri výbere mala Slovenská republika ako domáca jurisdikcia. Jej zaradenie je opodstatnené tým, že predstavuje prirodzený referenčný rámec práce a zároveň umožňuje porovnať vnútroštátnu úpravu s riešeniami prijatými v iných členských štátoch Európskej únie.

Na základe uvedených kritérií boli do analýzy zaradené Nemecko, Estónsko, Francúzsko, Malta a Slovenská republika. Uvedený výber je vhodný na komparatívne posúdenie rôznych národných prístupov pri zachovaní jednotnej štruktúry a porovnateľnosti skúmania.

Analýza vychádza z kombinácie primárnych a sekundárnych zdrojov. Primárnu bázu tvoria predovšetkým právne predpisy upravujúce oblasť dane z príjmov, účtovníctva a súvisiacich regulačných otázok v jednotlivých skúmaných krajinách. Súčasťou tejto skupiny zdrojov sú aj oficiálne metodické materiály daňových správ, ministerstiev financií a dohľadových orgánov. Pri problematike kryptoaktív majú osobitný význam najmä výkladové stanoviská, metodické usmernenia a odpovede na často kladené otázky, keďže práve tieto dokumenty v mnohých prípadoch významne ovplyvňujú aplikačnú prax.

Sekundárne zdroje predstavujú najmä odborné články, komparatívne štúdie, analytické správy a odborné publikácie venované daňovému právu, účtovníctvu a regulácii digitálnych aktív. V časti zameranej na účtovanie boli využité aj materiály súvisiace s IFRS a odborné výklady zaoberajúce sa klasifikáciou kryptoaktív, predovšetkým z pohľadu ich zaradenia medzi zásoby alebo nehmotný majetok.

Pri spracovaní získaných poznatkov sa uplatnila najmä obsahová analýza dokumentov a komparatívna analýza. Obsahová analýza bola využitá na identifikáciu relevantných pravidiel a spôsobu ich výkladu v jednotlivých krajinách. Na ňu nadviazala

komparatívna analýza, prostredníctvom ktorej bolo možné porovnať národné prístupy podľa jednotne stanovených okruhov, najmä z hľadiska zdaniteľných udalostí, určenia základu dane, evidenčných povinností, klasifikácie kryptoaktív a spôsobu ich oceňovania a vykazovania.

2.2. Analýza zdaňovania a účtovania kryptoaktív vo vybraných krajinách EÚ

Podkapitola 2.2 nadväzuje na metodologické vymedzenie práce a predstavuje jadro analytickej časti diplomovej práce. Jej cieľom je spracovať analýzu zdaňovania a účtovania kryptoaktív vo vybraných členských štátoch Európskej únie tak, aby bolo možné zachytiť, ako sa s kryptoaktívami narába v praxi a aké rozdiely pretrvávajú medzi jednotlivými jurisdikciami. Hoci sa na úrovni EÚ postupne vytvára jednotnejšie regulačné prostredie pre trh s kryptoaktívami, priame dane a účtovné pravidlá zostávajú prevažne v pôsobnosti členských štátov. To sa prejavuje v odlišnom posudzovaní rovnakých typov transakcií, v rozdielnych požiadavkách na evidenciu a v rôznej miere právnej istoty pre daňovníkov a podnikateľské subjekty.

V tejto podkapitole sa preto postupuje spôsobom, ktorý umožňuje porovnateľnosť medzi krajinami. Pri každej analyzovanej krajine sa najskôr približuje základný rámec zdaňovania kryptoaktív, najmä určenie zdaniteľných udalostí, spôsob výpočtu základu dane a prístup k transakciám, ktoré sú pre trh typické, ako je predaj za fiat menu, výmena medzi kryptoaktívami alebo použitie kryptoaktíva ako protihodnoty pri nákupe tovaru a služieb. Zároveň sa zohľadňujú aj osobitné situácie, ktoré sa v praxi vyskytujú čoraz častejšie, napríklad príjmy zo stakingu alebo miningu, vrátane požiadaviek na ich preukazovanie a evidenciu. Nadväzne sa spracúva aj účtovný pohľad, a to najmä z hľadiska zaradenia kryptoaktív v účtovníctve, spôsobu oceňovania pri obstaraní a následnom vykazovaní, ako aj súvislosti medzi účtovným zachytením a daňovým posúdením, najmä u právnických osôb.

Analýza je spracovaná pre Nemecko, Estónsko, Francúzsko, Maltu a Slovensko. Zvolený prístup umožňuje najprv ucelene zachytiť pravidlá v každej krajine a následne na tieto zistenia nadviazať komparatívnym zhodnotením v ďalšej časti podkapitoly.

2.2.1. Prístup Nemecka k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív

Nemecký prístup ku kryptoaktívam je postavený najmä na aplikácii všeobecných pravidiel daňového a účtovného práva, nie na samostatnom osobitnom zákone o

zdaňovaní kryptomien. V daňovej praxi má rozhodujúci význam najmä usmernenie Spolkového ministerstva financií z 6. marca 2025, ktoré systematicky vysvetľuje daňové posúdenie vybraných kryptoaktív a nahradilo predchádzajúce usmernenie z roku 2022. (Bundesministerium der Finanzen, 2025)

Pri fyzických osobách, ktoré držia kryptoaktíva v súkromnom majetku, sa v Nemecku najčastejšie uplatňuje režim súkromných predajných obchodov podľa § 23 Einkommensteuergesetz. Podstatou tohto režimu je, že zisk zo scudzenia majetkovej hodnoty je zdaniteľný, ak sa prevod uskutoční v zákonnej lehote od nadobudnutia. Pri kryptoaktívach sa v nemeckej praxi vychádza z toho, že môžu byť posudzované ako iné hospodárske statky, a preto na ne dopadá mechanizmus § 23 zákona o dani z príjmov.

Pre fyzické osoby je rozhodujúci najmä časový test medzi nadobudnutím a scudzením. Ak dôjde k scudzeniu do jedného roka od nadobudnutia, zisk spravidla vstupuje do základu dane. Ak sa prevod uskutoční až po uplynutí tejto lehoty, zisk je v typickom prípade oslobodený. Zároveň platí, že zisky zo súkromných predajných obchodov zostávajú oslobodené, ak celkový ročný zisk nedosiahne hranicu 1 000 eur. (Einkommensteuergesetz, 2026)

Za zdaniteľnú udalosť sa nepovažuje iba predaj kryptoaktíva za fiat menu. Nemecké daňové usmernenie výslovne uvádza, že scudzenie môže nastať aj pri výmene jedného kryptoaktíva za iné alebo pri použití kryptoaktíva na úhradu tovaru či služby. To znamená, že nemecký systém na rozdiel od francúzskeho neodkladá zdanenie pri crypto-to-crypto výmene, ale takúto výmenu v zásade považuje za zdaniteľný prevod.

Pri určení základu dane sa vychádza z rozdielu medzi hodnotou pri scudzení a obstarávacou cenou vrátane súvisiacich nákladov. Ak daňovník nadobúdal rovnaké kryptoaktíva postupne za rôzne ceny a následne prevádza len časť portfólia, nemecká daňová prax používa pri súkromnom majetku ako štandardnú metódu priraďovania obstarávacích cien princíp FIFO. Z praktického hľadiska preto zohráva zásadnú úlohu vedenie presnej evidencie dátumov, cien a poplatkov.

Pri fyzických osobách sa zisky zo súkromných predajných obchodov nezdaňujú osobitnou „crypto sadzbou“, ale vstupujú do všeobecného základu dane fyzickej osoby. To znamená, že sa uplatní progresívna sadzba dane z príjmov podľa všeobecného režimu, nie samostatná fixná sadzba viazaná výlučne na kryptoaktíva.

Osobitnú skupinu predstavujú príjmy z výnosových aktivít, ako sú staking, lending, airdropy alebo iné odmeny za účasť na protokoloch. Nemecké usmernenie

rozlišuje medzi samotným prijatím odmeny a neskorším scudzením takto získaných jednotiek. Pri súkromnom majetku môže prijatie odmeny predstavovať iný druh zdaniteľného príjmu a následný predaj získaného kryptoaktíva sa potom posudzuje samostatne podľa pravidiel pre súkromné predajné obchody alebo podľa iného relevantného režimu.

Pri airdropoch nemecké usmernenie výslovne uvádza, že pri súkromnom majetku môže ísť o iný príjem z poskytnutia služby podľa § 22 číslo 3 zákona o dani z príjmov, ak je pridelenie kryptoaktív podmienené určitým aktívnym konaním daňovníka, napríklad propagáciou projektu alebo poskytnutím nadštandardných údajov. Ak je však pridelenie bezodplatné bez protihodnoty, daňové posúdenie závisí od konkrétnych okolností.

Pri miningu je rozhodujúce, či má činnosť znaky podnikania. Nemecké usmernenie vychádza z toho, že ak mining nadobudne charakter sústavnej činnosti vykonávanej s cieľom dosahovať zisk, ide o podnikateľskú aktivitu. V takom prípade sa mení daňový režim a príjmy sa posudzujú v rámci podnikania, nie ako súkromný prevod majetku.

Pri rozlíšení medzi súkromnou držbou a profesionálnou činnosťou Nemecko nepoužíva jediné mechanické pravidlo, ale vychádza z ekonomického charakteru aktivity. Rozhodujúce sú najmä znaky ako sústavnosť, organizovanosť, využívanie osobitných prostriedkov, vystupovanie navonok a zámer dosahovať zisk. Pri fyzickej osobe, ktorá obchoduje len príležitostne pre vlastné potreby, sa typicky uplatní § 23 zákona o dani z príjmov; pri organizovanej a sústavnej činnosti už môže ísť o podnikanie.

Ak kryptoaktíva patria do obchodného majetku alebo sú súčasťou podnikateľského modelu, posúdenie sa neopiera o § 23 zákona o dani z príjmov, ale o všeobecné pravidlá zdaňovania podnikateľských príjmov. Zisky a straty z predaja alebo výmeny kryptoaktív sa premietajú do výsledku hospodárenia a následne do základu dane. V takom prípade sa uplatňujú všeobecné pravidlá dane z príjmov alebo dane z príjmov právnických osôb podľa právnej formy subjektu. (Bundesministerium der Finanzen, 2025)

Pri právnických osobách sa teda transakcie s kryptoaktívami zdaňujú v rámci všeobecného režimu dane z príjmov právnických osôb a obchodnej dane. Na federálnej úrovni je základná sadzba dane z príjmov právnických osôb 15 %, ku ktorej sa spravidla pripočítava solidárna prirážka a podľa miestnych podmienok aj obchodná daň. Samotné

kryptoaktíva pritom nepodliehajú osobitnej samostatnej „crypto sadzbe“. (Körperschaftsteuergesetz / Bundesministerium der Finanzem, 2026)

V oblasti DPH sa v nemeckom prostredí uplatňuje harmonizovaný európsky rámec. Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-264/14 Hedqvist potvrdil, že výmena bitcoinu za tradičné meny predstavuje službu za protihodnotu, ktorá spadá pod oslobodenie od DPH pri transakciách týkajúcich sa mien. Ak však podnikateľ dodáva tovar alebo poskytuje službu a prijíma protihodnotu v kryptoaktíve, samotné dodanie tovaru alebo služby zostáva posudzované podľa bežných pravidiel DPH. (Súdny dvor Európskej únie, 2015)

Z účtovného hľadiska Nemecko nevychádza zo samostatného osobitného národného crypto štandardu, ale zo všeobecných pravidiel Handelsgesetzbuch. Zásada úplnosti podľa § 246 nemeckého obchodného zákonníka vyžaduje, aby účtovná závierka zachytila všetky relevantné aktíva a pasíva, pričom pri kryptoaktívach je potrebné posúdiť, či ich účtovná jednotka ovláda a či predstavujú majetkovú hodnotu. Zaradenie v súvahe sa následne odvíja od členenia podľa § 266 nemeckého obchodného zákonníka. (Handelsgesetzbuch, 2026)

Nemecké daňové usmernenie zároveň výslovne uvádza, že kryptoaktíva sú z pohľadu daňového účtovníctva neodpisovateľné majetkové hodnoty, ktoré sa zaraďujú medzi hmotné aktíva a podľa všeobecných účtovných zásad sa klasifikujú ako dlhodobý alebo obežný majetok. Ak sú zaradené ako dlhodobý majetok, vykazujú sa v rámci dlhodobého finančného majetku podľa § 266 ods. 2 písm. A III nemeckého obchodného zákonníka; ak ide o obežný majetok, zodpovedá tomu vykazovanie v obežných aktívach. (Bundesministerium der Finanzen, 2025)

Pravidlá oceňovania vychádzajú zo zásady obstarávacej ceny a zo zásady opatrnosti podľa § 253 nemeckého obchodného zákonníka. Majetkové hodnoty sa pri prvotnom zaúčtovaní vykazujú najviac vo výške obstarávacích alebo výrobných nákladov a pri následnom ocenení sa zohľadňuje, či ide o dlhodobý alebo obežný majetok. Pri vysokej volatilite kryptoaktív má preto význam najmä otázka zníženia hodnoty a opatrného prístupu k vykazovaniu nerealizovaných nárastov. (Handelsgesetzbuch, 2026)

Z praktického hľadiska to znamená, že nemecká účtovná jednotka musí pri kryptoaktívach posúdiť účel držby a ekonomickú funkciu konkrétneho aktíva. Ak sú držané dlhodobo, môžu byť bližšie dlhodobému majetku, ak sú predmetom pravidelného obchodovania, približujú sa obežnému majetku. Aj preto má zásadný význam

konzistentná účtovná politika, preukázanie kontroly nad aktívom a dôsledná evidencia transakcií, kurzov, poplatkov a peňaženiek. (Bundesministerium der Finanzen, 2025)

2.2.2. Prístup Estónska k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív

Estónsko pristupuje ku kryptoaktívam najmä cez všeobecné pravidlá daňového a účtovného práva, nie cez samostatný osobitný daňový zákon určený výlučne pre kryptomeny. V regulačnej rovine je významný aj estónsky zákon o trhu s kryptoaktívami, ktorý nadväzuje na európske nariadenie MiCA, no samotné zdaňovanie a účtovanie sa naďalej opiera predovšetkým o všeobecné pravidlá dane z príjmov a účtovníctva. (Markets in Crypto-Assets Act, 2024)

Z pohľadu daňovej praxe má kľúčový význam oficiálne usmernenie Estónskeho daňového a colného úradu, ktoré výslovne uvádza, že fyzická osoba musí priznať príjem z predaja kryptoaktív, z výmeny kryptoaktív za iné kryptoaktíva, ako aj z použitia kryptoaktív na úhradu tovaru alebo služieb. Estónsky systém teda neodkladá zdanenie pri crypto-to-crypto výmene, ale považuje ju za zdaniteľnú udalosť.

Pri fyzických osobách sa príjem z prevodu kryptoaktív zdaňuje ako príjem z prevodu majetku. Zdaniteľný je rozdiel medzi predajnou cenou alebo hodnotou prijatého plnenia a obstarávacou cenou vrátane preukázateľných výdavkov súvisiacich s prevodom. Výmena kryptoaktíva za iné kryptoaktívum sa posudzuje rovnako ako predaj, pretože dochádza k prevodu majetkovej hodnoty, ktorej trhovú cenu možno vyjadriť v eurách.

Pri fyzických osobách sa na tieto príjmy uplatňuje všeobecná sadzba dane z príjmov. Od roku 2025 sú v Estónsku príjmy zo zamestnania, z prevodu majetku, z podnikania a ostatné príjmy zdaňované sadzbou 22 %. Pri ziskoch z kryptoaktív teda nejde o osobitnú „krypto sadzbu“, ale o všeobecnú sadzbu dane z príjmov fyzických osôb.

Pri určení základu dane je rozhodujúce, že nákupné a predajné ceny, ako aj príjmy a výdavky, sa na daňové účely prepočítavajú na eurá podľa trhovej ceny kryptoaktíva platnej v deň prijatia príjmu alebo v deň vynaloženia výdavku. Daňovník teda musí vedieť preukázať nielen samotnú transakciu, ale aj použitý kurz alebo trhovú cenu, z ktorej pri výpočte vychádzal.

V estónskej praxi je zároveň dôležité, že prevod kryptoaktív medzi vlastnými peňaženkami sám osebe nepredstavuje zdaniteľný príjem, pokiaľ nejde o prevod spojený

s odplatným prevodom voči inej osobe. Zdaniteľné je až scudzenie, teda napríklad predaj, výmena za iné aktívum alebo použitie na úhradu tovaru či služby.

Osobitne sa riešia aj výnosy, ktoré nevznikajú predajom alebo výmenou, ale priamym nadobudnutím kryptoaktíva. Estónsky daňový úrad výslovne uvádza, že medzi zdaniteľné situácie patria aj staking, airdropy, odmeny prijaté v kryptoaktívach a príjem z prenájmu výpočtovej kapacity za kryptoaktíva. Tieto príjmy sa teda nepovažujú za daňovo neutrálne len preto, že boli prijaté v kryptomenách.

Pri miningu estónske oficiálne usmernenie uvádza, že príjem z ťažby kryptoaktív sa považuje za podnikateľský príjem fyzickej osoby. To znamená, že pri fyzickej osobe už nejde len o jednoduchý režim prevodu majetku, ale o príjem z podnikania, ktorý sa zdaňuje ako podnikateľský príjem. (Estonian Tax and Customs Board, 2026)

Ak fyzická osoba dosahuje príjem z podnikania, uplatňuje sa naň rovnako všeobecná sadzba dane z príjmov 22 %. Estónsky systém zároveň pri podnikaní počíta aj so sociálnym odvodovým zaťažením, keďže sociálna daň sa vyberá z príjmov zo zamestnania a z podnikania a jej sadzba je 33 % zo zdaniteľnej sumy.

Pri právnických osobách je estónsky systém odlišný tým, že daň z príjmov právnických osôb sa spravidla neplatí priebežne z dosiahnutého účtovného zisku, ale až pri distribúcii zisku alebo pri iných plneniach, ktoré zákon považuje za zdaniteľné rozdelenie. Estónsky daňový úrad uvádza, že od roku 2025 sa dividendy a iné distribúcie zisku zdaňujú na úrovni spoločnosti sadzbou 28,21% z čistého rozdeleného zisku. (Estonian Tax and Customs Board, 2025)

To znamená, že ak právnická osoba v Estónsku obchoduje s kryptoaktívami, účtovný zisk alebo strata z týchto transakcií sa síce prejaví vo výsledku hospodárenia, ale samotná daňová povinnosť sa pri štandardnom režime spravidla materializuje až pri distribúcii zisku, nie pri jeho samotnom dosiahnutí. Z komparatívneho hľadiska ide o významný rozdiel oproti štátom, ktoré zdaňujú priebežne samotný dosiahnutý firemný zisk.

V oblasti DPH sa Estónsko opiera o harmonizovaný európsky rámec. Keďže estónsky daňový úrad uvádza, že služby spojené s výmenou kryptoaktív, peňaženkami, miningom a platformovými službami môžu podliehať DPH, je potrebné pri konkrétnej operácii skúmať jej presnú povahu. Pri výmene kryptomeny za fiat alebo naopak je základným východiskom rozsudok Hedqvist, podľa ktorého ide o oslobodenú službu týkajúcu sa meny. (Estonian Tax and Customs Board, 2026)

Z účtovného hľadiska Estónsko nevychádza zo samostatného osobitného národného crypto štandardu, ale zo všeobecného účtovného rámca. Zákon o účtovníctve stanovuje, že účtovníctvo a finančné výkazníctvo sa organizujú podľa všeobecných a medzinárodne uznávaných princípov, pričom účtovné jednotky uplatňujú estónsky finančný výkaznícky štandard alebo IFRS podľa svojho postavenia. (Accounting Act, 2025)

Pri účtovných jednotkách, ktoré používajú IFRS, je relevantné rozhodnutie IFRS Interpretations Committee o holdings of cryptocurrencies. Podľa neho sa kryptomena účtuje ako zásoba podľa IAS 2, ak je držaná na predaj v bežnom priebehu podnikania, a ak nie je držaná na predaj v bežnom priebehu podnikania, účtuje sa ako nehmotné aktívum podľa IAS 38. IFRS Interpretations Committee zároveň uviedol, že kryptomena nie je peňažný prostriedok ani finančné aktívum v zmysle IAS 32. (IFRS Interpretations Committee, 2019)

Z praktického hľadiska to znamená, že estónska účtovná jednotka musí pri kryptoaktívach posúdiť účel držby a ekonomickú podstatu konkrétneho aktíva. Ak sú kryptoaktíva držané na obchodovanie, účtovne sa približujú režimu zásob; ak sú držané skôr investične alebo mimo bežného predaja, bližší je režim nehmotného majetku. Takýto prístup je v súlade s tým, že estónsky účtovný rámec nestojí na osobitnej kategórii „kryptoaktív“, ale na všeobecných účtovných princípoch.

Z praktického hľadiska je dôležitá evidencia transakcií. Daňovník alebo účtovná jednotka musí byť schopný preukázať dátum nadobudnutia, množstvo jednotiek, obstarávaciu cenu, trhovú hodnotu pri prevode, súvisiace poplatky a použitý kurz pri prepočte na eurá. Bez takejto evidencie nie je možné správne určiť daňový základ ani účtovné zachytenie transakcie. (Estonian tax and Customs Board, 2026)

Estónsky systém vytvára model, v ktorom sa kryptoaktíva zdaňujú prevažne podľa všeobecných pravidiel dane z príjmov, pričom oficiálne metodické usmernenia pomerne jasne vymedzujú aj zdanenie výmeny jedného kryptoaktíva za iné. Pri fyzických osobách sa uplatňuje jednotná sadzba 22 %, zatiaľ čo pri právnických osobách je rozhodujúce špecifické estónske nastavenie dane viazané najmä na distribúciu zisku. V účtovníctve sa uplatňuje všeobecný národný rámec alebo IFRS, pričom kľúčové je rozlíšenie medzi zásobami a nehmotným majetkom podľa účelu držby.

2.2.3. Prístup Francúzska k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív

Francúzsky prístup ku kryptoaktívam vychádza z kombinácie daňového, finančného a účtovného práva. Významným medzníkom bolo prijatie zákona PACTE v roku 2019, ktorý posilnil právny rámec pre digitálne aktíva a pre poskytovateľov služieb súvisiacich s nimi. Tým sa oblasť kryptoaktív systematickejšie začlenila do francúzskeho právneho poriadku. (République Française, 2019)

Francúzska legislatíva používa pojem digitálne aktíva. Podľa článku L54-10-1 menového a finančného zákonníka sem patria jednak digitálne tokeny predstavujúce určité práva, jednak digitálne reprezentácie hodnoty, ktoré nie sú vydané ani garantované centrálnou bankou alebo verejným orgánom, ale sú prijímané ako prostriedok výmeny a môžu byť elektronicky uchovávané alebo prevádzané. Súčasné znenie zákona zároveň túto oblasť výslovne prepája s európskym rámcom MiCA. (Code monétaire et financier, 2026)

V daňovej oblasti sa francúzsky prístup pri fyzických osobách opiera najmä o článok 150 VH všeobecného daňového zákonníka a o metodické usmernenia daňovej správy. Oficiálny výklad zdôrazňuje, že pri príležitostných prevodoch digitálnych aktív sa uplatňuje osobitný režim zdaňovania kapitálových ziskov fyzických osôb. (Direction générale des finances publiques, 2024)

Pri fyzických osobách, ktoré držia digitálne aktíva mimo profesionálnej činnosti, je zdaniteľnou udalosťou najmä prevod digitálneho aktíva za odplatu. Zákon zároveň stanovuje, že výmena jedného digitálneho aktíva za iné digitálne aktívum bez peňažného doplatku (*soulte*) nepodlieha okamžitému zdaneniu v rámci tohto režimu. (Code général des impôts, 2026)

V praxi to znamená, že pri súkromných osobách sa zdanenie typicky uplatní pri premene digitálneho aktíva na fiat menu alebo pri použití digitálneho aktíva ako protihodnoty za tovar alebo službu. Samotná výmena jedného kryptoaktíva za iné bez peňažného doplatku je odložená. Na tomto základe možno vyvodiť, že obyčajný presun medzi vlastnými peňaženkami, pri ktorom nedochádza k prevodu za odplatu ani voči inej osobe, spravidla nepredstavuje zdaniteľnú udalosť.

Pri určení základu dane Francúzsko používa osobitnú metódu založenú na princípe globálneho portfólia digitálnych aktív. Hrubý kapitálový zisk alebo strata sa určuje ako rozdiel medzi cenou prevodu a pomernou časťou celkovej obstarávacej ceny

portfólia, pričom sa vychádza z celkovej hodnoty všetkých digitálnych aktív, ktoré daňovník drží v okamihu zdaniteľného prevodu. (Code général des impôts, 2026)

Francúzska úprava zároveň obsahuje oslobodenie pri nízkom objeme prevodov. Ak celková hodnota zdaniteľných prevodov digitálnych aktív v priebehu jedného zdaňovacieho obdobia nepresiahne 305 eur, fyzická osoba je od dane oslobodená. Ak je tento limit prekročený, uplatní sa režim zdanenia podľa všeobecných pravidiel článku 150 VH bis. (impôts.gouv.fr, 2025)

Pri sadzbe dane sa pri fyzických osobách neuplatňuje osobitná „krypto daň“, ale osobitný režim článku 200 všeobecného daňového zákonníka. Kapitálové zisky z príležitostných prevodov digitálnych aktív sa zdaňujú sadzbou 12,8 % na úrovni dane z príjmov. K tejto dani sa zároveň pripočítavajú sociálne odvody vo výške 17,2 %, takže celkové štandardné zaťaženie dosahuje 30 %. Francúzska právna úprava zároveň pripúšťa aj voľbu progresívneho sadzobníka dane z príjmov. (Code général des impôts, 2026)

Dôležitou otázkou je aj úprava strát. Čistý zdaniteľný výsledok sa určuje po vzájomnom započítaní plusových a mínusových výsledkov z prevodov digitálnych aktív v tom istom roku. Ak výsledkom roka je záporná hodnota, táto strata sa nezapočítava proti príjmom inej povahy a neprenáša sa do ďalších rokov. (impôts.gouv.fr, 2025)

Pri profesionálnej činnosti je potrebné rozlišovať medzi viacerými daňovými režimami. Ak osoba vykonáva nákup a následný predaj digitálnych aktív ako profesiu, ide spravidla o obchodnú činnosť, ktorej výsledky patria do kategórie priemyselných a obchodných ziskov. Ak sú operácie vykonávané v podmienkach podobných profesionálnej činnosti, ale nejde o hlavnú profesionálnu činnosť daňovníka, môžu príjmy patriť do kategórie neobchodných ziskov.

Pri miningu francúzska správna doktrína výslovne uvádza, že ak digitálne aktíva predstavujú protihodnotu za účasť na vytváraní alebo fungovaní systému virtuálnej meny, príjmy môžu patriť do režimu neobchodných ziskov. Zároveň sa uvádza, že ak boli takéto aktíva pridelené bezodplatne, ich vstupná hodnota pre výpočet výsledku je nulová. (Direction générale des finances publiques, 2023)

Pri stakingu, lendingu a podobných výnosových aktivitách nie sú francúzske primárne zdroje rozpracované tak podrobne ako pri klasických prevodoch alebo pri miningu. Z metodického hľadiska je preto potrebné tieto príjmy posudzovať podľa ich ekonomickej povahy, teda rozlišovať medzi príjmom pri získaní odmeny a neskorším zdanením prevodu získaných jednotiek. (OECD, 2020)

Pri právnických osobách sa transakcie s digitálnymi aktívami neposudzujú podľa osobitného režimu článku 150 VH bis, ale podľa všeobecných pravidiel dane z príjmov právnických osôb. Ak sú zisky alebo straty z transakcií s digitálnymi aktívami súčasťou výsledku hospodárenia spoločnosti, uplatní sa všeobecný režim dane z príjmov právnických osôb. V roku 2026 je štandardná sadzba tejto dane vo Francúzsku 25 %**,** pričom za splnenia zákonných podmienok môže byť pri malej časti zisku relevantná aj znížená sadzba 15 %. (Code général des impôts, 2026)

V oblasti DPH sa Francúzsko opiera o harmonizovaný európsky rámec. Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-264/14 Hedqvist potvrdil, že výmena bitcoinu za tradičné meny predstavuje službu za protihodnotu, ktorá spadá pod oslobodenie od DPH pri transakciách týkajúcich sa mien. Ak však podnikateľ dodáva tovar alebo službu a prijíma protihodnotu v kryptoaktíve, samotné dodanie sa posudzuje podľa bežných pravidiel DPH. (Súdny dvor Európskej únie, 2015)

Vo francúzskom systéme majú významné postavenie aj deklarovacie a oznamovacie povinnosti. Daňovník pri príležitostných prevodoch vypočítava zisk alebo stratu na formulári 2086, pričom výsledok prenáša do priznania 2042-C. Zároveň osoby a právne subjekty so sídlom alebo daňovým domicilom vo Francúzsku oznamujú zahraničné portfóliá alebo účty s digitálnymi aktívami podľa článku 1649 bis C všeobecného daňového zákonníka, pričom sa v praxi používa formulár 3916-3916 bis. (impôts.gouv.fr, 2026)

Z účtovného hľadiska bolo účtovanie kryptoaktív vo Francúzsku dlhší čas odvodené zo všeobecných pravidiel obchodného a účtovného práva. V roku 2026 však francúzsky výbor pre účtovné štandardy prijal dva osobitné predpisy, ktorými francúzske účtovné normy výslovne integrovali kryptoaktíva do národného účtovného rámca. Nariadenie ANC n° 2026-01 upravuje účtovanie kryptoaktív pre všetky podniky a nariadenie ANC n° 2026-02 sa týka bankových inštitúcií.

Podľa nariadenia ANC 2026-01 sa účtovanie kryptoaktív odvíja od ich práv a ekonomickej povahy. Ak kryptoaktívum predstavuje právo na majetok alebo službu určenú na použitie v rámci činnosti účtovnej jednotky, môže byť zaúčtované ako nehmotný majetok, hmotný majetok, zásoby alebo náklady budúcich období podľa toho, aký druh práva reprezentuje a na čo ho účtovná jednotka drží.

Pri emisii kryptoaktív nariadenie ANC 2026-01 vychádza z práv a povinností emitenta voči držiteľom. Ak vydané tokeny predstavujú splatný záväzok, účtujú sa ako

pôžičky a obdobné záväzky. Ak predstavujú budúce plnenie alebo dodanie tovaru či služby, účtujú sa ako časovo rozlíšené výnosy. Ak voči držiteľom neexistuje explicitný ani implicitný záväzok, suma získaná pri emisii sa môže účtovať priamo do výnosov. (Autorité des normes comptables, 2026)

Z praktického hľadiska to znamená, že vo Francúzsku sa účtovanie kryptoaktív neposudzuje len podľa názvu tokenu, ale podľa jeho funkcie, práv, povinností a účelu držby. Preto má veľký význam správne nastavená účtovná politika, identifikácia ekonomickej podstaty každého typu kryptoaktíva a dôsledná evidencia transakcií, kurzov, poplatkov a práv spojených s držbou alebo emisiou.

Francúzsky prístup patrí medzi detailnejšie rozpracované režimy v analyzovanom súbore krajín. Pri fyzických osobách sa uplatňuje osobitný režim príležitostných prevodov digitálnych aktív podľa článku 150 VH bis všeobecného daňového zákonníka, ktorý sa odlišuje najmä odkladom zdanenia pri bežnej crypto-to-crypto výmene bez peňažného doplatku. Pri profesionálnych aktivitách a pri právnických osobách sa používajú všeobecné daňové režimy. Významným prvkom francúzskeho prostredia je aj explicitnejšie účtovné uchopenie kryptoaktív prostredníctvom predpisov ANC, ktoré posudzujú tokeny podľa ich právnej a ekonomickej povahy.

2.2.4. Prístup Malty k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív

Malta patrí medzi štáty, ktoré sa v Európe profilovali ako skorí tvorcovia osobitného regulačného rámca pre digitálne aktíva a technológiu distribuovaného registra. Toto postavenie súvisí najmä s prijatím legislatívneho balíka v roku 2018, vrátane zákona o virtuálnych finančných aktívach, ktorým Malta vytvorila osobitný rámec pre virtuálne finančné aktíva, ich ponuky a poskytovateľov súvisiacich služieb. Práve s týmto obdobím sa spája aj označenie Malty ako „Blockchain Island“, ktoré odrážalo jej snahu profilovať sa ako jurisdikcia priaznivá pre blockchain a kryptoaktíva. (MFSA, 2019)

Z legislatívneho hľadiska bol kľúčovým predpisom zákon o virtuálnych finančných aktívach, ktorý vytvoril rámec pre počiatočné ponuky virtuálnych finančných aktív, pre poskytovateľov služieb súvisiacich s nimi a pre dohľad nad touto oblasťou. Neskorší vývoj však ukazuje posun od čisto národného modelu k harmonizovanému európskemu režimu, keďže Malta prijala aj Markets in Crypto-Assets Act, ktorý slúži na vnútroštátne vykonanie a doplnenie nariadenia MiCA. (Leġiżlazzjoni Malta, 2024)

V daňovej oblasti sa maltský prístup neopiera o samostatný zákon o zdaňovaní kryptomien, ale o aplikáciu všeobecných pravidiel dane z príjmov, DPH a povinností, ktoré boli metodicky vysvetlené v oficiálnych usmerneniach Úradu komisára pre daňové príjmy z 1. novembra 2018. Tieto usmernenia vychádzajú z princípu, že transakcie s aktívami DLT sa majú posudzovať podľa existujúcich daňových predpisov, judikatúry a ustálených princípov, pričom rozhodujúca je právna a ekonomická povaha transakcie. (Commissioner for Revenue, 2018)

Pre účely dane z príjmov maltské usmernenie rozlišuje najmä medzi kategóriami coins a tokens, pričom tokeny sa ďalej delia na finančné tokeny, úžitkové tokeny a hybridné tokeny. Pri hybridných tokenoch sa ich daňové posúdenie môže meniť podľa konkrétneho použitia tokenu a práv, ktoré s ním súvisia. Malta teda nepristupuje ku všetkým digitálnym aktívam ako k jednej jednotnej kategórii, ale vychádza z ich funkcie a právnej povahy. (Commissioner for Revenue, 2018)

Pri fyzických osobách sa príjem z transakcií s kryptoaktívami nezdaňuje osobitnou „crypto sadzbou“, ale podľa všeobecných pravidiel dane z príjmov. Ak má činnosť charakter obchodovania alebo inej zdaniteľnej príjmovej aktivity, príjem fyzickej osoby vstupuje do chargeable income a zdaňuje sa progresívnymi sadzbami. Pre rezidentné fyzické osoby sa v roku 2026 uplatňujú sadzby od 0 % do 35 %**,** pričom pri režime jednotlivých sadzieb je pásmo do 12 000 eur zdaňované 0 %, pásmo 12 001 až 16 000 eur sadzbou 15 %, pásmo 16 001 až 60 000 eur sadzbou 25 % a príjem nad 60 000 eur sadzbou 35 %. (MTCA, 2026)

Pri právnických osobách je situácia jednoduchšia. Maltské spoločnosti podliehajú dani z príjmov právnických osôb vo výške 35 % z čistého zdaniteľného príjmu a kapitálových ziskov. To znamená, že ak sa transakcie s kryptoaktívami vykonávajú v rámci spoločnosti a vytvárajú zdaniteľný príjem alebo zdaniteľné kapitálové zisky podľa všeobecných pravidiel, uplatní sa štandardná sadzba 35 %. (MTCA, 2026)

Pri fyzických aj právnických osobách sa zisky z transakcií s aktívami DLT posudzujú podľa všeobecných pravidiel dane z príjmov. Ak majú transakcie charakter obchodovania alebo podnikania, zisky sa považujú za income. Ak však ide o tokeny, ktoré majú vlastnosti porovnateľné s cennými papiermi v zmysle zákona o dani z príjmov, môže byť relevantný aj režim kapitálových ziskov. Malta teda nerozlišuje všetky kryptoaktíva jednotne, ale skúma povahu aktíva a charakter činnosti, z ktorej príjem vzniká.

Významné je aj to, že maltské usmernenie výslovne uvádza, že coins, ktoré fungujú ako prostriedok platby, prostriedok výmeny alebo uchovávateľ hodnoty, sa na účely dane z príjmov nepovažujú za cenné papiere. Z toho vyplýva, že prevody typických kryptomien nemožno automaticky zaradiť do režimu kapitálových ziskov určeného pre cenné papiere a ich posúdenie závisí od všeobecných princípov dane z príjmov a od charakteru konkrétnej činnosti.

Pri určení základu dane je podstatné, že hodnota zisku, prevádzaného aktíva, protihodnoty alebo inej daňovo relevantnej hodnoty sa určuje podľa trhovej hodnoty príslušného DLT aktíva v deň transakcie alebo udalosti. Ak neexistuje relevantná autoritatívna sadzba, usmernenie pripúšťa vychádzať z priemernej kótovanej ceny na renomovaných burzách alebo z inej metodiky prijateľnej pre Úradu komisára pre daňové príjmy. Z praktického hľadiska to zvyšuje význam dôslednej evidencie dátumov, kurzov a transakčných podmienok.

Osobitnú skupinu tvoria tokeny vydávané pri získavaní financovania alebo projektovom financovaní. Maltské usmernenie k dani z príjmov uvádza, že výťažok z vydania finančných tokenov alebo úžitkových tokenov pri prvotnej ponuke tokenov sa spravidla nepovažuje sám osebe za zdaniteľný príjem emitenta v momente vydania a samotná emisia nových tokenov sa nepovažuje za prevod na účely kapitálových ziskov. Daňové dôsledky môžu vzniknúť neskôr podľa práv, ktoré token reprezentuje, a podľa ďalšieho nakladania s tokenom alebo získanými prostriedkami.

Pri výnosových aktivitách, ako je mining, maltské usmernenia k dani z príjmov neprijímajú osobitný samostatný kryptorežim, ale vychádzajú zo všeobecných princípov dane z príjmov. To znamená, že ak má činnosť charakter podnikania alebo inej zdaniteľnej aktivity, príslušné výnosy vstupujú do zdaniteľného príjmu podľa všeobecných pravidiel. Pri stakingu, lendingu a podobných výnosových modeloch nie sú oficiálne maltské usmernenia k dani z príjmov rozpracované tak detailne ako pri klasifikácii mincí a tokenov; metodicky je preto vhodné vychádzať z právnej a ekonomickej povahy konkrétneho výnosu a z toho, či ide o podnikateľskú alebo inú príjmovú činnosť.

Pri rozlíšení medzi súkromnou držbou a profesionálnou činnosťou je Malta bližšie prístupu založenému na povahe aktivity než na osobitnom časovom teste alebo samostatnom režime pre neprofesionálne prevody. Rozhodujúce je najmä to, či transakcie tvoria súčasť obchodnej činnosti, aký je účel držby aktív a či majú prevody charakter

podnikania alebo investície. Z tohto pohľadu je maltský systém menej formalizovaný než nemecký alebo francúzsky, ale metodicky sleduje rovnaké rozlíšenie medzi súkromnou a podnikateľskou sférou.

V oblasti dane z dokumentov a prevodov Malta rovnako zvolila princípový prístup. Oficiálne usmernenie uvádza, že daňové posúdenie transakcií s aktívami distribuovanej záznamovej technológie sa má posudzovať podľa existujúcich pravidiel, judikatúry a princípov, pričom treba skúmať povahu transakcie, postavenie strán a konkrétne skutkové okolnosti. V praxi je významné najmä to, že mince fungujúce len ako prostriedok výmeny sa neposudzujú rovnako ako finančné tokeny, ktoré môžu byť svojou povahou bližšie k cenným papierom.

V oblasti DPH sa Malta výslovne opiera o zákon o DPH, smernicu 2006/112/ES a relevantnú judikatúru Súdneho dvora EÚ. Usmernenie k DPH uvádza, že transakcie s aktívami distribuovanej záznamovej technológie sa majú posudzovať podľa existujúcich pravidiel, judikatúry a princípov, a pri minciach používaných ako prostriedok platby vychádza z logiky rozsudku Hedqvist. Výmena kryptomeny za fiat alebo za inú kryptomenu tak môže spadať pod oslobodenie pri transakciách týkajúcich sa meny, zatiaľ čo iné služby súvisiace s distribuovanou záznamovou technológiou sa posudzujú podľa ich vlastnej povahy.

Maltské usmernenie k DPH sa osobitne venuje aj miningu a uvádza, že mining spravidla nespadá do rozsahu DPH, ak chýba priamy príjemca služby a priama väzba medzi službou a protihodnotou. Ak by však osoba dostávala odmenu za inú konkrétnu službu poskytovanú za protihodnotu, takéto plnenie by sa už posudzovalo podľa všeobecných pravidiel DPH. Malta tak rieši mining nielen z pohľadu príjmovej dane, ale aj z pohľadu DPH. (Commissioner for Revenue, 2018)

Z účtovného hľadiska Malta nemá osobitný národný štandard určený výlučne pre kryptoaktíva. Účtovné zachytenie sa preto odvíja od všeobecného rámca finančného výkazníctva, ktorý sa na konkrétnu účtovnú jednotku vzťahuje. Pri menších a stredných subjektoch v pôsobnosti maltského rámca ide o všeobecne uznávané účtovné zásady pre malé a stredné podniky, ktorý stanovuje všeobecné účtovné princípy pre malé a stredné entity. Pri subjektoch, ktoré používajú IFRS, je relevantné najmä rozhodnutie Výboru pre interpretácie IFRS o držbe kryptomien.

Pri účtovných jednotkách uplatňujúcich IFRS platí, že kryptomena sa účtuje ako zásoba podľa IAS 2, ak je držaná na predaj v bežnom priebehu podnikania. Ak nie je

držaná na predaj v bežnom priebehu podnikania, uplatní sa IAS 38 a kryptomena sa vykazuje ako nehmotné aktívum. Výbor pre interpretácie IFRS zároveň uviedol, že kryptomena nie je peňažný prostriedok ani finančné aktívum v zmysle IAS 32. (IFRS Interpretations Committee, 2019)

Z praktického hľadiska to znamená, že maltská účtovná jednotka musí pri kryptoaktívach najprv určiť, aký účtovný rámec používa, a následne posúdiť ekonomickú podstatu a účel držby konkrétneho aktíva. Ak sú digitálne aktíva držané na obchodovanie, účtovné posúdenie sa približuje režimu zásob; ak sú držané mimo bežného predaja, bližší je režim nehmotného majetku. Aj preto nadobúda význam konzistentná účtovná politika, správne určenie oceňovania a preukázateľná evidencia transakcií, kurzov, poplatkov a kontroly nad aktívom.

Vo vzťahu k súčasnému regulačnému vývoju treba doplniť, že Malta po nástupe MiCA nepristupuje ku kryptoaktívam už len cez pôvodný zákon o virtuálnych finančných aktívach. Publikáciou zákona o trhoch s kryptoaktívami a ďalších relevantných právnych nástrojov sa maltský rámec explicitne zosúladil s európskym režimom MiCA. Malta si tak zachovala reputáciu skorého blockchainového regulátora, ale jej dnešný rámec je už pevne zasadený do harmonizovaného európskeho systému. (MFSA, 2024)

Maltský systém vychádza z princípového posudzovania kryptoaktív podľa ich právnej a ekonomickej povahy. V daňovej oblasti sa neuplatňuje osobitný samostatný režim pre kryptomeny, ale všeobecné pravidlá dane z príjmov, DPH a ďalších relevantných daňových predpisov doplnené oficiálnymi usmerneniami. V účtovníctve sa používa všeobecný rámec finančného výkazníctva, pričom pri IFRS subjektoch je rozhodujúce rozlíšenie medzi IAS 2 a IAS 38. Malta tak predstavuje model, ktorý prešiel od skorého národného regulačného rámca k režimu výraznejšie zosúladenému s MiCA.

2.2.5. Prístup Slovenska k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív

Slovenský prístup ku kryptoaktívam je postavený najmä na aplikácii všeobecných pravidiel daňového a účtovného práva, ktoré boli v minulosti formulované pre virtuálnu menu a od roku 2025 sa terminologicky prispôsobujú pojmu kryptoaktívum. Na rozdiel od niektorých štátov Slovensko nevytvorilo samostatný komplexný „krypto zákon“ pre zdaňovanie, ale rozhodujúce pravidlá sú obsiahnuté najmä v zákone o dani z príjmov, zákone o účtovníctve a v nadväzujúcich postupoch účtovania. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Z pohľadu regulácie trhu so službami súvisiacimi s kryptoaktívami sa Slovensko v súčasnosti opiera najmä o európsky rámec MiCA a o jeho vnútroštátne dosahy. V oblasti zdaňovania a účtovania je však kľúčové, že samotné daňové a účtovné posúdenie sa naďalej odvíja od všeobecných predpisov, nie od osobitného samostatného daňového režimu pre kryptoaktíva. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

V daňovej oblasti slovenský systém rozlišuje najmä medzi fyzickou osobou – nepodnikateľom, fyzickou osobou – podnikateľom a právnickou osobou. Pri nepodnikateľovi je príjem z predaja kryptoaktíva zdaniteľným príjmom podľa § 8 ods. 1 písm. t) zákona o dani z príjmov, ak nejde o príjem podľa § 6. Finančná správa zároveň výslovne uvádza, že predajom kryptoaktíva je výmena kryptoaktíva za majetok, za iné kryptoaktívum, za poskytnutie služby alebo odplatný prevod kryptoaktíva. (Finančná správa SR, 2026)

Pri fyzickej osobe – nepodnikateľovi sa teda zdaňuje už samotná výmena kryptoaktíva za iné kryptoaktívum, za majetok alebo za službu. Slovenský systém v tomto smere neuplatňuje odklad zdanenia pri crypto-to-crypto výmene tak, ako to robí napríklad Francúzsko. Zákon výslovne ustanovuje, že súčasťou základu dane je príjem z predaja kryptoaktíva dosiahnutý pri výmene kryptoaktíva za majetok, za iné kryptoaktívum alebo za poskytnutie služby, a to v zdaňovacom období, v ktorom k výmene dochádza. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Pri fyzickej osobe – nepodnikateľovi sa na zdanenie nepoužíva osobitná „krypto sadzba“, ale všeobecná sadzba dane pre fyzické osoby zo základu dane podľa § 4 ods. 1 písm. a). To znamená sadzbu 19 % z tej časti základu dane, ktorá nepresiahne 176,8-násobok životného minima, a sadzbu 25 % z časti základu dane nad tento limit.

Hoci pri fyzickej osobe zákon pracuje so všeobecnými sadzbami dane z príjmov, v praktickom vyjadrení môže byť celkové zaťaženie vyššie, keďže treba zohľadniť aj súvisiace povinné platby. Z tohto dôvodu sa v praxi pri Slovensku niekedy uvádza orientačné celkové zaťaženie približne na úrovni 33 % až 39 %, podľa toho, či sa uplatní nižšia alebo vyššia sadzba dane z príjmov. Nejde však o osobitnú zákonnú sadzbu pre kryptoaktíva, ale o kombináciu daňového a odvodového dopadu. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Pri fyzickej osobe – podnikateľovi, ak je kryptoaktívum súčasťou obchodného majetku, ide o príjem podľa § 6 zákona o dani z príjmov. Finančná správa uvádza, že príjem z predaja kryptoaktíva, ktoré je obchodným majetkom podnikateľa, je

zdaniteľným príjmom ako súčasť základu dane z príjmov z podnikania. (Finančná správa SR, 2026)

Pri týchto príjmoch z podnikania sa u fyzickej osoby použije sadzba 15 %, ak zdaniteľné príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 nepresiahnu za zdaňovacie obdobie 100 000 eur. Ak príjmy túto hranicu presiahnu, použije sa sadzba 19 % do hranice 176,8-násobku životného minima a sadzba 25 % z časti základu dane nad tento limit. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Pri právnických osobách sa kryptoaktíva zdaňujú v rámci všeobecného základu dane právnickej osoby. Od roku 2025 sa uplatňuje sadzba 10 %, ak zdaniteľné príjmy právnickej osoby nepresiahnu 100 000 eur, sadzba 21 % pri ostatných právnických osobách a sadzba 24 %**,** ak zdaniteľné príjmy presiahnu 5 000 000 eur. Ak sú teda transakcie s kryptoaktívami súčasťou výsledku hospodárenia právnickej osoby, premietnu sa do základu dane podľa týchto všeobecných sadzieb. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Pri určení základu dane je kľúčová vstupná cena kryptoaktíva. Podľa § 25b zákona o dani z príjmov je vstupnou cenou kryptoaktíva obstarávacia cena, ak bolo nadobudnuté kúpou, reálna hodnota, ak bolo nadobudnuté výmenou za iné kryptoaktívum, a reálna hodnota aj vtedy, ak bolo nadobudnuté predajom tovaru alebo služby. Vstupnou cenou majetku alebo služby nadobudnutých výmenou za kryptoaktívum je reálna hodnota kryptoaktíva ku dňu výmeny. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Pri nepodnikateľovi Finančná správa SR výslovne uvádza, že do základu dane sa zahŕňa príjem znížený o výdavky preukázateľne vynaložené na jeho dosiahnutie. Ak sú výdavky vyššie ako príjem, na rozdiel sa neprihliada. To znamená, že pri nepodnikateľovi nemožno vytvoriť daňovú stratu z predaja kryptoaktív a prenášať ju do ďalších období. (Finančná správa SR, 2026)

Osobitne sa rieši kryptoaktívum nadobudnuté overovaním transakcií v sieti, teda ťažbou alebo obdobným mechanizmom konsenzu. Zákon výslovne ustanovuje, že príjem z predaja takto nadobudnutého kryptoaktíva sa zahŕňa do základu dane až v zdaňovacom období jeho realizovaného predaja. Slovenská úprava teda pri takto nadobudnutom kryptoaktíve nezdanuje samotné nadobudnutie jednotky, ale až jej predaj. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Pri miningu je preto rozhodujúce rozlišovať, či ide o nepodnikateľa alebo podnikateľa. Ak ide o fyzickú osobu mimo podnikania, zákon rieši predaj kryptoaktíva

nadobudnutého overovaním transakcií až v okamihu jeho realizovaného predaja. Ak však ide o podnikateľskú činnosť, príjem vstupuje do základu dane podľa § 6 a posudzuje sa v rámci podnikania. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

Pri stakingu**,** lendingu a podobných výnosových aktivitách nie je slovenská primárna právna úprava tak podrobná ako pri predaji kryptoaktíva alebo pri aktíve nadobudnutom overovaním transakcií. Z metodického hľadiska je preto potrebné posudzovať tieto príjmy podľa ich právnej a ekonomickej povahy, najmä podľa toho, či ide o príjem z podnikania alebo o iný zdaniteľný príjem fyzickej osoby. Slovenské oficiálne zdroje neobsahujú k týmto situáciám taký detailný osobitný režim ako pri klasickom predaji kryptoaktíva. (Zákon o dani z príjmov, 2025)

V oblasti DPH slovenské právo výslovne neobsahuje osobitný komplexný režim len pre kryptoaktíva. Vzhľadom na záväznosť práva EÚ je však rozhodujúce, že výmena kryptomeny za fiat menu alebo naopak sa v členských štátoch posudzuje v súlade s rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci Hedqvist ako oslobodená finančná služba týkajúca sa meny. Ak je však kryptoaktívum použité len ako protihodnota za dodanie tovaru alebo služby, samotné dodanie sa posudzuje podľa všeobecných pravidiel DPH. Z účtovného hľadiska Slovensko upravuje kryptoaktíva najmä prostredníctvom zákona o účtovníctve a postupov účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Od roku 2025 sa v účtovnej úprave terminológia mení z pojmu virtuálna mena na pojem kryptoaktívum a zároveň sa zavádzajú aj pravidlá pre tokeny elektronických peňazí. (Zákon o účtovníctve, 2024)

Podľa postupov účtovania sa kryptoaktívum spravidla účtuje v účtovej skupine 25 – Krátkodobý finančný majetok, napríklad na účte 258 – Kryptoaktíva, ak ide o kryptoaktívum podľa § 17 ods. 10 písm. c) postupov účtovania. Na tomto účte sa účtuje prírastok a úbytok kryptoaktíva. Úbytok kryptoaktíva sa účtuje na ťarchu účtu 568 – Ostatné finančné náklady a výnos z kryptoaktíva v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy. (Finančná správa SR, 2025)

Postupy účtovania zároveň od roku 2025 rozlišujú aj tokeny elektronických peňazí, ktoré sa účtujú v účtovej skupine 22 – Účty v bankách, napríklad na účte 222 – Tokeny elektronických peňazí, pretože sa považujú za elektronické peniaze obdobné peňažným prostriedkom. Tento režim sa teda odlišuje od bežných kryptoaktív účtovaných ako krátkodobý finančný majetok. (Finančná správa SR, 2025)

Pri oceňovaní je významné, že zákon o účtovníctve pracuje s reálnou hodnotou kryptoaktíva, ktorou je trhová cena v deň ocenenia zistená spôsobom určeným účtovnou jednotkou zo zvoleného verejného trhu. V účtovníctve vzniknuté hodnotové rozdiely z dôvodu ocenenia kryptoaktíva a jeho prepočtu na eurá sa účtujú podľa charakteru na účet 568 alebo 668. (Zákon o účtovníctve, 2024)

Pri kryptoaktíve nadobudnutom overovaním transakcií v sieti daného kryptoaktíva sa v účtovníctve vytvára osobitný analytický účet. To znamená, že slovenská účtovná úprava výslovne počíta aj s evidenčným odlíšením „vyťaženého“ alebo obdobne získaného kryptoaktíva od ostatných nadobudnutí. (Finančná správa SR, 2025)

Z praktického hľadiska to znamená, že účtovná jednotka na Slovensku musí pri kryptoaktívach preukázateľne evidovať druh kryptoaktíva, dátum a spôsob nadobudnutia, vstupnú cenu alebo reálnu hodnotu, spôsob ocenenia, kurz pri prepočte na eurá a účel držby. Keďže slovenský daňový aj účtovný režim pracuje s reálnou hodnotou pri výmene a s presným určením vstupnej ceny, bez kvalitnej evidencie nie je možné správne určiť ani účtovný, ani daňový výsledok.

Slovenský systém je založený na aplikácii všeobecných pravidiel zákona o dani z príjmov, zákona o účtovníctve a postupov účtovania. Pri fyzických osobách – nepodnikateľoch sa príjmy z predaja kryptoaktíva posudzujú ako ostatné príjmy podľa § 8, pri podnikateľoch ako príjmy podľa § 6 a pri právnických osobách ako súčasť všeobecného základu dane. V účtovníctve sa kryptoaktíva spravidla zachytávajú ako krátkodobý finančný majetok, pričom osobitné postavenie majú tokeny elektronických peňazí. Slovenský režim je pritom pomerne explicitný pri klasickom predaji a výmene kryptoaktív, no pri niektorých výnosových aktivitách ponecháva väčší priestor na výklad.

2.3. Zhodnotenie a komparatívna analýza výsledkov

Podkapitola 2.3 nadväzuje na predchádzajúcu analýzu jednotlivých národných režimov a jej cieľom je synteticky usporiadať získané poznatky a porovnať ich podľa jednotne stanovených kritérií. Pozornosť sa sústreďuje na identifikáciu spoločných znakov a rozdielov v prístupoch k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív, ako aj na posúdenie ich praktických dôsledkov. Zároveň sa sledujú tie oblasti, v ktorých medzi členskými štátmi pretrvávajú najvýraznejšie odlišnosti.

Komparatívne zhodnotenie sa orientuje predovšetkým na posúdenie zdaniteľných udalostí, spôsob určenia základu dane, prístup k výnosovým aktivitám, požiadavky na

evidenciu transakcií, ako aj na otázku účtovnej klasifikácie a oceňovania kryptoaktív. Zistenia sú spracované v prehľadových tabuľkách, ktoré umožňujú systematicky zachytiť hlavné podobnosti a rozdiely medzi skúmanými krajinami. Na tieto tabuľkové prehľady následne nadväzuje interpretačná časť, v ktorej sú jednotlivé prístupy posudzované z hľadiska právnej istoty, administratívnej náročnosti a vzťahu medzi daňovým a účtovným posúdením.

Význam tejto podkapitoly spočíva v tom, že poukazuje na pretrvávajúcu rozdielnosť národných úprav aj napriek postupujúcej harmonizácii regulačného rámca trhu s kryptoaktívami na úrovni Európskej únie. V oblasti priamych daní a účtovníctva totiž naďalej pretrvávajú významné odlišnosti, ktoré sa prejavujú nielen v samotnom normatívnom nastavení, ale aj v miere detailnosti oficiálnych usmernení, v rozsahu právnej istoty a v administratívnych požiadavkách kladených na daňovníkov a účtovné jednotky. V dôsledku toho môžu byť rovnaké ekonomické operácie v jednotlivých členských štátoch posudzované odlišne, čo zvyšuje význam komparatívneho prístupu.

2.3.1. Porovnávacie tabuľky a znázornenie výsledkov

Pre potreby komparatívnej analýzy boli zistenia z predchádzajúcich podkapitol spracované do porovnávacích tabuliek. Cieľom tohto spracovania je prehľadne zachytiť hlavné podobnosti a rozdiely medzi analyzovanými krajinami pri zdaňovaní a účtovaní kryptoaktív. Tabuľkové spracovanie zároveň umožňuje postaviť vedľa seba tie prvky národných režimov, ktoré majú najväčší význam z hľadiska praktickej aplikácie pravidiel pri fyzických a právnických osobách.

Do porovnania boli zahrnuté najmä tie ukazovatele, ktoré najvýraznejšie vplývajú na postavenie daňovníkov a podnikateľských subjektov v praxi. V daňovej oblasti ide predovšetkým o základnú logiku zdaňovania fyzických osôb, posúdenie výmeny jedného kryptoaktíva za iné, existenciu úľav alebo zmierňujúcich mechanizmov a o základný režim zdaňovania právnických osôb. V účtovnej oblasti sa porovnanie sústreďuje najmä na charakter účtovnej úpravy, základnú klasifikáciu kryptoaktív, spôsob oceňovania a význam účelu držby.

Na úvod komparatívneho spracovania je vhodné zhrnúť hlavné daňové charakteristiky do jednotnej tabuľky, ktorá umožňuje ich priame porovnanie medzi jednotlivými štátmi.

Tabuľka 3 Porovnanie hlavných daňových parametrov FO a PO

Krajina	FO – základný režim	Crypto-to-crypto pri FO	Úľava pri FO	PO – základný režim
Nemecko	zdanenie do 1 roka	áno	1 rok; 1 000 €	všeobecný režim
Estónsko	22 %	áno	bez úľavy	zdanenie pri distribúcii
Francúzsko	osobitný režim	nie	305 €	všeobecný režim
Malta	všeobecný režim	podľa povahy transakcie	bez úľavy	všeobecný režim
Slovensko	ostatné príjmy alebo príjmy z podnikania	áno	bez úľavy	všeobecný režim

Prameň: Vlastné spracovanie podľa analyzovaných právnych predpisov, metodických usmernení a oficiálnych daňových informácií.

Tabuľka zachytáva základné rozdiely medzi analyzovanými daňovými režimami pri fyzických a právnických osobách. Stĺpec „FO – základný režim“ stručne vyjadruje základnú konštrukciu zdanenia príjmov fyzických osôb z kryptoaktív v jednotlivých krajinách. Stĺpec „Crypto-to-crypto pri FO“ ukazuje, či sa pri fyzických osobách považuje výmena jedného kryptoaktíva za iné za zdaniteľnú udalosť. Stĺpec „Úľava pri FO“ poukazuje na existenciu časového testu, limitu oslobodenia alebo iného zmierňujúceho mechanizmu. Stĺpec „PO – základný režim“ zhrňuje základnú logiku zdanenia právnických osôb, teda či sa zisk zdaňuje priebežne vo všeobecnom režime alebo až pri jeho distribúcii.

Z komparatívneho hľadiska tabuľka ukazuje, že najväčšie rozdiely medzi krajinami sa prejavujú najmä pri zdanení výmeny jedného kryptoaktíva za iné, pri existencii úľav pre fyzické osoby a pri okamihu vzniku daňovej povinnosti pri právnických osobách. Nemecko je špecifické časovým testom a hranicou 1 000 eur, Francúzsko odkladom zdanenia pri bežnej crypto-to-crypto výmene bez peňažného doplatku a Estónsko osobitným modelom zdanenia právnických osôb pri distribúcii zisku. Malta a Slovensko naopak vychádzajú skôr zo všeobecných režimov, pričom Slovensko patrí medzi krajiny, ktoré zdaňujú aj výmenu jedného kryptoaktíva za iné.

Na daňovú komparáciu prirodzene nadväzuje aj porovnanie účtovného posúdenia kryptoaktív, keďže práve pri právnických osobách sú daňové dôsledky úzko prepojené s tým, ako sú kryptoaktíva zachytené v účtovníctve. Kým predchádzajúca tabuľka poukázala na rozdiely vo vzniku daňovej povinnosti a v základnej logike zdanenia, nasledujúce porovnanie sa zameriava na to, ako jednotlivé krajiny pristupujú ku klasifikácii, oceňovaniu a vykazovaniu kryptoaktív v účtovníctve.

Tabuľka 4 Účtovné posúdenie kryptoaktív vo vybraných krajinách EÚ

Kritérium	Nemecko	Estónsko	Francúzsko	Malta	Slovensko
Charakter úpravy	všeobecné pravidlá HGB	všeobecný rámec / IFRS	výslovnejšie národná úprava	všeobecný rámec / IFRS	výslovnejšie národná úprava
Základná klasifikácia	dlhodobý alebo obežný majetok	podľa účelu držby	podľa práv a ekonomickej povahy	podľa účelu držby	krátkodobý finančný majetok; osobitne tokeny elektronických peňazí
Počiatočné ocenenie	obstarávacia cena	podľa použitého rámca	podľa povahy aktíva	podľa použitého rámca	obstarávacia cena / reálna hodnota
Následné oceňovanie	zásada opatrnosti	IAS 2 / IAS 38 alebo národný rámec	podľa ANC a povahy aktíva	IFRS / GAPSME	reálna hodnota
Význam účelu držby	vysoký	vysoký	vysoký	vysoký	vysoký

Prameň: Vlastné spracovanie podľa analyzovaných právnych predpisov, metodických usmernení a oficiálnych daňových informácií.

Tabuľka ukazuje, že v účtovnej oblasti je medzi analyzovanými krajinami rozdielna najmä miera explicitnosti národnej úpravy. Nemecko, Estónsko a Malta pristupujú ku kryptoaktívam prevažne cez všeobecné účtovné princípy alebo cez IFRS

logiku, zatiaľ čo Francúzsko a Slovensko majú explicitnejšie normatívne riešenia. Napriek tomu je spoločným menovateľom všetkých skúmaných krajín vysoký význam účelu držby a ekonomickej podstaty aktíva, ktoré sú rozhodujúce pre jeho klasifikáciu a oceňovanie.

Z komparatívneho pohľadu možno uviesť, že rozdiely medzi štátmi sa v účtovnej oblasti neprejavujú len v miere detailnosti úpravy, ale aj v samotnom systematickom uchopení kryptoaktív. Kým niektoré krajiny ich zaraďujú najmä podľa účelu držby, iné výraznejšie prihliadajú aj na právnu a ekonomickú povahu konkrétneho tokenu. Tieto odlišnosti môžu mať následne dopad aj na daňové posúdenie transakcií, najmä pri právnických osobách.

Popri samotnom porovnaní daňových a účtovných pravidiel je vhodné zhrnúť aj tie faktory, ktoré najviac vplývajú na právnu istotu a administratívnu náročnosť pri praktickej aplikácii jednotlivých režimov. Nejde už len o výšku sadzieb alebo o formálne zaradenie kryptoaktív v účtovníctve, ale aj o to, do akej miery sú pravidlá metodicky rozpracované, aké nároky sa kladú na evidenciu transakcií a aká silná je väzba medzi účtovným a daňovým posúdením.

Tabuľka 5 Aplikačné charakteristiky režimov

Kritérium	**Nemecko**	**Estónsko**	**Francúzsko**	**Malta**	**Slovensko**
Explicitnosť daňovej úpravy	stredná	vysoká	vysoká	stredná	stredná
Explicitnosť úpravy stakingu / miningu	vysoká	vysoká	stredná	nízka	nízka
Administratívna náročnosť evidencie	vysoká	vysoká	vysoká	stredná	vysoká
Predvídateľnosť režimu pri FO	stredná	vysoká	vysoká	stredná	stredná
Predvídateľnosť režimu pri PO	vysoká	stredná	vysoká	vysoká	vysoká
Miera väzby medzi účtovníctvom a daňovým posúdením	vysoká	stredná	vysoká	stredná	vysoká

Prameň: Vlastné spracovanie podľa analyzovaných právnych predpisov, metodických usmernení a oficiálnych daňových informácií.

Tabuľka sumarizuje aplikačné charakteristiky jednotlivých režimov z pohľadu metodického rozpracovania, administratívnej náročnosti a väzby medzi účtovníctvom a daňovým posúdením. Ide o syntetické zhodnotenie vyplývajúce z predchádzajúcej analýzy. Cieľom nie je absolútne hodnotenie jednotlivých krajín, ale poukázanie na to, v ktorých oblastiach sú režimy pre daňovníkov a účtovné jednotky predvídateľnejšie a v ktorých naopak zostáva väčší priestor na interpretáciu. Hodnotenie je založené na kvalitatívnej trojstupňovej škále, kde nízka vyjadruje slabú mieru výskytu sledovaného atribútu, stredná priemernú alebo čiastočnú mieru a vysoká výraznú alebo silnú mieru výskytu daného atribútu. Hodnotenia boli priradené na základe komparatívneho posúdenia analyzovaných právnych a metodických rámcov jednotlivých krajín.

Uvedené hodnotenie má syntetický charakter a predstavuje autorské zhrnutie vychádzajúce z predchádzajúcej analýzy právnych predpisov, metodických usmernení a oficiálnej aplikačnej praxe.

Zhrnutie do tabuliek ukazuje, že medzi analyzovanými krajinami existujú spoločné východiská, no zároveň aj významné rozdiely, ktoré majú reálny dopad na právnu istotu a administratívnu náročnosť pri nakladaní s kryptoaktívami. Práve na tieto podobnosti a rozdiely nadväzuje nasledujúca podkapitola, ktorá ich interpretuje v širších súvislostiach a hodnotí ich z komparatívneho hľadiska.

2.3.2. Spoločné prvky a rozdiely medzi krajinami

Komparatívna analýza prístupov Nemecka, Estónska, Francúzska, Malty a Slovenska ukazuje, že pri posudzovaní kryptoaktív v rámci Európskej únie existuje súčasne určitá miera konvergencie aj pretrvávajúca národná rozdielnosť. Na jednej strane možno identifikovať viacero spoločných východísk, ktoré naznačujú, že členské štáty pri zdaňovaní a účtovaní kryptoaktív vychádzajú z podobnej logiky, založenej najmä na ekonomickej podstate transakcie, potrebe preukázateľnej evidencie a snahe zaradiť nové digitálne aktíva do existujúcich právnych rámcov. Na druhej strane však analýza ukazuje, že konkrétne pravidlá, okamih vzniku daňovej povinnosti, spôsob výpočtu základu dane, intenzita administratívnej záťaže aj miera explicitnosti účtovnej úpravy zostávajú medzi jednotlivými štátmi výrazne odlišné.

Z hľadiska daňového posúdenia je najvýraznejším spoločným prvkom že všetky analyzované krajiny považujú predaj kryptoaktíva za fiat menu za zdaniteľnú udalosť. Práve tento moment je vo všetkých skúmaných režimoch základný bod realizácie

ekonomického prospechu daňovníka. Ak dôjde k premene kryptoaktíva na tradičnú menu, štáty spravidla vychádzajú z predpokladu, že daňovník dosiahol príjem alebo zisk, ktorý má byť zohľadnený na daňové účely. Táto zhoda je dôležitá, pretože ukazuje, že napriek rozdielom v detailnom nastavení pravidiel existuje spoločné jadro posudzovania kryptoaktív ako majetkových hodnôt, ktorých speňaženie má daňové dôsledky.

Ďalším spoločným prvkom je skutočnosť, že ani jedna z analyzovaných krajín nepristupuje ku kryptoaktívam prostredníctvom úplne samostatného a univerzálneho „krypto daňového systému“, ktorý by bol oddelený od všeobecného daňového práva. Aj v prípadoch, keď sú pravidlá pre digitálne aktíva rozpracované detailnejšie, ostávajú zasadené do širšieho rámca dane z príjmov fyzických osôb, dane z príjmov právnických osôb alebo súvisiacich pravidiel pre osobitné kategórie príjmov. To znamená, že kryptoaktíva sa vo všetkých analyzovaných štátoch v zásade začleňujú do existujúceho systému daňového práva, a nie do samostatnej daňovej kategórie s úplne autonómnym režimom.

Výrazné rozdiely sa však objavujú pri odpovedi na otázku, čo všetko sa považuje za zdaniteľnú udalosť. Najvýznamnejší rozdiel vzniká pri výmene jedného kryptoaktíva za iné. Nemecko, Estónsko a Slovensko túto výmenu v zásade považujú za daňovo relevantnú, teda za operáciu, pri ktorej môže dôjsť k realizácii zisku aj bez prevodu do fiat meny. Tento prístup je z pohľadu daňovej techniky prísnejší, pretože rozširuje okruh situácií, pri ktorých daňovník musí určiť hodnotu transakcie, vypočítať základ dane a viesť podrobnú evidenciu jednotlivých operácií. Naopak, Francúzsko pri fyzických osobách uplatňuje odklad zdanenia pri bežnej crypto-to-crypto výmene bez peňažného doplatku, čo znižuje počet okamžitých daňových povinností a zároveň zmierňuje administratívnu náročnosť pre súkromných investorov. Malta zaujíma v tomto porovnaní osobitné postavenie, keďže pri viacerých transakciách preferuje posúdenie podľa právnej a ekonomickej povahy konkrétneho prípadu, čím ponecháva väčší priestor na individuálnu kvalifikáciu operácie.

Rozdiely medzi krajinami sa ďalej prejavujú v samotnej konštrukcii daňového zaťaženia pri fyzických osobách. Estónsko predstavuje pomerne jednoduchý a transparentný model, keďže pracuje s jednotnou sadzbou dane z príjmov fyzických osôb. Francúzsko používa osobitný režim pre príležitostné prevody digitálnych aktív, ktorého výhodou je relatívna jasnosť pri stanovení celkového zaťaženia. Nemecko a Malta ostávajú pri všeobecnom progresívnom zdanení, čo znamená, že výsledná výška

daňového zaťaženia sa odvíja od širšieho postavenia daňovníka a od celkového rámca jeho príjmov. Slovensko sa pri fyzických osobách – nepodnikateľoch opiera o všeobecné sadzby dane z príjmov, pričom kryptoaktíva sú právne kvalifikované ako osobitný druh zdaniteľného príjmu. Z komparatívneho pohľadu je preto dôležité rozlišovať medzi samotnou zákonnou sadzbou a širšou logikou režimu, ktorá ovplyvňuje reálne fungovanie systému.

Veľmi dôležitou oblasťou rozdielov je existencia mechanizmov daňového zmiernenia. Nemecko je v tomto smere osobitné vďaka jednoročnému časovému testu a hranici 1 000 eur pri súkromných predajných obchodoch. Tento mechanizmus robí nemecký režim relatívne priaznivým pre dlhodobejšiu držbu aktív fyzickými osobami. Francúzsko síce nepracuje s časovým testom, ale používa limit 305 eur pri ročných prevodoch, čo predstavuje určitú formu minimálneho oslobodenia. Ostatné analyzované krajiny podobný všeobecný mechanizmus v zásade nevyužívajú. Tieto rozdiely sú významné nielen z pohľadu výšky daňového zaťaženia, ale aj z hľadiska správania investorov, pretože režimy s časovým testom alebo limitom oslobodenia môžu motivovať k odlišnej investičnej stratégii než režimy, ktoré zdanenie uplatňujú pri každej relevantnej realizácii.

Spoločným prvkom všetkých skúmaných krajín je vysoký význam evidencie transakcií. Vo všetkých analyzovaných režimoch zohráva zásadnú úlohu schopnosť daňovníka alebo účtovnej jednotky preukázať dátum nadobudnutia, vstupnú cenu, hodnotu pri realizácii, súvisiace poplatky a v prípade potreby aj použitý kurz alebo trhovú cenu k určitému dňu. Rozdiely však vznikajú v tom, ako intenzívne tieto požiadavky vplývajú na administratívnu náročnosť. Tá je prirodzene vyššia v štátoch, ktoré považujú za zdaniteľnú udalosť aj crypto-to-crypto výmenu, keďže každá takáto operácia môže vyžadovať samostatné daňové posúdenie. Nižšia je naopak v režimoch, ktoré zdanenie odkladajú alebo sa sústreďujú najmä na realizáciu zisku vo fiat mene.

Pri výnosových aktivitách, ako sú staking, mining, airdropy alebo iné formy získavania kryptoaktív, možno identifikovať spoločný znak v tom, že všetky krajiny v zásade odmietajú prístup, podľa ktorého by tieto príjmy boli automaticky daňovo neutrálne len preto, že vznikajú v kryptomenovej forme. Rozdiely sa však objavujú v miere explicitnosti a v technike právnej kvalifikácie. Nemecko a Estónsko patria medzi krajiny, ktoré túto oblasť vysvetľujú podrobnejšie prostredníctvom oficiálnych usmernení. Francúzsko, Malta a Slovensko pri viacerých situáciách vo väčšej miere

vychádzajú z ekonomickej povahy príjmu a z rozlíšenia medzi súkromnou a podnikateľskou činnosťou. To znamená, že v niektorých štátoch je daňovník schopný presnejšie predvídať daňové dôsledky stakingu alebo miningu, zatiaľ čo inde zostáva väčší priestor na interpretáciu a individuálne posúdenie.

Pri právnických osobách možno pozorovať väčšiu mieru podobnosti než pri fyzických osobách, pretože vo väčšine skúmaných krajín sa kryptoaktíva zdaňujú v rámci všeobecného režimu dane z príjmov právnických osôb. Zisk alebo strata z transakcií s kryptoaktívami sa spravidla premieta do výsledku hospodárenia a následne do základu dane. Napriek tejto základnej zhode však existujú aj tu dôležité odlišnosti. Najväčšou z nich je estónsky model, v ktorom sa zisk spravidla nezdaňuje priebežne pri jeho dosiahnutí, ale až pri distribúcii. Tento prístup zásadne mení okamih vzniku daňovej povinnosti a zároveň odlišuje estónsky systém od ostatných štátov. Nemecko, Francúzsko, Malta a Slovensko naopak používajú klasickejší model, v ktorom sa výsledok hospodárenia zdaňuje priebežne podľa všeobecných pravidiel.

V oblasti účtovníctva možno identifikovať ďalší významný spoločný prvok a to, že vo všetkých analyzovaných krajinách má zásadný význam ekonomická podstata a účel držby kryptoaktíva. Iné účtovné posúdenie sa uplatní pri aktíve držanom na obchodovanie, iné pri aktíve držanom investične a iné pri tokene, ktorý je spojený s konkrétnym právom alebo budúcim plnením. Táto spoločná logika ukazuje, že účtovné systémy sa nesnažia posudzovať kryptoaktíva len podľa ich názvu alebo technologickej formy, ale predovšetkým podľa ich ekonomickej funkcie v rámci činnosti účtovnej jednotky.

Rozdiely v účtovníctve sa však výrazne prejavujú v miere explicitnosti úpravy. Nemecko, Estónsko a Malta pristupujú ku kryptoaktívam prevažne prostredníctvom všeobecných účtovných pravidiel, pričom pri Estónsku a Malte zohráva dôležitú úlohu aj IFRS rámec, najmä rozlíšenie medzi zásobami a nehmotným majetkom. Francúzsko a Slovensko naopak vykazujú explicitnejší národný prístup. Vo Francúzsku sa to prejavuje najmä prijatím osobitných predpisov ANC, ktoré výslovne integrujú kryptoaktíva do národného účtovného rámca. Na Slovensku sa kryptoaktíva explicitnejšie objavujú v zákone o účtovníctve a v postupoch účtovania, vrátane osobitného rozlíšenia tokenov elektronických peňazí.

Významná je aj väzba medzi účtovníctvom a daňovým posúdením, najmä pri právnických osobách. Účtovníctvo totiž neurčuje len spôsob vykázania aktíva, ale

ovplyvňuje aj výsledok hospodárenia a následne základ dane. Miera tejto väzby sa síce medzi krajinami líši, no vo všeobecnosti platí, že bez správneho účtovného zachytenia kryptoaktív nemožno korektne určiť ani ich daňové dôsledky.

Na základe celej komparácie možno konštatovať, že analyzované krajiny majú spoločný základ v tom, že kryptoaktíva sa snažia začleniť do existujúcich daňových a účtovných systémov, že zdôrazňujú ekonomickú podstatu transakcií a že kladú vysoké nároky na evidenciu a preukazovanie hodnôt. Zároveň však pretrvávajú zásadné rozdiely v tom, ktoré operácie sa považujú za zdaniteľné, aké mechanizmy zmiernenia alebo odkladu zdanenia štáty používajú, ako podrobne upravujú výnosové aktivity a do akej miery vytvárajú explicitný účtovný rámec pre kryptoaktíva. Tieto odlišnosti spôsobujú, že daňovníci a podnikateľské subjekty v jednotlivých štátoch EÚ fungujú v nerovnakých podmienkach, a to aj napriek tomu, že samotný trh s kryptoaktívami je čoraz viac regulovaný v spoločnom európskom priestore.

2.3.3. Výzvy a problémy pri aplikácii pravidiel v praxi

Komparatívna analýza ukazuje, že pri zdaňovaní a účtovaní kryptoaktív nevznikajú najväčšie problémy len na úrovni samotného znenia právnych predpisov, ale predovšetkým pri ich praktickej aplikácii. Kryptoaktíva predstavujú oblasť, v ktorej sa tradičné pravidlá daňového a účtovného práva používajú na ekonomické javy, ktoré sa vyvíjajú rýchlejšie než samotná legislatíva. V dôsledku toho sú daňovníci aj účtovné jednotky často nútení riešiť otázky, ktoré právne normy výslovne neupravujú alebo upravujú len rámcovo. Praktické problémy sa pritom týkajú najmä určenia zdaniteľnej udalosti, stanovenia okamihu vzniku daňovej povinnosti, oceňovania transakcií, vedenia evidencie, rozlišovania medzi súkromnou a podnikateľskou činnosťou, ako aj súladu medzi daňovým a účtovným zachytením kryptoaktív. Tieto otázky sa následne premietajú nielen do výšky daňového zaťaženia, ale aj do miery právnej istoty a administratívnej náročnosti v jednotlivých krajinách.

Jedným z najvýznamnejších problémov praxe je už samotné určenie, ktorá operácia s kryptoaktívom zakladá daňovú povinnosť. Pri predaji kryptoaktíva za fiat menu je situácia vo väčšine analyzovaných krajín relatívne jasná, no komplikovanejšie sú iné typy operácií, najmä výmena jedného kryptoaktíva za iné, použitie kryptoaktíva na úhradu tovaru alebo služby, príjmy zo stakingu, miningu alebo rôznych odmien vyplácaných v tokenoch. V štátoch, ktoré považujú za zdaniteľnú udalosť už samotnú

crypto-to-crypto výmenu, vzniká daňovníkovi povinnosť sledovať a oceňovať výrazne väčší počet transakcií než v jurisdikciách, ktoré zdanenie odkladajú až na okamih prevodu do fiat meny alebo inej ne-kryptomenovej protihodnoty. Praktický dôsledok tejto odlišnosti je zásadný, a to, že v niektorých krajinách môže s rovnakým portfóliom a rovnakou ekonomickou aktivitou vzniknúť výrazne vyšší počet daňovo relevantných momentov než v iných. To zvyšuje administratívnu náročnosť, riziko omylov a zároveň komplikuje cezhraničné porovnanie režimov.

Ďalšou významnou výzvou je oceňovanie transakcií a prevod hodnôt do fiat meny alebo účtovnej meny. Kryptoaktíva sú často vysoko volatilné a obchodujú sa na viacerých platformách, ktoré sa môžu líšiť cenou, likviditou aj časom zaznamenania transakcie. V praxi preto nemusí byť jednoduché určiť, z akej konkrétnej trhovej hodnoty má daňovník vychádzať pri výmene kryptoaktíva za iné, pri úhrade tovaru a služieb alebo pri prijatí odmeny v kryptomene. Problém sa ešte prehlbuje, ak sú poplatky platené taktiež v kryptomene, pretože v takom prípade je potrebné oceniť nielen samotné prijaté plnenie, ale aj osobitne vyčísliť hodnotu poplatku ako súčasti transakcie. Práve táto technická stránka oceňovania spôsobuje, že aj zdaniteľnosť relatívne jednoduchej operácie môže byť v praxi výpočtovo náročná a môže viesť k rozdielnym výsledkom v závislosti od zvolenej metodiky a kvality evidencie.

S tým úzko súvisí aj problém evidencie. Všetky analyzované krajiny v podstate vyžadujú, aby daňovník alebo účtovná jednotka vedeli preukázať dátum nadobudnutia, množstvo jednotiek, vstupnú cenu, hodnotu pri realizácii a súvisiace poplatky. Kým pri tradičných finančných aktívach býva relevantná časť evidencie sprostredkovaná regulovanými inštitúciami, pri kryptoaktívach je situácia často fragmentovaná medzi centralizované burzy, decentralizované platformy, vlastné peňaženky a rôzne blockchainové siete. Praktický problém nevzniká len z množstva transakcií, ale aj z nutnosti previesť blockchainové záznamy na dokumentáciu použiteľnú pre daňové priznanie, účtovníctvo a prípadnú daňovú kontrolu. V jurisdikciách, ktoré zdaňujú aj crypto-to-crypto výmeny, sa tento problém násobí, pretože každá výmena môže predstavovať samostatnú zdaniteľnú udalosť a musí byť zachytená s potrebnou časovou a hodnotovou presnosťou.

Osobitnou oblasťou neistoty je rozlíšenie medzi súkromnou a podnikateľskou činnosťou. Pri kryptoaktívach často neexistuje ostrá hranica medzi pasívnou investičnou držbou a sústavnou ekonomickou aktivitou. Daňovník môže začínať ako súkromný

investor, no postupne sa zapojiť do častejšieho obchodovania, stakingu, lendingu, poskytovania likvidity alebo miningu, čím sa jeho aktivita začne podobať podnikateľskému modelu. Práve v takýchto situáciách je praktické uplatnenie pravidiel obzvlášť citlivé. Krajiny síce vo všeobecnosti sledujú prvky ako sústavnosť, organizovanosť, zámer dosahovať zisk či povahu vykonávanej činnosti, no tieto kritériá často nie sú úplne mechanické a vyžadujú individuálne posúdenie.

Ďalší problém sa týka rozdielu medzi samotnou zákonnou sadzbou a reálnym praktickým zaťažením. V niektorých štátoch môže byť nominálna sadzba dane z príjmov iba časťou výsledného bremena, pretože sa k nej pripočítavajú sociálne alebo zdravotné odvody, prípadne je výsledný dopad ovplyvnený špecifickým momentom zdanenia. To znamená, že porovnanie iba podľa čistej zákonnej sadzby môže byť zavádzajúce. Praktické vnímanie režimu je preto často odlišné od jeho čisto formálneho opisu. Tento rozdiel sa výrazne prejavuje najmä pri fyzických osobách, kde medzi štátmi existujú rozdiely nielen vo výške dane, ale aj v tom, či výsledný dopad zahŕňa ďalšie povinné platby alebo či je zmiernený časovým testom, limitom oslobodenia alebo osobitným režimom príležitostných prevodov.

Významné praktické komplikácie prinášajú aj oznamovacie a deklarovacie povinnosti. Pri kryptoaktívach totiž nejde len o správne určenie dane, ale aj o správne splnenie formálnych povinností voči daňovým orgánom. Vo Francúzsku sa táto administratívna stránka prejavuje veľmi výrazne, keďže fyzická osoba môže byť povinná nielen vypočítať a priznať plusové alebo mínusové hodnoty z prevodov digitálnych aktív, ale zároveň samostatne oznamovať zahraničné účty alebo peňaženky na zahraničných platformách. V širšom európskom kontexte sa navyše posilňuje aj tendencia k väčšej transparentnosti a automatickej výmene informácií, čo znamená, že priestor pre neformálny alebo nedostatočne zdokumentovaný prístup sa bude ďalej zužovať. Praktickým dôsledkom je rast potreby kvalitného reportingu a vyššia zodpovednosť daňovníkov aj sprostredkovateľov pri vedení záznamov.

Na uvedené všeobecné problémy názorne nadväzujú aj vybrané prípady z rozhodovacej praxe. Tie ukazujú, že pri kryptoaktívach nevzniká neistota len na úrovni abstraktného právneho textu, ale priamo pri odpovedi na otázku, ako treba konkrétny príjem alebo transakciu právne kvalifikovať.

Významným nemeckým príkladom je rozhodnutie Bundesfinanzhof z 14. februára 2023, ktoré sa týkalo otázky, či zisky fyzickej osoby z prevodu kryptomien

Bitcoin, Ether a Monero podliehajú zdaneniu ako súkromné predajné obchody podľa nemeckého zákona o dani z príjmov. Daňovník namietal, že kryptomeny by nemali byť považované za majetkové hodnoty spadajúce pod tento režim, a zároveň sa dovolával argumentu, že pri kryptomenách existuje deficit vo výkone daňovej kontroly. Bundesfinanzhof však potvrdil, že dotknuté kryptomeny predstavujú „iné hospodárske statky“ a že zisky z ich predaja alebo výmeny v rámci zákonnej lehoty sú zdaniteľné. Praktický význam tohto rozhodnutia spočíva v tom, že potvrdilo použiteľnosť všeobecných daňových kategórií aj na digitálne aktíva a zároveň zvýraznilo význam detailnej evidencie, keďže pri aplikácii nemeckého režimu je rozhodujúce nielen to, za koľko bolo aktívum prevedené, ale aj kedy bolo nadobudnuté a či bola splnená zákonná lehota držby.

Rovnako významným príkladom je rozhodnutie francúzskeho Conseil d’État z 26. apríla 2018, ktoré sa týkalo otázky, ako majú byť zdanené zisky fyzických osôb z prevodu bitcoinov. Dovtedajšia správna doktrína smerovala k ich pomerne prísnemu posudzovaniu ako neobchodných ziskov. Conseil d’État však rozhodol, že zisky z prevodu bitcoinov sa majú v zásade zdaňovať ako kapitálové zisky z prevodu hnuteľného nehmotného majetku, pokiaľ nejde o situáciu, keď bitcoinové jednotky predstavujú protihodnotu za účasť na fungovaní systému alebo keď ide o obvyklú a pravidelnú obchodnú činnosť. Toto rozhodnutie má význam najmä preto, že ukazuje, ako môže súdna prax korigovať príliš široký alebo metodicky nepresný správny výklad a zároveň presnejšie odlíšiť súkromný investičný príjem od profesionálnej činnosti.

Oba uvedené prípady potvrdzujú, že jednou z najväčších výziev pri aplikácii pravidiel v praxi je stabilita a jednoznačnosť interpretačného rámca. Nestačí totiž, aby existovalo všeobecné zákonné pravidlo; rovnako dôležité je, aby bolo jasné, či sa na konkrétny typ kryptoaktíva a konkrétnu transakciu skutočne vzťahuje a aký daňový režim sa má použiť. Nemecký prípad ilustruje potrebu potvrdenia, že kryptomeny spadajú pod existujúcu kategóriu majetkových hodnôt a že ich zisky môžu byť zdaniteľné ako súkromné predajné obchody. Francúzsky prípad naopak ukazuje, že aj keď zdanenie samotné nie je sporné, problémom môže byť správna kvalifikácia príjmu a určenie príslušnej daňovej kategórie.

V účtovnej oblasti sa praktické problémy sústreďujú najmä na klasifikáciu, oceňovanie a preukazovanie kontroly nad aktívom. Kým v niektorých krajinách existujú explicitnejšie národné pravidlá, v iných sa účtovné jednotky musia vo väčšej miere

opierať o všeobecné princípy alebo o IFRS logiku. To znamená, že aj keď daňové predpisy smerujú k určitému výsledku, bez správneho účtovného zachytenia nie je možné tento výsledok konzistentne dosiahnuť. Praktická aplikácia pravidiel je preto pri podnikateľských subjektoch vždy dvojrozmerná: účtovná a daňová rovina sa navzájom prelínajú a chyba v jednej z nich sa môže preniesť aj do druhej.

Celkovo možno uzavrieť, že praktická aplikácia pravidiel pri kryptoaktívach je problematická najmä preto, že spája vysokú technologickú komplexnosť s nejednotnosťou národných prístupov a s potrebou interpretovať existujúce právne kategórie v nových situáciách. Najväčšie výzvy sa týkajú určenia zdaniteľnej udalosti, správneho ocenenia transakcií, vedenia kvalitnej evidencie, rozlíšenia medzi súkromnou a podnikateľskou činnosťou a zosúladenia daňového a účtovného zachytenia. Vybrané prípady z rozhodovacej praxe zároveň ukazujú, že právna istota v tejto oblasti sa v mnohých prípadoch nevytvára okamžite zákonom, ale postupne cez metodické usmernenia, správnu prax a súdne rozhodnutia.

3. ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV A NÁVRHY PRE PRAX

Tretia kapitola nadväzuje na teoretické východiská a výsledky komparatívnej analýzy spracované v predchádzajúcich častiach práce. Jej cieľom je syntetizovať hlavné zistenia vyplývajúce z porovnania prístupov k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív vo vybraných členských štátoch Európskej únie a identifikovať ich praktické implikácie. Na základe týchto poznatkov sú následne formulované návrhy pre prax, ktoré reflektujú identifikované rozdiely, nedostatky a problematické oblasti súčasnej právnej a metodickej úpravy.

3.1. Zhodnotenie výsledkov komparatívnej analýzy

Na základe teoretických východísk a výsledkov komparatívnej analýzy možno konštatovať, že prístup k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív v členských štátoch Európskej únie sa síce postupne stabilizuje, avšak zatiaľ nedosiahol taký stupeň metodickej jednotnosti a praktickej predvídateľnosti, ktorý by zodpovedal cezhraničnej povahe trhu s digitálnymi aktívami. Výsledky práce ukázali, že kým regulačný rámec trhu s kryptoaktívami prechádza na úrovni Európskej únie procesom harmonizácie, najmä pod vplyvom nariadenia MiCA, oblasti priameho zdanenia a účtovníctva zostávajú aj naďalej do značnej miery formované národnými pravidlami, výkladovou praxou a inštitucionálnym prostredím jednotlivých štátov. Praktickým dôsledkom je stav, v ktorom sú síce kryptoaktíva čoraz presnejšie regulované z pohľadu trhu, emitentov a poskytovateľov služieb, no ich daňové a účtovné posúdenie sa stále významne líši podľa jurisdikcie, v ktorej sa transakcie realizujú alebo v ktorej je daňovník rezidentom.

Z porovnávacieho hľadiska možno za dôležité považovať to, že medzi analyzovanými krajinami existuje určitá miera zhody v základných princípoch. Vo všetkých skúmaných štátoch sa za základnú zdaniteľnú udalosť považuje najmä predaj kryptoaktíva za fiat menu a vo všetkých prípadoch je zrejmé, že kryptoaktíva sa nezačleňujú do úplne samostatného daňového alebo účtovného systému, ale posudzujú sa prostredníctvom existujúcich kategórií daňového a účtovného práva. Spoločným znakom je tiež vysoký význam evidencie transakcií, potreba preukazovania vstupných cien, hodnoty pri realizácii a správneho určenia ekonomickej podstaty konkrétnej operácie. Rovnako sa vo všetkých krajinách potvrdilo, že účtovné zachytenie kryptoaktív nemožno vnímať izolovane od ich daňových dôsledkov, osobitne pri právnických osobách, kde

účtovné zatriedenie a oceňovanie priamo vplývajú na základ dane a na výsledný daňový režim.

Napriek týmto spoločným východiskám však analýza ukázala, že medzi jednotlivými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely, a to nielen na úrovni technických detailov, ale aj v samotnej logike posudzovania kryptoaktív. Za osobitne významné možno považovať najmä rozdiely v tom, čo sa považuje za zdaniteľnú udalosť, kedy vzniká daňová povinnosť, ako sa určuje základ dane, aké mechanizmy zmiernenia zdanenia sú k dispozícii a do akej miery je režim podporený metodickými usmerneniami. Práve tieto rozdiely majú bezprostredný dopad na právnu istotu, administratívnu náročnosť a ekonomické správanie daňovníkov. Z tohto pohľadu sa ukazuje, že otázka zdaňovania a účtovania kryptoaktív nie je len otázkou sadzieb alebo formálnej zákonnej úpravy, ale aj otázkou celkovej systematiky a praktickej uplatniteľnosti pravidiel.

Komparatívna analýza ukázala, že pri fyzických osobách patrí medzi najdôležitejšie rozdiely najmä prístup k výmene jedného kryptoaktíva za iné. Nemecko, Estónsko a Slovensko túto výmenu v zásade považujú za daňovo relevantnú udalosť, čo znamená, že realizácia zisku sa neviaže iba na prevod do fiat meny, ale aj na samotnú výmenu medzi digitálnymi aktívami. Naopak, Francúzsko pri fyzických osobách uplatňuje odklad zdanenia pri bežnej crypto-to-crypto výmene bez peňažného doplatku, čím vytvára administratívne priaznivejší režim pre neprofesionálnych investorov. Malta v tomto smere pristupuje pružnejšie a viac zdôrazňuje právnu a ekonomickú povahu konkrétnej transakcie. Z pohľadu praktickej použiteľnosti sa ako administratívne priaznivejší javí taký prístup, ktorý nezdaňuje každú jednotlivú výmenu medzi kryptoaktívami, najmä ak ide o fyzické osoby mimo podnikania. Dôvodom je to, že zdaňovanie každej crypto-to-crypto operácie výrazne zvyšuje počet daňovo relevantných momentov, komplikuje výpočet základu dane a vytvára vyššie nároky na evidenciu, ktoré môžu byť pri rozsiahlejších portfóliách neúmerne zaťažujúce.

Pri hodnotení jednotlivých modelov možno zmieniť, že z pohľadu právnej istoty a predvídateľnosti pôsobí priaznivo taký režim, ktorý je založený nielen na samotnom zákonnom texte, ale aj na detailnejších metodických usmerneniach. V tomto smere sa ako relatívne stabilnejšie javia najmä režimy Nemecka, Estónska a Francúzska, kde je daňové posúdenie podopreté buď pomerne systematickým výkladom daňovej správy, alebo dlhodobejšou správnou a rozhodovacou praxou. Naopak, v prostrediach, kde sa väčší počet situácií posudzuje predovšetkým podľa všeobecných princípov bez detailnejšej

metodickej konkretizácie, ostáva daňovník vo väčšej miere odkázaný na vlastný výklad, odborný úsudok alebo následnú interpretáciu zo strany správcu dane. Takýto stav môže byť síce do určitej miery flexibilný, no z pohľadu aplikačnej istoty je menej priaznivý.

Nachádza sa tu aj otázka mechanizmov daňového zmiernenia. Analýza ukázala, že práve v tejto oblasti vznikajú medzi štátmi významné rozdiely, ktoré ovplyvňujú nielen rozsah daňového zaťaženia, ale aj investičné správanie fyzických osôb. Nemecko vďaka jednoročnému časovému testu a hranici 1 000 eur pri súkromných predajných obchodoch vytvára pomerne priaznivé prostredie pre dlhodobejšiu držbu digitálnych aktív. Francúzsko zasa využíva limit 305 eur pri zdaniteľných prevodoch, ktorý síce nie je ekvivalentom časového testu, no plní aspoň funkciu čiastočného zmiernenia pri menších objemoch transakcií. Ostatné analyzované štáty podobný všeobecný mechanizmus v zásade neuplatňujú, respektíve ho nevyužívajú v rovnakej miere. Z komparatívneho pohľadu sa tak ukazuje, že určité zmierňujúce mechanizmy majú význam nielen z hľadiska spravodlivosti, ale aj z pohľadu praktickej proporcionality daňového režimu, najmä pri drobných alebo neprofesionálnych transakciách.

Pri právnických osobách sa situácia javí v istom zmysle prehľadnejšia, keďže vo väčšine analyzovaných krajín sa transakcie s kryptoaktívami premietajú do výsledku hospodárenia a následne do všeobecného základu dane z príjmov právnických osôb. Napriek tejto základnej zhode však analýza ukázala aj významnú odlišnosť, ktorú predstavuje estónsky model. Ten je z komparatívneho hľadiska špecifický tým, že zdanenie sa spravidla viaže až na distribúciu zisku, nie na jeho priebežné dosahovanie. Tento model je koncepčne odlišný od klasickejšieho priebežného zdanenia hospodárskeho výsledku, ktoré sa uplatňuje v Nemecku, Francúzsku, na Malte a na Slovensku. Z praktického hľadiska ide o dôležitý rozdiel, pretože nemení iba výšku sadzby, ale samotnú logiku daňového systému. Z pohľadu podnikateľskej praxe môže byť estónsky model v určitých situáciách priaznivejší z hľadiska cash-flow, no zároveň vytvára osobitný kontext pre posúdenie väzby medzi účtovníctvom a daňou.

Práve vzťah medzi účtovným zachytením a daňovým posúdením patrí medzi kľúčové zistenia tejto práce. Analýza ukázala, že pri právnických osobách nemožno účtovníctvo vnímať ako čisto technickú disciplínu oddelenú od daňového práva. Naopak, spôsob klasifikácie kryptoaktív, ich počiatočné a následné oceňovanie, ako aj zachytenie výnosov a nákladov priamo ovplyvňujú hospodársky výsledok a tým aj daňový základ. Z tohto dôvodu možno konštatovať, že v oblasti kryptoaktív je kvalitné a konzistentné

účtovné uchopenie rovnako dôležité ako samotná daňová kvalifikácia transakcie. Štáty, ktoré majú explicitnejšie účtovné pravidlá alebo aspoň systematickejšie účtovné metodiky, preto spravidla vytvárajú aj predvídateľnejšie prostredie pre daňové posúdenie kryptoaktív.

Z komparatívneho pohľadu možno tiež konštatovať, že rozdiely medzi štátmi sa výrazne prejavujú v miere explicitnosti národnej účtovnej úpravy. Nemecko, Estónsko a Malta pristupujú ku kryptoaktívam prevažne cez všeobecné účtovné princípy a v širšej miere využívajú aj logiku IFRS, najmä rozlíšenie medzi zásobami a nehmotným majetkom podľa účelu držby. Francúzsko a Slovensko naopak vykazujú explicitnejší normatívny prístup, keďže národné pravidlá výslovnejšie reagujú na potrebu osobitného zachytenia kryptoaktív. Z hľadiska právnej istoty možno považovať explicitnejšiu úpravu za výhodu, pretože znižuje priestor pre interpretačné nejasnosti. Zároveň však platí, že ani explicitná úprava sama o sebe nezaručuje bezproblémovú aplikáciu, ak nie je dostatočne metodicky rozpracovaná a ak nereflektuje rôznorodosť digitálnych aktív, ktoré sa v praxi vyskytujú.

Významným výsledkom práce je aj zistenie, že administratívna náročnosť pri kryptoaktívach predstavuje samostatnú a veľmi dôležitú dimenziu hodnotenia daňových a účtovných režimov. Nestačí preto porovnávať iba sadzby alebo formálne daňové kategórie. Reálny dopad na daňovníka výrazne ovplyvňuje aj to, koľko transakcií musí sledovať, ako často musí oceňovať portfólio, aké podklady musí archivovať a do akej miery je schopný svoje tvrdenia preukázať pri prípadnej kontrole. V tomto smere sa ako obzvlášť náročné javia režimy, ktoré zdaňujú aj crypto-to-crypto výmeny a zároveň vyžadujú presné určenie trhovej hodnoty ku dňu každej operácie. Takýto systém síce môže byť teoreticky konzistentný, no v praxi je pre bežného používateľa alebo menší podnik často veľmi zaťažujúci. Práve preto treba administratívnu proporcionalitu vnímať ako rovnako dôležitý parameter ako samotnú právnu správnosť riešenia.

3.2. Návrhy pre prax a odporúčania

Na tieto zistenia nadväzujú návrhy pre prax. Za najdôležitejšie možno považovať potrebu systematickejšieho metodického dopracovania oblastí, ktoré sa v praxi ukazujú ako najspornejšie. Ide najmä o zdaňovanie a účtovanie výnosových aktivít, ako sú staking, lending, liquidity mining, airdropy, hard forky, tokenové odmeny či výnosy z decentralizovaných protokolov. V mnohých prípadoch totiž právne predpisy poskytujú

iba rámcový základ a praktická aplikácia závisí od výkladových stanovísk, analógie alebo individuálneho posúdenia. Z pohľadu daňovníka aj správcu dane by preto bolo prínosné, keby boli tieto situácie explicitnejšie metodicky uchopené, a to tak v rovine určenia okamihu vzniku príjmu, ako aj v rovine oceňovania a evidencie. Bez takéhoto spresnenia zostane veľká časť praxe závislá od nejednotného výkladu, čo znižuje právnu istotu a zvyšuje riziko sporov.

V slovenskom prostredí sa ako osobitne potrebné javí metodické dopracovanie tých oblastí, v ktorých právna úprava poskytuje len základný rámec, no nevytvára dostatočne jasný aplikačný štandard. Hoci slovenská úprava pomerne explicitne rieši predaj a výmenu kryptoaktív a v účtovníctve zavádza aj osobitnejšie zachytenie kryptoaktív a tokenov elektronických peňazí, pri viacerých výnosových aktivitách zostáva priestor na interpretáciu pomerne široký. Systematickejší metodický materiál finančnej správy alebo ministerstva financií by mohol znížiť neistotu pri posudzovaní príjmov zo stakingu, lendingu, decentralizovaných protokolov a zložitejších viackrokových transakcií. Rovnako by bolo vhodné explicitnejšie vymedziť kritériá rozlíšenia medzi súkromnou a podnikateľskou činnosťou, keďže práve táto hranica býva pri kryptoaktívach v praxi veľmi citlivá.

Za relevantný návrh možno považovať aj úvahu o primeranejšom nastavení zdanenia fyzických osôb pri bežných neprofesionálnych transakciách. Komparatívna analýza ukázala, že režim, ktorý zdaňuje každú výmenu jedného kryptoaktíva za iné, je síce právne obhájiteľný, no administratívne veľmi náročný. Z pohľadu proporcionality by preto bolo vhodné zvážiť buď odklad zdanenia crypto-to-crypto výmen pri fyzických osobách mimo podnikania, alebo aspoň zavedenie určitého zjednodušeného režimu pre nižšie objemy transakcií. Alternatívou môže byť aj rozšírenie de minimis pravidiel alebo zavedenie ďalších zmierňujúcich mechanizmov, ktoré by znižovali neprimeranú administratívnu záťaž pri drobných prevodoch. Takýto prístup by mohol zlepšiť praktickú uplatniteľnosť režimu bez toho, aby sa spochybnil samotný princíp zdanenia realizovaného ekonomického zisku.

V oblasti právnických osôb je potrebné zdôrazniť potrebu jasnejšieho metodického prepojenia daňového a účtovného posúdenia kryptoaktív. Podnikateľské subjekty by mali mať k dispozícii presnejšie usmernenia k tomu, ako klasifikovať kryptoaktíva držané na obchodovanie, investične alebo ako protiplnenie za tovary a služby, ako pristupovať k tokenom predstavujúcim budúce plnenia alebo záväzky a ako

riešiť situácie, v ktorých majú digitálne aktíva hybridnú ekonomickú povahu. Práve hybridnosť a funkčná rozmanitosť kryptoaktív totiž spôsobujú, že použitie všeobecných kategórií nie je vždy úplne jednoznačné. Ak má byť účtovné a daňové posúdenie konzistentné, musia byť kritériá klasifikácie a oceňovania dostatočne zrozumiteľné a metodicky obhájiteľné.

Veľmi dôležitá je aj otázka internej evidencie a vnútorných kontrol. Praktické zistenia práce potvrdili, že pri kryptoaktívach je kvalita dokumentácie kľúčová. Ani dobre nastavený právny režim nemožno v praxi korektne uplatniť, ak daňovník alebo účtovná jednotka nevie preukázať dátum nadobudnutia, vstupnú cenu, hodnotu pri prevode, poplatky, použitý kurz, účel držby alebo väzbu konkrétneho aktíva na peňaženku, platformu či smart kontrakt. Preto možno za zásadný návrh pre prax považovať budovanie dôsledných evidenčných mechanizmov už od prvého momentu nadobudnutia kryptoaktíva. Pri fyzických osobách to znamená priebežné zaznamenávanie všetkých relevantných transakcií a ich ekonomického kontextu. Pri podnikateľských subjektoch by mali byť kryptoaktíva začlenené do vnútorných účtovných smerníc, daňových pravidiel a kontrolných procesov rovnako systematicky ako iné významné majetkové položky.

Za významnú oblasť odporúčaní treba považovať aj vzdelávanie a odbornú pripravenosť. Kryptoaktíva sú témou, ktorá si vyžaduje súčasné porozumenie právnej, daňovej, účtovnej aj technologickej rovine. Bez dostatočného pochopenia ekonomickej podstaty jednotlivých transakcií totiž nemožno správne aplikovať ani daňové, ani účtovné pravidlá. V praxi by preto bolo vhodné podporiť vznik špecializovaných metodických príručiek, odborných školení a profesijných seminárov, ktoré by sa nezaoberali iba teoretickým opisom legislatívy, ale aj typovými situáciami z praxe, častými chybami a možnými interpretačnými problémami. Takáto podpora by bola prínosná nielen pre účtovníkov, daňových poradcov a audítorov, ale aj pre samotných pracovníkov daňovej správy.

Na úrovni Európskej únie sa ako dôležité javí posilnenie koordinácie v oblasti metodiky zdaňovania a účtovania kryptoaktív. Úplná harmonizácia priamych daní síce nie je v súčasnosti realistická, no existuje priestor na vytváranie spoločných interpretačných rámcov, odporúčaní alebo minimálnych metodických štandardov. Takáto koordinácia by mohla byť užitočná najmä pri určovaní zdaniteľných udalostí, pri oceňovaní výmen medzi kryptoaktívami, pri kvalifikácii výnosových mechanizmov a pri definovaní minimálnych požiadaviek na evidenciu a reporting. Hoci by takýto postup

neodstránil všetky rozdiely medzi štátmi, mohol by výrazne zlepšiť porovnateľnosť a predvídateľnosť národných režimov a obmedziť najvýraznejšie interpretačné rozpory.

Za osobitne vhodný predmet európskej koordinácie možno považovať práve otázku crypto-to-crypto výmen pri fyzických osobách a daňové posudzovanie výnosových aktivít. Ide o oblasti, v ktorých sa národné prístupy najviac rozchádzajú a zároveň ide o situácie, ktoré sa na trhu vyskytujú čoraz častejšie. Ak by sa na úrovni EÚ podarilo definovať aspoň základný spoločný metodický štandard pre určenie momentu realizácie, spôsob oceňovania a minimálne evidenčné požiadavky, významne by sa tým znížila miera právnej neistoty pre daňovníkov aj podnikateľské subjekty pôsobiace cezhranične.

V účtovnej oblasti sa ako vhodné javí otvorenie širšej odbornej diskusie o potrebe explicitnejšieho uchopenia digitálnych aktív v medzinárodnom aj národnom účtovnom prostredí. Súčasná prax je vo veľkej miere postavená na analógii k zásobám, nehmotnému majetku alebo iným existujúcim kategóriám. Tento prístup je funkčný pri základných typoch kryptoaktív, no s rastúcou rozmanitosťou tokenových modelov a ekonomických funkcií digitálnych aktív môže byť čoraz menej postačujúci. Do budúcnosti preto možno považovať za opodstatnené skúmať, či existujúce rámce poskytujú dostatočný základ pre verné, porovnateľné a metodicky jednotné vykazovanie kryptoaktív, alebo či bude potrebné explicitnejšie účtovné vymedzenie.

Dôležitým faktorom budú do budúcnosti aj technologické nástroje. Praktická aplikácia pravidiel pri kryptoaktívach je úzko spojená s veľkým objemom transakčných dát, ktoré často pochádzajú z viacerých zdrojov a systémov. Bez vhodných digitálnych nástrojov na ich import, triedenie, konverziu a kontrolu bude účtovná aj daňová prax čeliť rastúcej chybovosti a neefektívnosti. Preto možno za realistické odporúčanie považovať väčšie prepojenie údajov z blockchainu, exportov z búrz, účtovných systémov a daňového reportingu. Automatizované spracovanie transakcií, ich prepočet do účtovnej meny podľa vopred definovaných pravidiel a priebežná kontrola chýb alebo nesúladu môžu v budúcnosti výrazne zlepšiť praktickú aplikovateľnosť režimov.

Na základe dosiahnutých výsledkov možno za hlavný prínos tejto diplomovej práce považovať systematické porovnanie prístupov piatich členských štátov k zdaňovaniu a účtovaniu kryptoaktív a identifikáciu tých faktorov, ktoré najviac ovplyvňujú právnu istotu, administratívnu náročnosť a praktickú obhájiteľnosť jednotlivých režimov. Práca ukázala, že rozdiely medzi štátmi nie sú len otázkou sadzieb,

ale predovšetkým otázkou odlišnej definície zdaniteľných udalostí, rozdielnej intenzity metodického rozpracovania a odlišného účtovného uchopenia digitálnych aktív. Zároveň sa potvrdilo, že pri kryptoaktívach nemožno efektívne oddeľovať daňovú a účtovnú rovinu, najmä v prípade právnických osôb, kde účtovné zatriedenie a oceňovanie priamo vplývajú na daňové dôsledky.

Za významné zistenie možno považovať aj to, že súčasné prostredie vytvára pre používateľov kryptoaktív v Európskej únii nerovnaké podmienky. Rovnaké ekonomické operácie môžu byť v rôznych členských štátoch posudzované odlišne, čo má dopad na rozsah daňovej povinnosti, na spôsob vedenia evidencie aj na výsledný stupeň právnej istoty. Tento stav je z dlhodobého hľadiska problematický nielen pre samotných daňovníkov a podnikateľské subjekty, ale aj z pohľadu fungovania jednotného trhu. Ak sa totiž regulačné prostredie trhu s kryptoaktívami harmonizuje, no daňové a účtovné dôsledky ostávajú výrazne roztrieštené, vzniká napätie medzi trhovou jednotnosťou a fiskálnou a metodickou nejednotnosťou.

Záverom možno uviesť, že zlepšenie prostredia pre zdaňovanie a účtovanie kryptoaktív si vyžaduje kombináciu viacerých krokov. Na národnej úrovni ide najmä o spresňovanie právnych pravidiel a metodických usmernení, na úrovni praxe o posilnenie evidencie, vnútorných kontrol, účtovných smerníc a odbornej pripravenosti a na úrovni Európskej únie o vytváranie spoločných metodických štandardov a interpretačných rámcov. Len tak bude možné dosiahnuť stav, v ktorom budú pravidlá pre kryptoaktíva nielen formálne existovať, ale budú zároveň prehľadné, prakticky aplikovateľné a primerane predvídateľné pre fyzické osoby, podnikateľské subjekty aj orgány verejnej správy.

ZÁVER

Diplomová práca sa venovala problematike zdaňovania a účtovania kryptoaktív v prostredí Európskej únie, pričom pozornosť bola sústredená na právne, daňové a účtovné súvislosti tejto dynamicky sa rozvíjajúcej oblasti. Východiskom práce bolo teoretické vymedzenie kryptoaktív, ich základných typov, technologického zázemia a regulačného rámca Európskej únie, predovšetkým v kontexte nariadenia MiCA. Na tento rámec nadviazala analytická časť práce, ktorá prostredníctvom komparatívneho prístupu spracovala vybrané národné režimy v Nemecku, Estónsku, Francúzsku, na Malte a v Slovenskej republike.

Z výsledkov práce vyplýva, že napriek postupujúcej harmonizácii trhu s kryptoaktívami na úrovni Európskej únie zostávajú oblasť účtovníctva a priameho zdanenia vo výraznej miere formované vnútroštátnymi pravidlami. Táto skutočnosť sa prejavuje v rozdielnom posudzovaní zdaniteľných udalostí, v odlišnom určovaní základu dane, v rôznej miere explicitnosti právnej úpravy aj v rozdielnych požiadavkách na účtovné zachytenie a evidenciu transakcií. Ukázalo sa, že rovnaké alebo veľmi podobné operácie s kryptoaktívami môžu mať v jednotlivých štátoch odlišné daňové a účtovné dôsledky, čo znižuje mieru právnej istoty a zvyšuje administratívnu náročnosť pre daňovníkov aj podnikateľské subjekty.

Komparatívna analýza potvrdila, že vo všetkých skúmaných krajinách sa za základnú zdaniteľnú udalosť považuje predaj kryptoaktíva za fiat menu, avšak významné rozdiely vznikajú najmä pri výmene jedného kryptoaktíva za iné, pri použití kryptoaktíva na úhradu tovarov a služieb a pri posudzovaní výnosových aktivít, ako sú staking, mining alebo airdropy. Nemecko, Estónsko a Slovensko pristupujú k zdaňovaniu crypto-to-crypto výmen prísnejšie, zatiaľ čo Francúzsko pri fyzických osobách uplatňuje odklad zdanenia pri bežnej výmene digitálnych aktív bez peňažného doplatku. Malta v tomto smere vychádza viac z právnej a ekonomickej povahy konkrétnej transakcie. Rozdiely sa prejavili aj v existencii zmierňujúcich mechanizmov, pričom Nemecko využíva časový test a hranicu oslobodenia, Francúzsko limit pri nižšom objeme prevodov, zatiaľ čo ostatné analyzované krajiny podobný všeobecný mechanizmus neuplatňujú v porovnateľnej miere.

Pri právnických osobách sa ukázala väčšia miera podobnosti, keďže vo väčšine analyzovaných štátov sa transakcie s kryptoaktívami premietajú do výsledku hospodárenia a následne do základu dane v rámci všeobecného režimu dane z príjmov

právnických osôb. Osobitné postavenie má Estónsko, kde sa zdanenie zisku spravidla viaže až na jeho distribúciu. Z komparatívneho hľadiska ide o významnú odlišnosť, ktorá nemení iba okamih vzniku daňovej povinnosti, ale aj samotnú logiku fungovania daňového systému vo vzťahu ku kryptoaktívam.

V účtovnej oblasti sa potvrdilo, že väčšina analyzovaných štátov vychádza zo všeobecných účtovných princípov alebo z logiky IFRS, pričom rozhodujúci význam má účel držby a ekonomická podstata konkrétneho aktíva. Rozdiely medzi štátmi sa prejavujú najmä v miere explicitnosti národnej úpravy. Kým Nemecko, Estónsko a Malta pristupujú ku kryptoaktívam prevažne prostredníctvom všeobecných pravidiel, Francúzsko a Slovensko majú v tejto oblasti výslovnejšie normatívne riešenia. Zároveň sa ukázalo, že účtovné zachytenie kryptoaktív nemožno oddeľovať od ich daňového posúdenia, najmä pri právnických osobách, kde klasifikácia, oceňovanie a vykazovanie priamo vplývajú na hospodársky výsledok a následne aj na základ dane.

Práca zároveň poukázala na viaceré praktické problémy, ktoré sa pri aplikácii pravidiel vyskytujú. Ide najmä o určenie zdaniteľnej udalosti pri zložitejších typoch transakcií, o oceňovanie kryptoaktív pri ich výmene alebo použití ako protihodnoty, o rozlíšenie medzi súkromnou a podnikateľskou činnosťou a o vysoké nároky na evidenciu. Práve evidencia sa ukazuje ako jeden z rozhodujúcich prvkov správneho daňového aj účtovného posúdenia, keďže bez preukázateľných údajov o dátume nadobudnutia, vstupnej cene, hodnote pri realizácii a súvisiacich poplatkoch nie je možné spoľahlivo určiť ani základ dane, ani správne účtovné zachytenie transakcie.

Na základe spracovaných poznatkov možno konštatovať, že prístup členských štátov Európskej únie ku kryptoaktívam sa postupne približuje v oblasti regulácie trhu, no v oblasti účtovníctva a priamych daní naďalej pretrváva výrazná fragmentácia. Táto rozdielnosť vytvára nerovnaké podmienky pre fyzické osoby, podnikateľské subjekty aj právnické osoby a môže komplikovať fungovanie jednotného trhu v prostredí digitálnej ekonomiky. Ukazuje sa preto, že ďalší rozvoj tejto oblasti si bude vyžadovať nielen pokračovanie regulačnej harmonizácie, ale aj systematickejšie metodické usmerňovanie v oblasti daňového a účtovného posudzovania kryptoaktív.

Za prínos diplomovej práce možno považovať systematické spracovanie právnych, daňových a účtovných prístupov kryptoaktív vo vybraných členských štátoch Európskej únie a ich vzájomné porovnanie na spoločnom základe. Práca zároveň poukázala na tie oblasti, v ktorých sa rozdiely medzi štátmi prejavujú najvýraznejšie a

ktoré majú najväčší dopad na aplikačnú prax. Získané poznatky potvrdzujú, že kryptoaktíva už nemožno vnímať ako okrajový jav, ale ako relevantnú súčasť súčasného ekonomického a právneho prostredia, ktorá si vyžaduje zodpovedajúcu pozornosť aj v oblasti účtovníctva a daní.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

ACCOUNTING ACT. 2025. Accounting Act [online]. Tallinn: Riigi Teataja. Dostupné na internete: https://www.riigiteataja.ee/en/eli/517012017005/consolide.

ACCOUNTING ACT. 2025. Accounting Act [online]. Tallinn: Riigi Teataja. Dostupné na internete: https://www.riigiteataja.ee/en/eli/517012017005/consolide.

ALMEIDA, J., CRUZ GONÇALVES, T. 2022. A Systematic Literature Review of Volatility and Risk Management on Cryptocurrency Investment: A Methodological Point of View. In Risks [online]. Roč. 10, čl. 107. Dostupné na internete: https://doi.org/10.3390/risks10050107

ALSALMI, N., ULLAH, S., RAFIQUE, M. 2023. Accounting for digital currencies. In Research in International Business and Finance [online]. Roč. 64, čl. 101897. Dostupné na internete: https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2023.101897

ANDERSON, C. M., FANG, V. W., MOON JR., J. R., SHIPMAN, J. E. 2025. Accounting for Cryptocurrencies. Pracovná štúdia (working paper) [online]. July 2025. Dostupné na internete: https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/4294133.pdf?abstractid=4294133

AUTORITÉ DES NORMES COMPTABLES. 2026. Règlements ANC n° 2026-01 et ANC n° 2026-02 [online]. Paris: Autorité des normes comptables. Dostupné na internete: https://www.anc.gouv.fr/reglements-anc-ndeg2026-01-et-anc-ndeg2026-02-du-9-janvier-2026

AUTORITÉ DES NORMES COMPTABLES. 2026. Règlements ANC n° 2026-01 et ANC n° 2026-02 du 9 janvier 2026 relatifs aux crypto-actifs [online]. Paris: Autorité des normes comptables. Dostupné na internete: https://www.anc.gouv.fr/reglements-anc-ndeg2026-01-et-anc-ndeg2026-02-du-9-janvier-2026

BABA, A. I., NEUPANE, S., WU, F., YAROH, F. F. 2021. Blockchain in accounting: challenges and future prospects. In International Journal of Blockchains and Cryptocurrencies [online]. Roč. 2, č. 1, s. 44–67. Dostupné na internete: https://www.researchgate.net/publication/354856232_Blockchain_in_accounting_challenges_and_future_prospects

BELLUCCI, M., CESA BIANCHI, D., MANETTI, G. 2021. A literature review on blockchain in accounting research. Working Paper N. 4/2021. DISEI, Università degli Studi di Firenze [online]. Dostupné na internete: https://www.disei.unifi.it/upload/sub/pubblicazioni/repec/frz/wpmmos/pdf/wp04_2021.pdf?.com

BENSON, K., TURKSEN, A., ADAMYK, R., CHINNASWAMY, S., ADAMYK, E. 2024. Harmonising cryptocurrency regulation in Europe: Opportunities for preventing illicit transactions. In European Journal of Law and Economics [online]. Roč. 57, s. 37–61. Dostupné na internete: https://link.springer.com/article/10.1007/s10657-024-09797-w

BUNDESFINANZHOF. 2023. Urteil vom 14. Februar 2023, IX R 3/22 – Steuerbarkeit von Gewinnen aus der Veräußerung von verschiedenen Kryptowährungen (Bitcoin, Ether, Monero) [online]. München: Bundesfinanzhof. Dostupné na internete: https://www.bundesfinanzhof.de/de/entscheidung/entscheidungen-online/detail/STRE202310057/

BUNDESFINANZHOF. 2023. Urteil vom 14. Februar 2023, IX R 3/22 – Steuerbarkeit von Gewinnen aus der Veräußerung von verschiedenen Kryptowährungen (Bitcoin, Ether, Monero) [online]. München: Bundesfinanzhof. Dostupné na internete: https://www.bundesfinanzhof.de/de/entscheidung/entscheidungen-online/detail/STRE202310057/

BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. 2025. Einzelfragen zur ertragsteuerrechtlichen Behandlung bestimmter Kryptowerte [online]. Berlin: Bundesministerium der Finanzen. Dostupné na internete: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/BMF_Schreiben/Steuerarten/Einkommensteuer/2025-03-06-einzelfragen-kryptowerte-bmf-schreiben.pdf

BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. 2025. Einzelfragen zur ertragsteuerrechtlichen Behandlung bestimmter Kryptowerte [online]. Berlin: Bundesministerium der Finanzen. Dostupné na internete: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/BMF_Schreiben/Steuerarten/Einkommensteuer/2025-03-06-einzelfragen-kryptowerte-bmf-schreiben.pdf

CODE GÉNÉRAL DES IMPÔTS. 2026. Article 150 VH bis – Actifs numériques [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000038612228

CODE GÉNÉRAL DES IMPÔTS. 2026. Article 150 VH bis – Actifs numériques [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000038612228

CODE GÉNÉRAL DES IMPÔTS. 2026. Article 200 C – Imposition au taux forfaitaire de 12,8 % [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000044983192

CODE GÉNÉRAL DES IMPÔTS. 2026. Article 200 C – Imposition au taux forfaitaire de 12,8 % [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000044983192

CODE GÉNÉRAL DES IMPÔTS. 2026. Article 219 – Taux de l’impôt sur les sociétés [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000046868562

CODE GÉNÉRAL DES IMPÔTS. 2026. Article 219 – Taux de l'impôt sur les sociétés [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000046868562

CODE MONÉTAIRE ET FINANCIER. 2026. Article L54-10-1 – Définition des actifs numériques [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000050370402

CODE MONÉTAIRE ET FINANCIER. 2026. Article L54-10-1 – Définition des actifs numériques [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000050370402

COMMISSIONER FOR REVENUE. 2018. Guidelines for the purpose of the Duty on Documents and Transfers Act on transactions or arrangements involving DLT assets [online]. Malta: Commissioner for Revenue. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/docs/default-source/documents/guidelines---dlts-duty-on-docs.pdf

COMMISSIONER FOR REVENUE. 2018. Guidelines for the purpose of the Duty on Documents and Transfers Act on transactions or arrangements involving DLT assets [online]. Malta: Commissioner for Revenue. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/docs/default-source/documents/guidelines---dlts-duty-on-docs.pdf

COMMISSIONER FOR REVENUE. 2018. Guidelines for the VAT Treatment of transactions or arrangements involving DLT assets [online]. Malta: Commissioner for Revenue. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/docs/default-source/documents/distributed-ledger-technology-%28dlt%29-assets.pdf

COMMISSIONER FOR REVENUE. 2018. Guidelines for the VAT Treatment of transactions or arrangements involving DLT assets [online]. Malta: Commissioner for Revenue. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/docs/default-source/documents/distributed-ledger-technology-%28dlt%29-assets.pdf

COMMISSIONER FOR REVENUE. 2018. Guidelines on the Income Tax Treatment of transactions or arrangements involving DLT assets [online]. Malta: Commissioner for Revenue. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/docs/default-source/documents/guidelines--dlts-income-tax.pdf

COMMISSIONER FOR REVENUE. 2018. Guidelines on the Income Tax Treatment of transactions or arrangements involving DLT assets [online]. Malta: Commissioner for Revenue. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/docs/default-source/documents/guidelines--dlts-income-tax.pdf

CONSEIL D'ÉTAT. 2018. Conseil d'État, 8ème - 3ème chambres réunies, 26/04/2018, 417809, Publié au recueil Lebon [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/ceta/id/CETATEXT000036845274/

CONSEIL D'ÉTAT. 2018. Conseil d'État, 8ème - 3ème chambres réunies, 26/04/2018, 417809, Publié au recueil Lebon [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/ceta/id/CETATEXT000036845274/

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2023. BOI-BIC-CHAMP-60-50 – Acquisition d'actifs numériques ou de droits s'y rapportant en vue de leur revente [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/4755-PGP.html/identifiant=BOI-BIC-CHAMP-60-50-20230628

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2023. BOI-BIC-CHAMP-60-50 – Acquisition d'actifs numériques ou de droits s'y rapportant en vue de leur revente [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/4755-PGP.html/identifiant=BOI-BIC-CHAMP-60-50-20230628

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2023. BOI-BNC-CHAMP-10-10-20-40 – Régime fiscal des opérations d'achat, de vente et d'échange d'actifs numériques effectuées dans des conditions analogues à un professionnel [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/2824-PGP.html/identifiant=BOI-BNC-CHAMP-10-10-20-40-20230628

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2023. BOI-BNC-CHAMP-10-10-20-40 – Régime fiscal des opérations d'achat, de vente et d'échange d'actifs numériques effectuées dans des conditions analogues à un professionnel [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/2824-PGP.html/identifiant=BOI-BNC-CHAMP-10-10-20-40-20230628

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2024. BOI-RPPM-PVBMC-30 – Cession d'actifs numériques à titre occasionnel [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/11966-PGP.html/identifiant=BOI-RPPM-PVBMC-30-20240423

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2024. BOI-RPPM-PVBMC-30 – Cession d'actifs numériques à titre occasionnel [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/11966-PGP.html/identifiant=BOI-RPPM-PVBMC-30-20240423

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2024. BOI-RPPM-PVBMC-30-30 – Cession d'actifs numériques à titre occasionnel: modalités d'imposition et obligations déclaratives [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/11969-PGP.html/identifiant=BOI-RPPM-PVBMC-30-30-20240423

DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES. 2024. BOI-RPPM-PVBMC-30-30 – Cession d'actifs numériques à titre occasionnel: modalités d'imposition et obligations déclaratives [online]. Paris: Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique. Dostupné na internete: https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/11969-PGP.html/identifiant=BOI-RPPM-PVBMC-30-30-20240423

EFRAG. 2020. Accounting for Crypto-Assets (Liabilities): Discussion Paper. In European Financial Reporting Advisory Group [online]. July 2020. Brussels: EFRAG. Dostupné na internete: https://www.efrag.org/sites/default/files/2023-11/EFRAG%20Discussion%20Paper-Accounting%20for%20Crypto-Assets%20%28Liabilities%29-%20July%202020.pdf?.com

EINKOMMENSTEUERGESETZ. 2026. § 23 EStG – Private Veräußerungsgeschäfte [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/estg/__23.html

EINKOMMENSTEUERGESETZ. 2026. § 23 EStG – Private Veräußerungsgeschäfte [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/estg/__23.html

EINKOMMENSTEUERGESETZ. 2026. Einkommensteuergesetz (EStG) [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/estg/EStG.pdf

EINKOMMENSTEUERGESETZ. 2026. Einkommensteuergesetz (EStG) [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/estg/EStG.pdf

EL HAJJ, M., FARRAN, I. 2024. The Cryptocurrencies in Emerging Markets: Enhancing Financial Inclusion and Economic Empowerment. In Journal of Risk and Financial Management [online]. 17, 467. Dostupné na internete: https://doi.org/10.3390/jrfm17100467

ESTONIAN TAX AND CUSTOMS BOARD. 2025. Taxation of dividends [online]. Tallinn: Estonian Tax and Customs Board. Dostupné na internete: https://www.emta.ee/en/business-client/taxes-and-payment/income-and-social-taxes/taxation-dividends

ESTONIAN TAX AND CUSTOMS BOARD. 2025. Taxation of dividends [online]. Tallinn: Estonian Tax and Customs Board. Dostupné na internete: https://www.emta.ee/en/business-client/taxes-and-payment/income-and-social-taxes/taxation-dividends

ESTONIAN TAX AND CUSTOMS BOARD. 2026. Crypto-assets [online]. Tallinn: Estonian Tax and Customs Board. Dostupné na internete: https://www.emta.ee/en/private-client/taxes-and-payment/taxable-income/crypto-assets

ESTONIAN TAX AND CUSTOMS BOARD. 2026. Crypto-assets [online]. Tallinn: Estonian Tax and Customs Board. Dostupné na internete: https://www.emta.ee/en/private-client/taxes-and-payment/taxable-income/crypto-assets

ESTONIAN TAX AND CUSTOMS BOARD. 2026. Income and social taxes [online]. Tallinn: Estonian Tax and Customs Board. Dostupné na internete: https://www.emta.ee/en/business-client/taxes-and-payment/income-and-social-taxes

ESTONIAN TAX AND CUSTOMS BOARD. 2026. Income and social taxes [online]. Tallinn: Estonian Tax and Customs Board. Dostupné na internete: https://www.emta.ee/en/business-client/taxes-and-payment/income-and-social-taxes

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA. 2023. Nariadenie (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami (MiCA). In Úradný vestník Európskej únie [online]. L 150, 9.6.2023. Dostupné na internete: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8e819217-b47a-11ee-b164-01aa75ed71a1/language-en

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2025. Úplné znenie opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Sprievodca/Postupy_uct/2025/2025.02.12_opatr_MFSR_23054_2002_92.pdf

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2025. Úplné znenie opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Sprievodca/Postupy_uct/2025/2025.02.12_opatr_MFSR_23054_2002_92.pdf

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2025. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov – úplné znenie s komentárom k zmenám účinným od 01.01.2025 [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Sprievodca/Sprievodca_danami/2025/2025.01.13_Zakon_595_2003.pdf

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2025. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov – úplné znenie s komentárom k zmenám účinným od 01.01.2025 [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Sprievodca/Sprievodca_danami/2025/2025.01.13_Zakon_595_2003.pdf

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Daň z príjmov právnických osôb – sadzba dane [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://www.financnasprava.sk/sk/aktualne-dan-clo/faq/dan-z-prijmov/dan-z-prijmov-po

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Daň z príjmov právnických osôb – sadzba dane [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://www.financnasprava.sk/sk/aktualne-dan-clo/faq/dan-z-prijmov/dan-z-prijmov-po

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Príjmy z predaja kryptoaktív u nepodnikateľa [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://podpora.financnasprava.sk/293880-Pr%C3%ADjmy-z-predaja-kryproakt%C3%ADv--u-nepodnikate%C4%BEa-

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Príjmy z predaja kryptoaktív u nepodnikateľa [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://podpora.financnasprava.sk/293880-Pr%C3%ADjmy-z-predaja-kryproakt%C3%ADv--u-nepodnikate%C4%BEa-

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Príjmy z predaja kryptoaktív u podnikateľa [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://podpora.financnasprava.sk/810630-Pr%C3%ADjmy-z-predaja-kryptoakt%C3%ADv-u-podnikate%C4%BEa-

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Príjmy z predaja kryptoaktív u podnikateľa [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://podpora.financnasprava.sk/810630-Pr%C3%ADjmy-z-predaja-kryptoakt%C3%ADv-u-podnikate%C4%BEa-

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Sadzba dane z príjmov fyzickej osoby za rok 2025 [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://podpora.financnasprava.sk/353281-Sadzba-dane-z-pr%C3%ADjmov-fyzickej-osoby-za-rok-2025

FINANČNÁ SPRÁVA SR. 2026. Sadzba dane z príjmov fyzickej osoby za rok 2025 [online]. Bratislava: Finančná správa SR. Dostupné na internete: https://podpora.financnasprava.sk/353281-Sadzba-dane-z-pr%C3%ADjmov-fyzickej-osoby-za-rok-2025

HANDELSGESETZBUCH. 2026. § 246 HGB – Vollständigkeit. Verrechnungsverbot [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/

HANDELSGESETZBUCH. 2026. § 246 HGB – Vollständigkeit. Verrechnungsverbot [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/

HANDELSGESETZBUCH. 2026. § 253 HGB – Zugangs- und Folgebewertung [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/__253.html

HANDELSGESETZBUCH. 2026. § 253 HGB – Zugangs- und Folgebewertung [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/__253.html

HANDELSGESETZBUCH. 2026. § 266 HGB – Gliederung der Bilanz [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/__266.html

HANDELSGESETZBUCH. 2026. § 266 HGB – Gliederung der Bilanz [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/__266.html

HANDELSGESETZBUCH. 2026. Handelsgesetzbuch (HGB) [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/HGB.pdf

HANDELSGESETZBUCH. 2026. Handelsgesetzbuch (HGB) [online]. Berlin: Gesetze im Internet. Dostupné na internete: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/HGB.pdf

HANOUSEK, Daniela. 2022. Blockchain z pohľadu ochrany osobných údajov. 1. vyd. Bratislava: C. H. Beck, 2022. 112 s. ISBN 978-80-8232-023-0

HRABČÁK, Ladislav a kol. 2021. Blockchain technológia ako činiteľ (faktor) ovplyvňujúci súčasnú podobu práva. 1. vyd. Košice: ŠafárikPress, 2021. 116 s. ISBN 978-80-8152-979-5

IBAÑEZ, J. I., KLAAßEN, L., GALLERSDÖRFER, U., STOLL, C. 2024. Bitcoin MiCA White Paper. V1.0 (14 March 2024) [online]. Dostupné na internete: https://arxiv.org/abs/2403.10583

IBFD. 2024. Crypto Assets: Tax Law and Policy. European and International Tax Law and Policy Series, Vol. 30 [online]. Amsterdam: IBFD, October 2024. Dostupné na internete: https://www.ibfd.org/sites/default/files/2024-10/20_007_crypto_assets_tax_law_and_policy_final_web.pdf

IFRS INTERPRETATIONS COMMITTEE. 2019. Holdings of Cryptocurrencies. Agenda decision (June 2019) [online]. London: IFRS Foundation. Dostupné na internete: https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/agenda-decisions/2019/holdings-of-cryptocurrencies-june-2019.pdf

IFRS INTERPRETATIONS COMMITTEE. 2019. Holdings of cryptocurrencies [online]. London: IFRS Foundation. Dostupné na internete: https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/agenda-decisions/2019/holdings-of-cryptocurrencies-june-2019.pdf

IFRS INTERPRETATIONS COMMITTEE. 2019. Holdings of cryptocurrencies [online]. London: IFRS Foundation. Dostupné na internete: https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/agenda-decisions/2019/holdings-of-cryptocurrencies-june-2019.pdf

IMPÔTS.GOUV.FR. 2025. Formulaire n° 3916-3916 bis [online]. Paris: Direction générale des finances publiques. Dostupné na internete: https://www.impots.gouv.fr/formulaire/3916/declaration-par-un-resident-dun-compte-letranger-ou-dun-contrat-de-capitalisation-o

IMPÔTS.GOUV.FR. 2025. Formulaire n° 3916-3916 bis [online]. Paris: Direction générale des finances publiques. Dostupné na internete: https://www.impots.gouv.fr/formulaire/3916/declaration-par-un-resident-dun-compte-letranger-ou-dun-contrat-de-capitalisation-o

IMPÔTS.GOUV.FR. 2025. Remplir la déclaration de revenus 2024 – notice 2042 [online]. Paris: Direction générale des finances publiques. Dostupné na internete: https://www.impots.gouv.fr/sites/default/files/formulaires/2042/2025/2042_5104.pdf

IMPÔTS.GOUV.FR. 2025. Remplir la déclaration de revenus 2024 – notice 2042 [online]. Paris: Direction générale des finances publiques. Dostupné na internete: https://www.impots.gouv.fr/sites/default/files/formulaires/2042/2025/2042_5104.pdf

IMPÔTS.GOUV.FR. 2026. Comment déclarer les plus ou moins-values sur cessions d'actifs numériques [online]. Paris: Direction générale des finances publiques. Dostupné na internete: https://www.impots.gouv.fr/particulier/questions/comment-declarer-les-plus-ou-moins-values-sur-cessions-dactifs-numeriques

IMPÔTS.GOUV.FR. 2026. Comment déclarer les plus ou moins-values sur cessions d'actifs numériques [online]. Paris: Direction générale des finances publiques. Dostupné na internete: https://www.impots.gouv.fr/particulier/questions/comment-declarer-les-plus-ou-moins-values-sur-cessions-dactifs-numeriques

JIMÉNEZ, J. P., PODESTÀ, A. 2025. Taxation of Crypto Assets in Latin American and Caribbean Countries. (CIAT Working Paper No. 7, WP-07-2025) [online]. Inter-American Center of Tax Administrations. August 2025. Dostupné na internete: https://www.ciat.org/Biblioteca/DocumentosdeTrabajo/2025/WP_07_2025.pdf?.com

KRIŽAN, Martin. 2022. Blockchain, kryptoaktíva a smartkontrakty z pohľadu súkromnoprávneho. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022. 100 s. ISBN 978-80-571-0471-1

LEĠIŻLAZZJONI MALTA. 2024. Markets in Crypto-Assets Act [online]. Malta: legislation.mt. Dostupné na internete: https://legislation.mt/eli/cap/647/eng

LEĠIŻLAZZJONI MALTA. 2024. Markets in Crypto-Assets Act [online]. Malta: legislation.mt. Dostupné na internete: https://legislation.mt/eli/cap/647/eng

LEĠIŻLAZZJONI MALTA. 2024. Virtual Financial Assets Act [online]. Malta: legislation.mt. Dostupné na internete: https://legislation.mt/eli/cap/590/eng/pdf

LEĠIŻLAZZJONI MALTA. 2024. Virtual Financial Assets Act [online]. Malta: legislation.mt. Dostupné na internete: https://legislation.mt/eli/cap/590/eng/pdf

MARKET IN CRYPTO-ASSETS ACT. 2024. Market in Crypto-Assets Act [online]. Tallinn: Riigi Teataja. Dostupné na internete: https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/519092024001/consolide

MARKET IN CRYPTO-ASSETS ACT. 2024. Market in Crypto-Assets Act [online]. Tallinn: Riigi Teataja. Dostupné na internete: https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/519092024001/consolide

MFSA. 2019. Annual Report 2018 [online]. Malta: Malta Financial Services Authority. Dostupné na internete: https://www.mfsa.mt/wp-content/uploads/2019/07/MFSA-Annual-Report-2018.pdf

MFSA. 2019. Annual Report 2018 [online]. Malta: Malta Financial Services Authority. Dostupné na internete: https://www.mfsa.mt/wp-content/uploads/2019/07/MFSA-Annual-Report-2018.pdf

MFSA. 2024. Circular on the Publication of the Markets in Crypto-Assets Act and Other Relevant Legal Instruments [online]. Malta: Malta Financial Services Authority. Dostupné na internete: https://www.mfsa.mt/wp-content/uploads/2024/11/Circular-on-the-Publication-of-the-Markets-in-Crypto-Assets-Act-and-Other-Relevant-Legal-Instruments.pdf

MFSA. 2024. Circular on the Publication of the Markets in Crypto-Assets Act and Other Relevant Legal Instruments [online]. Malta: Malta Financial Services Authority. Dostupné na internete: https://www.mfsa.mt/wp-content/uploads/2024/11/Circular-on-the-Publication-of-the-Markets-in-Crypto-Assets-Act-and-Other-Relevant-Legal-Instruments.pdf

MPANZA, S. S. 2025. Value-Added Tax (VAT) Implications of Cryptocurrencies: A Comparative Analysis of Tax Classification and Compliance. In International Journal of Applied Research in Business and Management [online]. Vol. 06, Issue 02. Dostupné na internete: https://doi.org/10.51137/wrp.ijarbm.330

MTCA. 2026. Income Tax [online]. Malta: Malta Tax and Customs Administration. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/business-tax/corporate/Income_Tax

MTCA. 2026. Income Tax [online]. Malta: Malta Tax and Customs Administration. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/business-tax/corporate/Income_Tax

MTCA. 2026. Tax Rates for Individuals 2026 [online]. Malta: Malta Tax and Customs Administration. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/personal-tax/tax-rates/tax-ratesindividuals/2026

MTCA. 2026. Tax Rates for Individuals 2026 [online]. Malta: Malta Tax and Customs Administration. Dostupné na internete: https://mtca.gov.mt/personal-tax/tax-rates/tax-ratesindividuals/2026

OECD. 2020. Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues [online]. Paris: OECD Publishing. Dostupné na internete: https://www.oecd.org/tax/tax-policy/taxing-virtual-currencies-an-overview-of-tax-treatments-and-emerging-tax-policy-issues.htm

OECD. 2020. Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues [online]. Paris: OECD Publishing. Dostupné na internete: https://www.oecd.org/tax/tax-policy/taxing-virtual-currencies-an-overview-of-tax-treatments-and-emerging-tax-policy-issues.htm

PUTERA, Marko. 2024. Kryptoaktíva, ich zdaňovanie a exekúcia. 1. vyd. Bratislava: C. H. Beck, 2024. 146 s. ISBN 978-80-8232-057-5

PUTRITAMA, A., WARSONO, S., ALI, S., HANDAYANI, W. 2024. The Impact of Blockchain Technology on Accounting: A Literature Review. In Complex Systems Informatics and Modeling Quarterly [online], č. 41, s. 40–54. Dostupné na internete: https://doi.org/10.7250/csimq.2024-41.03

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE. 2019. Loi n° 2019-486 du 22 mai 2019 relative à la croissance et la transformation des entreprises [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000038496102

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE. 2019. Loi n° 2019-486 du 22 mai 2019 relative à la croissance et la transformation des entreprises [online]. Paris: Légifrance. Dostupné na internete: https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000038496102

SLOVENSKÁ REPUBLIKA. 2024. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve [online]. Bratislava: Slov-Lex. Dostupné na internete: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/431/20240301

SLOVENSKÁ REPUBLIKA. 2024. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve [online]. Bratislava: Slov-Lex. Dostupné na internete: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/431/20240301

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE. 2015. Rozsudok vo veci C-264/14 Skatteverket proti David Hedqvist [online]. Luxembourg: Súdny dvor Európskej únie. Dostupné na internete: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A62014CJ0264

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE. 2015. Rozsudok vo veci C-264/14 Skatteverket proti David Hedqvist [online]. Luxembourg: Súdny dvor Európskej únie. Dostupné na internete: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A62014CJ0264

TAHERDOOST, H. 2023. Smart Contracts in Blockchain Technology: A Critical Review. In Information [online], roč. 14, 117. Dostupné na internete: https://doi.org/10.3390/info14020117

VAN DER LINDEN, T., SHIRAZI, T. 2023. Markets in crypto-assets regulation: Does it provide legal certainty and increase adoption of crypto-assets? In Financial Innovation [online], roč. 9, 22. Dostupné na internete: https://doi.org/10.1186/s40854-022-00432-8

VON HAFE, F., WAGLE, Y., GUEDE-FERNÁNDEZ, F., GIORDANO, A. P., SILVA, L., AZEVEDO, S. 2025. Legal frameworks for blockchain applications: a comparative study with implications for innovation in Europe. In Frontiers in Blockchain [online], roč. 8, 1655230. Dostupné na internete: https://doi.org/10.3389/fbloc.2025.1655230

PRÍLOHY

Príloha 1

Tabuľka 1 Hlavné výzvy harmonizácie regulácie kryptoaktív v Európskej únii

Oblasť	Charakter výzvy	Dopad na harmonizáciu
Regulačná vyspelosť štátov	Odlišné národné rámce pred MiCA	Nerovnomerná implementácia
Právna klasifikácia	Hybridná povaha kryptoaktív	Interpretačné nejasnosti
Dohľad nad trhom	Rozdielne kapacity orgánov	Riziko nejednotnej aplikácie
Technologický vývoj	Rýchle inovácie blockchainu	Regulačné oneskorenie
Väzba na dane a účtovanie	Národné kompetencie	Pretrvávajúca fragmentácia

Prameň: Vlastné spracovanie na základe Benson et al., 2024; von Hafe et al., 2025.

Príloha 2

Tabuľka 2 Porovnanie účtovania kryptoaktív

Kritérium	IFRS	Národné účtovné systémy
Samostatný štandard pre kryptoaktíva	Nie	Nie
Klasifikácia kryptoaktív	Nehmotný majetok (IAS 38) alebo zásoby (IAS 2)	Nehmotný majetok alebo zásoby
Peňažné prostriedky	Nie	Nie
Finančný nástroj	Nie	Spravidla nie
Oceňovanie pri obstaraní	Obstarávacia cena	Obstarávacia cena
Následné oceňovanie	Cost model / reálna hodnota	Väčšinou cost model
Rozhodujúce kritérium	Účel držby	Účel držby

Prameň: Vlastné spracovanie na základe IFRS Interpretations Committee (2019); Anderson et al. (2022); Alsalmi et al. (2023).

Príloha 3

Tabuľka 3 Porovnanie hlavných daňových parametrov FO a PO

Krajina	FO – základný režim	Crypto-to-crypto pri FO	Úľava pri FO	PO – základný režim
Nemecko	zdanenie do 1 roka	áno	1 rok; 1 000 €	všeobecný režim
Estónsko	22 %	áno	bez úľavy	zdanenie pri distribúcii
Francúzsko	osobitný režim	nie	305 €	všeobecný režim
Malta	všeobecný režim	podľa povahy transakcie	bez úľavy	všeobecný režim
Slovensko	ostatné príjmy alebo príjmy z podnikania	áno	bez úľavy	všeobecný režim

Prameň: Vlastné spracovanie podľa analyzovaných právnych predpisov, metodických usmernení a oficiálnych daňových informácií.

Príloha 4

Tabuľka 4 Účtovné posúdenie kryptoaktív vo vybraných krajinách EÚ

Kritérium	Nemecko	Estónsko	Francúzsko	Malta	Slovensko
Charakter úpravy	všeobecné pravidlá HGB	všeobecný rámec / IFRS	výslovnejšie národná úprava	všeobecný rámec / IFRS	výslovnejšie národná úprava
Základná klasifikácia	dlhodobý alebo obežný majetok	podľa účelu držby	podľa práv a ekonomickej povahy	podľa účelu držby	krátkodobý finančný majetok; osobitne tokeny elektronických peňazí
Počiatočné ocenenie	obstarávacia cena	podľa použitého rámca	podľa povahy aktíva	podľa použitého rámca	obstarávacia cena / reálna hodnota
Následné oceňovanie	zásada opatrnosti	IAS 2 / IAS 38 alebo národný rámec	podľa ANC a povahy aktíva	IFRS / GAPSME	reálna hodnota
Význam účelu držby	vysoký	vysoký	vysoký	vysoký	vysoký

Prameň: Vlastné spracovanie podľa analyzovaných právnych predpisov, metodických usmernení a oficiálnych daňových informácií.

Príloha 5

Tabuľka 5 Aplikačné charakteristiky režimov

Kritérium	**Nemecko**	**Estónsko**	**Francúzsko**	**Malta**	**Slovensko**
Explicitnosť daňovej úpravy	stredná	vysoká	vysoká	stredná	stredná
Explicitnosť úpravy stakingu / miningu	vysoká	vysoká	stredná	nízka	nízka
Administratívna náročnosť evidencie	vysoká	vysoká	vysoká	stredná	vysoká
Predvídateľnosť režimu pri FO	stredná	vysoká	vysoká	stredná	stredná
Predvídateľnosť režimu pri PO	vysoká	stredná	vysoká	vysoká	vysoká
Miera väzby medzi účtovníctvom a daňovým posúdením	vysoká	stredná	vysoká	stredná	vysoká

Prameň: Vlastné spracovanie podľa analyzovaných právnych predpisov, metodických usmernení a oficiálnych daňových informácií.